

בעזרת השם יתברך

מי שלומד בכל יום ארץ שלשת
הלמודים האלו, בונה לעצמו

בי"ת נצחי

זוה מור שהולך לפניו לעולמי
עולמים ולנצח נצחים (אשר בנחל).

למוד יומי

ב'בלי ירושלמי תוספתא

בעריכה מפארת מוקדת ומפסקת

פרשת לך תשפ"ו

היכל הקודש ברסלב

181 Huschke Road, Liberty NY 12747

היכל הקודש

בארא פארק

1415 55th Street
Brooklyn NY 11219
347.760.5924

היכל הקודש

קרית יואל

8 Premishlan Way.
Monroe NY 10950
845.467.5299

היכל הקודש

מאנסי

34 Union Rd.
Spring Valley, NY 10977
845.445.9314

היכל הקודש

בני ברק

רחוב ירושלים 2
052.760.5715

היכל הקודש

וויליאמסבורג

27 Skillman Street
Brooklyn NY 11205
718.384.1652

היכל הקודש

קרית יואל

8 Hayes Ct.
Monroe NY 10950
845.662.4888

היכל הקודש

בלומינגדאו

24 Merriewold LN S
Monroe NY 10950
845.238.0804

היכל הקודש

ירושלים

רחוב רבי נחמן מברסלב 15
054.845.6150

צו הערן די

הערליכע שיעורים

פונעם ראש ישיבה שליט"א
דופט:

קול ברסלב

212.444.9191

חיזוק פאר די אידישע שטוב

212.444.9169

גדפס ע"י

קרן הדפסה
היכל הקודש

2623 State Route 52
Liberty, NY 12754

718.387.2691

www.BreslevCenter.com

זבחים. פרק רביעי – בית שמואי דף מב עמוד א – מתוך מהדורת "אבן ישראל – (שטיינזליץ)" רמא

תוספות

אבל בדמים הפנימים נגזר ארבעים ושש של יום הכיפורים. אחת למעלה ושבע למטה
על בין הכהנים מיום הפר ונגזר מיום השעור הרי ט"ו ונגזר על הפרכת הרי ל"ב וארבע
על קרנת מזבח הפנימי משנים כאחד מעורבין בדרכות (ותנן) ולקחן מיום הפר ומיום
השעור (וקריא) ט"ו שיהו מעורבין הרי ל"ו ושבע הזאת על טורו הרי מ"ג. פגל בין
בראשונה. במזבח שלמי ולפנים. בין בשנה.

אָבֵל דְּמִיּוֹם הַיְּהִינֵן עַל הַמִּזְבֵּחַ הַפְּנִימִי, כְּגֹן אֲרֻבִּים
וְשֵׁשׁ שָׁל יוֹם הַכִּיפּוּרִים, וְאַחֲרֵי עֶשֶׂר שָׁל פֶּר כֶּהֱן
מִשִּׁינִי, וְאַחֲרֵי עֶשֶׂר שָׁל פֶּר הַעֶלֶם דְּבֶר שָׁל צִיבּוֹר,
פִּיגֵל בֵּין בְּרֵאשׁוֹנָה, וּבֵין בִּשְׁנֵינָה, וּבֵין בִּשְׁלִישִׁית. רַבִּי
מֵאִיר אֹמֵר, פִּיגֵל וְחִיבִין עָלָיו פֶּרֶת. וְהַכְּמִים אֹמְרִים,
אֵין בּו פֶּרֶת עַד שִׁפְפֵּגל בְּכָל הַמִּתּוֹר. קִתְּנֵי מִיָּהָ, פִּיגֵל
בֵּין בְּרֵאשׁוֹנָה, בֵּין בִּשְׁנֵינָה, בֵּין בִּשְׁלִישִׁית, וּפְגִלֵי אֶמֶר
רַבִּי יִצְחָק פֶּר אֲבִין, הֶכָּא בְּמֵאִי עֶסְקִינָן, כְּגֹן שִׁפְפֵּגל
בִּשְׁחִיטָה, דְּחַד מִתּוֹר הוּא. אִי הָכִי, מֵאִי טַמְאָה דְּרִבְנָן.
אֶמֶר רַבָּא, מֵאִן חֲכָמִים, רַבִּי אֱלִיעֶזֶר הוּא. דְּתַנָּן,
הַקִּטְמִין וְהַלְכוּנָה וְהַקְטָרָה וּמִנְחַת כֹּהֲנִים וּמִנְחַת כֶּהֱן
מִשִּׁינִי וּמִנְחַת יִסְכִּים, שֶׁהַקְרִיב מֵאֲחַת מִקֵּה פִּיגֵל
בְּחֹזֶץ, חֲתִיב. וְרַבִּי אֱלִיעֶזֶר פּוֹטֵר, עַד שֶׁיִּקְרִיב אֶת כִּזְיוֹ.
וְהֶאֱמֵר רַבָּא, וּמִזְבֵּחַ רַבִּי אֱלִיעֶזֶר בְּדָמִים. דְּתַנָּן, רַבִּי
אֱלִיעֶזֶר וְרַבִּי שְׁמַעוֹן אֹמְרִים, מִמְּקוֹם שֶׁשָּׁפַס מִשָּׁם
הוּא מִתְחִיל. אֲלָא אֶמֶר רַבָּא, כְּגֹן שִׁפְפֵּגל בְּרֵאשׁוֹנָה,
וְשָׁתַק בִּשְׁנֵינָה, וְחֹזֵר וּפִיגֵל בִּשְׁלִישִׁית. מִזְּוֹ דְּתִיבָא,
אִי סִלְקָא דְעִתְקָה, עַל דַּעַת רֵאשׁוֹנָה הוּא [עוֹשֶׂה],
מִיִּדְרֵינָה פִּיגֵלִי בִּשְׁלִישִׁית, לְמָה לִי. קָא מִשְׁמַע לָן.
מִתְקִיף לָה רַב אַשִּׁי, מִיִּדְרֵינָה שְׁתֵּתִי קִתְּנִי. אֲלָא אֶמֶר
רַב אַשִּׁי, הֶכָּא בְּמֵאִי עֶסְקִינָן, כְּגֹן שִׁפְפֵּגל בְּרֵאשׁוֹנָה
וּבִשְׁנֵינָה וּבִשְׁלִישִׁית. מִזְּוֹ דְּתִיבָא, אִי סִלְקָא דְעִתְקָה,
כָּל הָעוֹשֶׂה, עַל דַּעַת רֵאשׁוֹנָה הוּא עוֹשֶׂה, מִיִּדְרֵינָה
פִּיגֵלִי בְּכָל חֲדָא וְחֲדָא לְמָה לִי. קָא מִשְׁמַע לָן.
וְהָא

אבל לא קתני גזר לקרנת ומשפר דרם שיביא אחיזי ותחיל גזר דכולו חשיב ככאח
וקשה לרסקן [קאמין] ומשכח לה בר פרים דר שיעריס פירוש דר חזאון רבי דברים חזר
חזאון דרפרכי וחד חזאון דקרת וחד אסדור אלמנא לא חשיב ככאח חזאון דקרת
דסדור ושמן פר רביעי לרסקן לא משום דער טורו אלא סבירא ליה דשיעריס מעבבין דחי
חד בשביל שריע לפרשוזי וז נכל לנרס כגון שפיגל בראשונה ובשלישית וכן
בספר רביעי גרשום כאן בהקמין וזוטא [מנחת דף טו]. חשיב חזר מתי משום דכאח עדיין
שריסי מעבבין ואתי לא בעל כרחין סבר האי תנא שריסי לא מעבב מולא חשיב אלא
מ"ג דחזאון דסבר שריסי מעבבין חשיב דחי טפי כדמובח בסמך ויל דאנצי דשריסי
מעבבין לא חשיב האי תנא אלא חזאון:

מקצת מתנות שבפנים ושפר דרם יביא עד אחר ותחיל בתחילה הואיל ולא גזר אחת
כפרה ר' אליעזר ר' שמעון [ומוריס] כי דלא עבדה דרמיס היא ואי פיגל לזכוב חזר קא
מדמיא לא מיביצי בשוטה דדחה פיגל אלא אפילו פיגל במזבח אחת לר' אליעזר
פיגל דהא: אלא אמר רבא. לעולם בשפיגל כחזאון דרשקאי לך קתני פיגל בשניה או
לדקתני וקס"ד בראשונה שחק וקאמר ר' מאיר פיגל הוא דדאב במאי עסקין כגון
שפיגל בראשונה ושחק בשניה חזר ופיגל בשלישית ולעולם טעמא דר"מ משום דקסבר
הקשה השנה על דעת מחשבה בראשונה נעשית בר"ל ה"ג מה"ד אסרינן אי ס"ד כל
תקנה על דעת הראשונה קשה מיתר פגילי בשלישית לפי ל קפ"ל. כלומר האי
דקט חזר ופיגל בשלישית כרובא אשמעין דאנצי דחזר ופיגל בשלישית אמרין
דשחקיה שנה נמי על דעת מחשבה בקימית דבה: מיתר דתבא. אי על דעת ראשונה
הואי שחקיה שנה אמאי לא עבר נמי שלישית בשחקיה: קפ"ל. דלא אמרין דחי וגירסא דכתוב בספרים (ואי) אמרין אי ס"ד בר לא שייך למגרס הכא דחי ובר מחדרין לתרצה
אליאב דרש לקש דאמי טעם דר"מ משום דעת ראשונה הוא ואם תאמר דהי אם ס"ד אליאב דרבנן נקט למיתר טעמא דרבנן משום דחי לאו מילתא הוא דהא ר' אליאב ר' לקש
אליאב (דרב) אפילו לא חזר ופיגל בשלישית לית ליה לרבנן על דעת ראשונה ששה ובמנחת (דף טו). דהא דרסין לא דחי דהתם לרב אויתכנה מוא מתינ דאוקי פלוגתניהו גזון
ראשונה בשחקיה ושנה במחשבה ובמפגליס בחצי מתינ פליגי אבל בתון ראשונה במחשבה ושנה בשחקיה אפילו רבנן מתינ דפיגל דאמרין על דעת ראשונה עשה אויתכנה מוא
דקתני בין בראשונה ומשמן לא בשנה וקאמר רבנן לא פיגל ושני רבא אליביה כגון שחור ופיגל בשלישית דאמרין אי ס"ד על דעת ראשונה: אלא אמר ר' רב אשי. בר גמי רמי
מז דרמיס אי ס"ד בר קמל וגירסא שבספרים ולא גרסין מתינ דרמיס מוא דרמיס מתינ (שם) אחת ולא שייך למגרס הכא דחי: אלא אמר ר' אשי. כגון שפיגל דהוציא פיגל בשחור
בראשונה ובשנה ובשלישית וברביעית לא פיגל בדקתני בדחיא בין בראשונה בר ולא קתני רביעית ובחזאון של סידור שחק ולעולם טעמא דר"מ משום דעת ראשונה הוא ורובא
אשמעין דאנצי שלא שחק אלא בו אמרין על דעת ראשונה עשה דמזר דחמיס אי ס"ד על דעת ראשונה עשה למז לא שחק בשנה ובשלישית ועשה על דעת ראשונה קא
משמע לך דלא אמרין דחי ועד לא גרסין:

כגון שפיגל בשחור דחי מתינ אחד. פירש רבינו שמואל בשעת שחיתו חשב ע"מ ליתן
מתנות שבפנים חזר למזנו או מתנות הדחיל או מתנות דמזבח דחיתו פגל בין
בראשונה בין בשניה בין בשלישית כמו שחזק שלמנו ע"מ לזרז חזר למזנו אי ע"מ להקטיר
גרירא דחי פיגל כ"ע בין דכל השחיתו דחי פיגול [והפך] אי"ה מאי טעמא דרבנן
דאפילו לשפר שריע למזר קימא לן [לקמן דף
מד]: דחי פיגל מאן חכמי ר' אליעזר דאביי ורבין
דלר' אליעזר לא מיתדיב במזבח אחת בחזר הכי
גמי אי פיגל לא דחי פיגול ומידו לא יתכן לפרש כן
לדפישוד זה אי אפשר ליישב כלל במזבזים
אמורים בדמים דתנן על המזבח ופירשו
הקטנסר עיקר:

מאן חכמי רבי אליעזר היא. אמרין דבעי
עבודה טפי לפיגול דמזבח מביד דמזבחי
לא הוי דהא מתיב בית קומץ בחזר ואילו פיגול
אפילו בקומץ שלם לא דחי פיגול אם לא פיגל
בלבנה דמזבחי אליעזר מיתוי ראיא
דפוסר] גבי חזר כ"ש דלא הוי פיגול ולמאי
דמיס דמזרח ר' אליעזר בדמים לא כמו שני
בגרסא דמתיב במקצת דמים בחזר מכלל דחי
פיגול דאין זה ראיא דברשיית ולא אתי אלא
לדחות דא דשענה את מני דבר אליעזר היא:

כגון שפיגל בראשונה ובשנה ובשלישית.
פירש בקטנסר וברביעית לא פיגל
וקשה רביעית דאמר רבן שמיה ובפ שני דמנחות
(דף טו). פ"י בקטנסר שפיגל בראשונה ובשנה
ושחק בשלישית וא"כ קשיא מידי שחק קתני
דכאקשי לעיל ושמא לעיל דשחק באמצעות דחי
ליה לפרשי טפי כיון דראשונה ושלישית
במחשבה ושנה בשחקיה ואתי פירשא חשיב
כל מחשבה דחזר וחדא שבע טורו וארבע
דקרת וכן משמע בפרק הוציא לו [זמא דף
סא]. דהניא וברא את דקורש וז לפי ולפנים ואת
חזר מועד זה דחיל ואת המזבח במשמש לא
אחז כלל על טורו שמע דחשיב דמזבח כפרה
אחת כדקאמר מיכן אמרו עד גמר מתנות
שבדחיל ונשפר דרם יביא אחז ותחיל בתחילה
אבל לא קתני גזר לקרנת ומשפר דרם שיביא אחיזי ותחיל גזר דכולו חשיב ככאח
וקשה לרסקן [קאמין] ומשכח לה בר פרים דר שיעריס פירוש דר חזאון רבי דברים חזר
חזאון דרפרכי וחד חזאון דקרת וחד אסדור אלמנא לא חשיב ככאח חזאון דקרת
דסדור ושמן פר רביעי לרסקן לא משום דער טורו אלא סבירא ליה דשריסי מעבבין דחי
חד בשביל שריע לפרשוזי וז נכל לנרס כגון שפיגל בראשונה ובשנה ובשלישית וכן
בספר רביעי גרשום כאן בהקמין וזוטא [מנחת דף טו]. חשיב חזר מתי משום דכאח עדיין
שריסי מעבבין ואתי לא בעל כרחין סבר האי תנא שריסי לא מעבב מולא חשיב אלא
מ"ג דחזאון דסבר שריסי מעבבין חשיב דחי טפי כדמובח בסמך ויל דאנצי דשריסי
מעבבין לא חשיב האי תנא אלא חזאון:

כי

זבוחים. פרק רביעי – בית שמואי דף מג עמוד א – מותר מהדורת "אבן ישראל – (שטיינזליץ)" רמזה

הנזר דאין לו מתירין וקשה התינה קומץ אלא לבונה ומנחת תיפוק לי משום דאין בהם הוצאה ועוד דגבי דם קאמר בפירוש משום מתיר וחיבי מנחתה לה דמחייב משום פטול דאי אביל לא קודם עששה מנחתו אם כן ליכא הוצאה ואי נון הדר הנשאר במזרק לארז עששה מנחתו הווא לא מתיר דאי ואם אהורו שורק על המנחה לא פקע פטול ממנו ושטא לא שייך למישר גבי דם פקע פטול כי אם

גבי הקטרה ודקא שנעשה לחמו של מנחת ותימה הוא אם לא יתחייב בשירי הדם משום פטול הא יש להם מתירין שהמנחת מתירות לשפיות שיריים למנחת כגון שמחיות לא האמורים ושטא כגון מתחילה כל טיפה וטיפה ראוייה לזריקה חשיב כוליה דם מתיר ונראה לפרש הדינן טעמא דקומץ וכלוהי דאין הוי בני חיובא דזיין שפירש בכלי וקודש כל כלי הוצאה דהייך כיון דאיתנו נפישור מתיר אחד דכאמר לעיל (דף לז). גבי שטא וזה אין לו מתירין משקיב ומתירין אין לו מתירין משקיב בכלי.

והלבונה ואם האמר ודרי לבונה הקמץ מתירה ואף על פי שיכול להקטירה קודם הקמץ דכאמר בהקמץ וזטא (מנחות טו) ככל מקום קודם הקמצה דאי נראה דאין להקטירה ויש למיר דמכל מקום לא ודאי לבונה דומיא דשלמים דלבונה דהא וסוף מתיר כשנתן שירי לא אביליה ועיקר פטול לפשע משלמים ואע"ג דשייך פטול באמורים ובמה דלא מקטירי אמורים דכתיב לא מצי אבילי כולו מקום לא חשיב מתיר כיון דאם נטמאו או אברו שרי בשר באביליה ועוד יש למיר דלבונה אין כל מתיר בעבודת המנחה ולא היא דומיא דשלמים שגבורת המנחת מתירין כגון זריקת הדם אם האמר אבילי לא חשיב האב עצמו כי חזי דחשיב לבונה אע"ג דאין חזיא לאביליה דאי וזה לאו מתירי דהי חייב עליהם משום פטול כגון שחיבין עליהם משום טומאה אבל אין להם מתירין וכן עצמן מתירין ויש למיר דלא שייך למינתי עצים דהייב דמי אי כגון מתירב עצים לרבי דאמר בהקמץ רבה (מנחות כ) דטענין קמצה הנשעה הוי דיום כגנדה ופטור על הקמץ חייב על השירים ואי בעצמם ומעריב לא שייך בשר מחשבה דאי מחשבה בשעת הולכה ע"מ להקטיר למחר ודאי הולכת עצים למעריב כבול עמא לא עבדה והיא ומיזו ירחיפי דפומביהו בסוף הקמץ וזטא (שם דף קי). מנחתה לה בהקטיר שומשום על מנת להקטיר שומשום למחר דהקטרה מפלגה הקטרה ושטא אע"ג דחייבין על העצם משום טומאה אין חייבין עליהם משום פטול דלאו קרבן גמור דהם לרבנן דפליגי עליה דרבי בפרק הקמץ רבה (שם כ) דלא בעו מליחה ומזבחי קרבן דהם פטול דאין ומיזו קשה דמאי שטא פטול מוטמאה רבנן (לעיל דף קכ) פטול משלמים טומאה נמי מביב בשלמים (ויקרא ז) ועוד דפיגול אתי לקמן דף קמח) עון שן מנחה ונותר

לא עבדה והיא ומיזו ירחיפי דפומביהו בסוף הקמץ וזטא (שם דף קי). מנחתה לה בהקטיר שומשום על מנת להקטיר שומשום למחר דהקטרה מפלגה הקטרה ושטא אע"ג דחייבין על העצם משום טומאה אין חייבין עליהם משום פטול דלאו קרבן גמור דהם לרבנן דפליגי עליה דרבי בפרק הקמץ רבה (שם כ) דלא בעו מליחה ומזבחי קרבן דהם פטול דאין ומיזו קשה דמאי שטא פטול מוטמאה רבנן (לעיל דף קכ) פטול משלמים טומאה נמי מביב בשלמים (ויקרא ז) ועוד דפיגול אתי לקמן דף קמח) עון שן מנחה ונותר

הוא רבן דלעיל גבי נסכים וקשה אמאי לא עירב דתרווייהו חד טעמא דהוא:

נאמר

מנחת נדבת כתיב. כוליה כלי לאינה נקמצת הלכך אין אחד מתיריה וכן מנחת כהן משיח. וחביתו כול גדול שנקריב בכל יום מחציתה בבקר ומחציתה בערב (ויקרא ו) ומנחת נסכים לא גרסי דהא מופלג פליגי בה ונתן חלוק בין באה עם חובב לבאה לפני עצמו וזהם. דהא אומרי: והנסכים האין בפני עצמן. בין שהתנדב בפני עצמו כדאמר במנחתו (דף קד) מתירב אחד מנחת נסכים בין כשאו בגלל וזה

אלא שהביא דהם ונזכו ונסכיז למחר דאמר מר מנחתם ונסכיהם אף למחר אבל אם יבואו עם ונזכו ופיגול בנחת נתפלו נסכיהם והכמים ואישרם אף הבאים עם הבהמה. דכיון דיכול להקריב נסכים למחר נמצא שאין חובב מתירין ליקרב אלא קן מתירין את עצמן. ולג שמן של מצורע. שריו נאכלין בלרביץ פטול לקמן (דף מד). אין חייבין עליו משום פטול. אם פיגול באשם לא נפגל הלוג אפי"נ שיהיה תלוי באשם בדכתיב על מקום דם האשם (ויקרא ד) ואם לאו נתן מדם האשם תחילה אין תנתי השמן נאכלם אפילו הכי כיון דאדם מביא אשמו עכשיו ולגו עד עשרה ימים נמצא שאין האשם מתיר וזכין דאין לו מתירין אין חייבין עליו משום פיגול. ר"ל אומר. לוג הבא עם האשם בו ביום חייבין עליו משום פטול אם נפגל באשם. בין לאים בין למנחת. או לאו זה דהא דמתיר בשירי למנחת. בדכתיב (שם א) חקרו ודדו ועריבו: ועוריה לבתנים. עוד העולה אשר הקריבו אין לו אלא לארז וזריקת המנחת תקוף ב'. בגמ' מפרש מנין דנאכל לבתנים. דמן מתיר אמריהו ליקרב. לפיכך פיגול באמורים בשעת עבודת הדם נתפלו פריש. ר"ל ששמן. אפרים הנשרפין פליג ב' שאין פתו דמו על המנחת החיצון בשלמים. שפיעול כתיב בזה (ויקרא ז) אין חייבין עליו משום פיגול. גמ' פקע פטול ממנו. לקמן מפרש למאי הלכתא פקע: מאי קאמר. קבע למישר פקע פיגולו ממנו ונסכיז טעמא דבא ליד פיגול: אם אינו מתקבל. בהקטרה האין מביא אחרים ליד פיגול. דהמקטיר קומץ על מנת שיאכל שירים למחר האין מנחה מתפלת אם אין הקטרתו הקטרה הכי קאמר דהא עצמו לא כל שכן שיתקבל אחרים שמתקבל לרצות אחרים לפיגול: מאי קאמר. ששמן ל'. למאי מביע ליה דא פקע פיגול: אי. למימרא דאם אבל ממנו אחר ששלה אין חייבין

על ידו תנינא. דבאלו עלה נמי אין חייבין עליה: אלא. להכי אתני פקיעה ביוק ששלה לא ידך תנינא ושששח חוץ לזמנו. דהיינו פיגול: בשר. חוץ להך: אלא. אתני פקיעה שאם ידך לארז שהעולה (לא) יחזור ויעלה תנינא. בלאו הכי לא צריכא. הא דשלא אלא ששלה בו תאור ואשמעין דנעשה לחמו של מנחת ואפי' ידו עולה והוא דקתני לא ששלה בשלא משלה בו תאור לא שנו. דאם ידו נתן פסולין משעלו לא עילה: (מנח' אבר

חילול חילול מוטמאה: מנחתה. נסכים. פי בקוטרם דלא גרסינן מנחת נסכים משום דפליגי בה בסיפא דרך משנה דקתני והנסכים הבאים בפני עצמן דרבי רבי נאיר וחכמים אומרים אף הבאים עם הדבחה ובפני עצמן דקאמר רבני כגון שהתנדב אחד מנחת נסכים בכל יום בין האין עם הדבחה כגון שהביא דבתי היום נסכים וזהם עשירי מים ומיזו ל' ליישב גיסת הספיר ומנחת נסכים מיירי במנחת נסכים בכל יום והוא בבאין בפני עצמן מיירי מביא ונזכו היום ונסכים ביום מחר אבל קשה שלא היה לו להפסיק דם והוא ליה למינתי דאי הדרה ומנחת נסכים ונסכים הבאין בפני עצמם ושטא איירי דנאן מנחת כתיב ומנחת כהן ששח אנה נמי מנחת נסכים: ולג שמן של מצורע. נראה דרבי שמעון דהבא

הוא רבן דלעיל גבי נסכים וקשה אמאי לא עירב דתרווייהו חד טעמא דהוא:

נאמר כאן וטמאתו עליו ואמר להלן בביאת מקדש עד טמאתו בו. כך גרסת הקונטרס
ובתורה כותבים ואת ספרים דגריסו ואמר להלן כל איש אשר יקרב מבד וזרעם אל
הקדשים אשר יקדישו בני ישראל לה: וטמאתו עליו (ויקרא כב) ויש לפרש דפשיטא ליה
דאיידי בטמאת הגוף את טמאת בשר היה היה לה למכתב וטמאתו עליון לשון רבים
כדכתיב אל הקדשים לשון רבים והא על גב דלא
מוסיק השתא אדעתיה חילוק לשון רבים היינו
לדלותי שלמים לשון רבים אבל קדשים פשיטא
ליה דלשון רבים:

נאכל

אמר רבי יצחק, אמר רבי יוחנן, הפיגול, והותר, והנמיא, שהעלן לגבי מזבח, פקע איסור
מין. אמר רב חסדא, מרי דמי, מזבח מקנה טהרה. אמר רבי זירא, שמשלה בןן האור.
מתבי רבי יצחק בר פיסא, אחרים אומרים, 'וטמאתו עליו', מי שטמאה פורחת מננו. יצא
בשר, שאין שטמאה פורחת מננו. ואם איתא, הרי 'טמאה פורחת מננו' על ידי האור. אמר
רבא, על ידי מקוה קאמרינן. מיד, מקוה כתיב. אלא אמר רב פפא, בבשר שלישים עסקינן.
דלא חיי לה לקדשה. רבינא אמר, 'וטמאתו עליו' מי שטמאה פורחת מננו כשהוא שלם. יצא
בשר, (דבר) שאין טמאה פורחת מננו כשהוא שלם, אלא כשהוא חסר: גזא, 'וטמאתו עליו',

בטמאת הגוף הכתוב מדבר. אהא אומר בטמאת הגוף, או אינו אלא בטמאת בשר. נאמר
כאן 'טמאתו', ונאמר להלן 'טמאתו' (עליו) [בא]. מה להלן, בטמאת הגוף הכתוב מדבר.
אף כאן, בטמאת הגוף הכתוב מדבר. רבי יוסי אומר, הואיל ונאמרו קדשים בלשון רבים,
ונאמרה טמאה בלשון יחיד, בטמאת הגוף הכתוב מדבר. רבי אומר, 'ואכל' בטמאת הגוף
הכתוב מדבר. אחרים אמרו, 'וטמאתו עליו', מי שטמאה פורחת מננו. יצא בשר, שאין
טמאה פורחת מננו. אמר מר, רבי אומר, 'ואכל' בטמאת הגוף הכתוב מדבר. מאי משמע.
אמר רבא, כל קרא דלא מפרש ליה רב יצחק בר אבדומי, וכל מתניתא דלא מפרשא לה
רב זעירי, לא מפרשא. הכי אמר רב יצחק בר אבדומי, הואיל ופתח הכתוב בלשון נקבה,
יסיים בלשון נקבה, ולשון זכר באמצע, בטמאת הגוף הכתוב מדבר. מתניתא, תנא, אם
נאמרו קלות, למה נאמרו חמורות. ואם נאמרו חמורות, למה נאמרו קלות. אם נאמרו חמורות
ולא חמורות, הייתי אומר, על הקלות בלא, ועל החמורות במיתה, לכך נאמרו חמורות.
ואם נאמרו חמורות ולא נאמרו קלות, הייתי אומר, על החמורות והא חייב, ועל הקלות והא
בטור, לכך נאמרו קלות. מאי קלות, ומאי חמורות. אילימא 'קלות' מעשר, 'חמורות' תרומה.
הייתי אומר במיתה, השתא נמי הא במיתה. [ותו], ואי לא נאמרו, הייתי אומר במיתה,
דיו לכא מן הדין להיות פגדון. אלא 'קלות' טמאת שרץ, 'חמורות' טמאת מת. ובכאן,
אי בתרומה, אידי ואידי הוא במיתה. ותו, לכך נאמרו חמורות דבכלא, הא במיתה היא.
(ואי לא נאמרו, הייתי אומר במיתה, דיו לכא מן הדין להיות פגדון) ואי באכילת מעשר,

אם

אמר דמחבר איבא למיד' כיון דמשלה האור במקצתו נקלט כולו בקדושה: אבל קומץ
דמיפת. אינא במאי דמשלה מקומץ משלה אידך ברכאי קאי מרובלי כחוד אבר
דמי. הלכך, כיון דמחשבת ליה מחובר אפי' לא העלתו אלא חציו ומשלה בו האור נקלט
אף זה שעל הקרקע ומעלה דהא כי אסקיה לביבלי נמי לא היה לו לחלוקה אם ירד
אם משום הווא שמשלה בו. האור וקאמרת
דאם ידי השאר יעלה אלא אלמא דאורי וכליה
ואנצ' דמיפת הלכך לא שניא עלה כולו ולא
שנא לא עלה אלא מקצת: פקע איסור שחי.
איסור פגול לדבראמן שאם ירד יעלה ואיסור
נותר וטמא נמי לחבי ופקען שלא יתחייב
האכילת מיד: שיי ריבי. בעל השמעתה חזאת
מזבח פקוה פדחה. אהא לטורא דהטמאה
משום העלולה: וטמאתו עליו. בל לקמן
מיתנין לה בשמעתין למימרא בדטמאת הגוף
מדבר ואהאי קראי קאי (ויקרא ז) והנפש אשר
תאכל בשר מזבח השלמים אשר לה וטמאתו
עליו יכול טמאת הבשר דינא דהאי עליו
אבשר קאי ונימא דטורא שאכל את הטמא חייב
תל' דטמאתו עליו משמע שעדיין הוא עליו
ביבולין לטור הבתוב מזה חוד הגוף
שטמאה פורחת מננו על ידי טבילה ואם איתא
בדבר קדשים יכול לטור על ידי מזבח מחייב
לפי אחרים דלא בעי משמע שרץ דהי
טמאה פורחת מננו: בבשר שלישים עסקינן.
דקרי בשלמים כתיב דאורי ראוי לנמנה ואין
מפריח מטמאתה: דבינא אמר. אף אברין
דראויין לנמנה כתיבי דאורי מננו דהטמא
לה לרבות האומרים ואפילו הכי לא תקשה
השפץ ילפינן מניה דטמאת לאו עלידו קאי
מדכתיב וטמאתו עליו דמשמע בראוי להפריח
טמאתו כשהוא שלם כעין שקבלה עליו
בעניה משמע בטמאת הגוף הכתוב מביא.
שהרי עסק בה דחולין דכתיב (שם) כל טהור
יאלכ ושמך ליה והנפש אשר תאכל בשר
וגו' אע"פ שהתחיל להזכיר הגוף בלשון נקבה
ותפש אשר תאכל ותכתיב וטמאתו עליו לשון
זכר דמשמע דקאי אבשר טמאת הגוף דבר
ואם טמאתו בשר או אינו טמאת בשר.
דהא עליו לשון זכר והא דהאכל דחייב בלשון
נקבה: והינין שפאטו שפאטו לנצ' וילק.
במילת מקדש דכתיב ביה עד טמאתו כי
(במדבר טז) הכי גיט' נאמר כאן טמאתו

ונאמר להלן טמאתו: הואיל ונאמרו קדשים בלשון רבים. שלמים לשון רבים יחיד דכתיב וטמאתו עליו ולא כתיב וטמאתו עליהם. רבי אומר ואכל בטמאת הגוף
הכתוב מדבר. מקרא שפאטו יזכיר על זה דכתיב בתריה (ויקרא ז) נפש כי תגע בכל טמא וגו' ואכל מבשר זבח השלמים וגו' ולקמייה מפש דכתיב משמע ליה חמולא דברא
החבור על ראשון שבטמאת הגוף הכתוב מדבר: וטמאתו עליו. משמע שעדיין לא נטור ממנו בפי שטמאתו פורחת ממנו דהטמא מדבר ידא' בבשר לעילוי הוא ילמי. שמיטת.
מקרא דבדכתיב דקמא בטמאת הגוף דלמא ברתא בטמאת הגוף כדכתיב נפש אשר תגע בכל טמא וקמא בטמאת בשר מדרא כתיב וטמאתו עליה דמישמע דאודתפש אשר תאכל
בשר קאי: וכו' מתניתא דלא מפרש ליה דעירי. לקמייה מפרש אתה: הואיל ופתח הכתוב חשני בלשון נקבה יסיים בלשון נקבה ולשון זכר באמצע. דכתיב (שם) נפש כי תגע בכל
טמא ואכל מבשר זבח השלמים ונכרת ונכרת וגו' לא כתיב ואכל מבשר זבח וכו' הוא דאראשן לא תתעד יפה אם פתח יסיים בלשון נקבה ולשון זכר באמצע קאי ועל פי כן בטמאת
הגוף הכתוב מדבר ומסתברא הכי שדרי בטמאת הגוף היה עסק דחולין וכבר פסק מלדבר בטמאת בשר דהכי כתיב קרא (שם) והבשר אשר יגע בכל טמא לא יאכל ורי טמאת
בשר והבשר כל טהור יאלכ בשר פסק מטמאת בשר דהתחיל בטמאת הגוף וספיק ליה והנפש אשר תאכל וגו' ומשום דהדדי הכתוב את האכילת בלשון נקבה ותכתיב וטמאתו עליו
בלשון זכר היינו סבורים שבטמאת בשר מדבר עבשו מקרא חשני יזכיר שאם הוא בלשון חוד מדבר ואי קשאי שני כריתות בטמאת הגוף למה שלש כריתות כן בטמאת הגוף ולקמייה
מפרש בראי פירקין (דף קו). למאי באמצעיתא מניחא. דלא מפרש ליה ועירי מאי היא איזה משנה לא פירש יפה: אם נאמרו קלות. לענין אכילת קדשים בטמאת הגוף שניה כתיב
לקמייה מפרש ואולי מאי קלות ומאי חמורות ומאי הייתי אומר: אי נימא קלות מעשר חמורות תרומה. שנאמר שניה בפרישה אחת (ויקרא כב) לא יאכל מן הקדשים כי אם רחץ
בשר במים וקאמרינן ליה במעשר במסכת גמרות (דף עז) דכתיב כי אם רחץ את רחץ את רחץ יאכל ואז על פי שלא העריב עשוי דרי טמא שאכל מעשר ולא ותכתיב וכו' השמש וטור
ואור יאלכ מן הקדשים וקאמרינן בתרומה וכתבי בהדוא עינינו אצל תרומה ותו כי בו וגו' וקאמר הווא אם נאמר מעשר מה שאמרו בו לא נאמר תרומה הייתי אומר במיתה
אבל השתא דנאמרו אינו במיתה בתמיה הוא במיתה כתיב בית וכו' אם לא נאמרו הייתי אומר במיתה. בתמיה מחייב תיתי ליה מהחא דלא לא מיתנין לה אלא כל דקמא מעשר
דיו לכא מן הדין להיות כיון מה מעשר בלא ולא במיתה אף תרומה בלא ולא במיתה. אלא קלות ותחיותי דקאמר. טמאתא קאי דכתיב והם טמאת מה וטמאת שרץ דכתיב
(ויקרא כב) והנפש בכל טמא נפש וגו' או איש אשר יגע בכל שרץ דכתיב בתרווייהו אכילת מעשר ותרומה ועונשו וקאמר אם נאמרה טמא שרץ ולא נאמרה טמאת מת כי ובכאן
ועל איזה אכילת אי בתרומה על שיתקן וטמאתו הוא באכילת תרומה במיתה ומאי על הקלות בלא דקתן:

ובחיים. פרק רביעי - בית שמאי דף מד עמוד א - מתוך מהדורת "אבן ישראל - (שטיינזלץ)" רש"י תוספות

ואם לא נאמרו הייתי אומר כי' ר"ג לאו דליכא למפריך דיו דהא קלות נמי במיתא ואי
באכילת מעשה. קאמר דאם לא נאמרו חמורות הייתי אומר על טומאת שרץ בלאו על
טומאת בת במיתא כ"ך נאמרו טומאת מת חמורות האמר ביה לאו דלא תימנ ביה מיתא
במעשה ואם לא נאמרו קלות הייתי אומר על החמורות במיתא הא טומאת שרץ הוא
דאכילת ר"ג' ודני לר' חנינא.

אִם לֹא נִאֲמְרוּ הַמְּחֻמָּדֹת, וְלֹא אֲמַנִּים בַּה מִתְּחֵל אֵלֶּה אִם הֵבִי אֶפְסֵי
 אֵילֹה נִאֲמֵר, טוֹמָאֵת שֵׁייתָ נִאֲמֵר, מַעֲשֵׂה כִלְאוֹ
 כִּדְרֵיאוֹת תְּרֹמְסֵהוּ בְּמִיתָה כִּדְרֵיאוֹת לֹא אֲנֹכֹר
 טוֹמָאֵת מִהֵיחִי אֲמֹר קִלְוֹת עַל הַקִּלְוֹת לֹא
 טוֹמָאֵת קִלְה דִּשְׁרָץ עַל אֲבִילֹת קִלְוֹת כֵּנֶן
 מַעֲשֵׂה אֵלֶּה כִּדְרֵיאוֹת קִלְוֹת עַל הַתְּחֻמֹּת
 בְּמִיתָה טוֹמָאֵת אֵלֶּה עַל אֲבִילֹת הַתְּחֻמֹּת כֵּנֶן
 תְּרֹמְסֵהוּ בְּמִיתָה מִיִּשְׁעָה זֶהָ מַעֲשֵׂה נִמְעִין דְּמֵה
 שֵׁרץ קִלְוֹת עַל הַתְּחֻמֹּת בְּמִיתָה אֵלֶּה אֲמֹרֹת עַל
 קִלְוֹת נִמִּי בְּמִיתָה דְּמֵה לֵי טוֹמָאֵת תְּרֹמְסֵהוּ
 וְאֲבִילֹת קִלְוֹת מֵה לֵי אֲבִילֹת תְּרֹמְסֵהוּ טוֹמָאֵת
 קִלְה (טוֹמָאֵת) דְּמֵה עַל אֲבִילֹת מַעֲשֵׂה דְחֵא
 (בְּמִיתָה) כֵּנֶן אֲנֹכֹר תְּחֻמֹּת טוֹמָאֵת דְּמֵה עַל
 אֲבִילֹת מַעֲשֵׂה כִלְאוֹ דְּחֵא בְּמִיתָה מְפֹרֶשֶׁת בַּה לֹא
 וְלֹא בְּמִיתָה לֹמֵר כֵּל דְּחֵא בְּמִיתָה אֲבֹדְהָהּ אוֹ אִיטִי
 כִּמְאֵה כִּי, רִישָׁה אֲבִילֵי תִבִּי עֲלֵינֵן מִיִּשְׁעֵל
 תְּנִי יִכּוֹל לֵאמֹר דְּחֵא עַל הַשְּׁלֵמִים כִּלְכֹּד
 הֵל עֲלֵינֵן טוֹמָאֵת וְיִצְרוֹ מַקְדֵּשׁ לִקְוֵן וְלִקְוֵן
 טַהַר חִילוֹל חִילוֹל מִטְּמֵאנָה וּפְגִיעֵל כֵּעֵן כֵּן
 מִטְּמֵאֵר, אוֹ אִיטִי מְרֹבֵה אֵלֶּה כִּדְרֵיאוֹת שְׁבַלְשֵׁים
 שְׁדֵי לֵי חֵרֵם מִפְּנֵי מֵאֵן כִּיִּצְרָה שְׁבַלְשֵׁי קִלְוֵן
 וְיִמָּא אֶחָד מִפְּרֵס מְפֹרֶשֶׁת אֲבִילֵי לִשְׁנֵי יָמִים כִּי:
 הֵל כִּמְשֵׁה, רִיבֵיאוֹת הֵאֵר כִּרְבִּינֵי בַּה פְּגִיעֵל לִקְרִי
 זֵה מַעֲשֵׂה זֶה הַשְּׁלֵמִי וְעַלֵּא אֵלֶּה וְהַפְּשֵׁה
 דְּאֹכֻלֹת כִּנְשֵׁי וְכֵן חֲשָׁה: עַל שֵׁאֵר טוֹמָאֵת

31 כלומר חריר שאני מרחיב ארבע עשרה אף על
 32 שן של מצורע אף פניל בדם האשם נתגול
 33 הלז נתחלץ לומר כיצטטנו אשר עד
 34 מקדשים גבי ויגורו כתוב ואחי נותר ויחלו
 35 ויחלו כטוטאנה בזה חטאנה בכל בזה חטור
 36 בכל בכלל בנות כותב כי כל קדש ה' ויחל
 37 (ויקרא ט) ובטומאת כתוב ויגורו ולא ויחלו
 38 (שם ב) ויחל אתי פניל ען ען מנתה: אף
 39 יש לו אחרון אף לאראם אז למבוא ועלה
 40 ילפא נאמטור שלמים קו אמורל כל הקדשים
 41 ובשר כל הקדשים האבאכל לפי מבשר שלמים
 42 שאק לו מותרין אלא קדשים עולי מביא
 43 במשלים עני ניהו לקדש לעיל ואז אינו
 44 כי אלא כירוא: האכל בכל מבשר שלמים פרט
 45 איכל חור וכלה נתי חליי דסמיכי ניהו
 46 אלא כתב הפרט אלא בסוף הלז דם כיניח
 47 דבחות ובחולות חרתי כיניח ורעם כי הלכך א'
 48 לא ארז רחמנא מבשר תחילה וזה ויניען ילה
 49 מבשר הפרט מפרש: רבי חיבין עיל משום עיל
 50 אב כב את האשם ופולא באשח ונעל עד כ שאם
 51 היה חור וכל להביא מבוא ונעל עשרה ימים
 52 בדקלען אית ילה ררבי נאמר ידבי הביאם עד
 53 האשם עד האשם וזה המהדיר למחן דרעות
 54 ושירי וכלביש ששירי הלז נאמר דבארמין
 55 בשעטות ונלוקא אמר ר' יוסף רבי אה' כ'
 56 וסבר לזי ברבנן דהואלי ואופשר להביא נסכים
 57 לארז מין אז דם הובח מפגול ואפילו הכין

עמו ולגן שכן נמי הא דקתני נמי פיגול לא שיהא דם האשם מפולל אלא מחמתו שמן עצו
הוא באכל ליום ולילה בדמריבין ליה לקמן עם שאר קדשי קדשים: ויורשעין: ליה לרר
יש מעילה בשמן עד שיתן שבע אחות של צריכ בזה הלכך מחמתו מפולל ליה שחן
אכל שכל של שעת היתר לכמות אין בו מעילה רבי אויבר מוקיעין לו עד שיתן שבע אחות
מחמתו בזה אסור דהא מביא דם מחמתו מפולל עד שיתן

ייתי ואמר על התמורות
קאתאי, ודי' לבא מן
די, 'קלות' טומאת שרץ,
ואמר, אילו נאמר טומאת
ולא נאמרה טומאת מת,
זאת בלאו, ועל התמורות
זות, במייתה. תמורות נמי,
מרו 'תמורות': כל שיש
שם, חייבין עליו משום
נאכלה, חייבין עליו משום
נאכלה אחר. נאכל כל יום
ולילה אחר. נאכל כל יום
ובשר, כל ששרין נאכלין.
ממנו. תלמוד לומר 'וכח'
ית, עד שאני מרבה לוג
מ' אשר הם מקדישים
מטומאה, ואתי פיגול
ופ' לרבות כל דבר, למה
תקח משלמים מיוחדים,
בין לפיגול, חייבין עליהן

מתירין בין לאדם בין לאשה
 ונתן ונתנה להם. עולת
 השלמים ושלמים. פרים הנז
 אני את הקומץ, ואת הלח
 הרים. רבי שמעון אומר, כ
 שישנו על מזבח התרומה
 הוואל שאין על מזבח ה
 שלמים. מאי ניהו, כבוד,
 למפרד. מה לשלמים
 כל, הני תרי כלי, דקסמי
 מוצא שני כללות הסמוכין
 ה. לוג שמן של מצורע:
 משום פגול, דבר רבי
 תנא. ונסי בהמה חייבין
 יר. אמרו לו, ותלא אדם
 אני לא אמרתיו כפא
 של מצורע, מתעלמין כפא
 של מצורע, מושלזין ב
 אין עד שיתן מתנותיו ושוויו
 דרבי ירמיה, אמר, גברא

מזה ממנו שבע הזאות בפנים הם ממנו
וצמר לוג שמן של מצורע מתנותיו ש
יק: ולא נהנין. מדרבנן עד שיתן מתן
של גבות. אבל מתן בהונות דלאו צו
יתן בהונות: אמרנו: רבנו להא דרב

1 וְעַתָּה (עַתָּה) דְּרִישׁוֹן מִהִקְשָׁא דְּהֵא תְּהוּרָה
 2 וְהָאֵל אֵת לִית לִי הַחֲזָא וְהִקְשָׁא אֵת אֵלִי לֵאמֹר
 3 תִּרְחֹל חֲזִילוֹ מִשְׁתָּהּ פִּירָל עַל עֵץ מִנְּטָר:
 4 וְדָבָר חֲזִילוֹ מִשְׁתָּהּ הוּא חֲזֹר וּמְלִמָּר בְּגוּיָהּ דִּם
 5 **כִּינֵא** כְּשִׁלְמִים נָא יְהוּ דְּבָרָא, כְּשִׁמְעָה דְּבָרָא
 6 דְּמִי שְׁלִמִים עֲשֵׂה מִשְׁאֵר קִרְיָא:
 7 וּבְעֵלְמָא נָא בְּנִדְרָא מִנְּחוּת (עֲשֵׂה) מַה
 8 שְׁלִמִים בְּאִין בְּנִדְרָא וְתִרְבָּה אָף כַּל בַּאֲד נְזִירָה
 9 **אָרָא** מָאָה הֶאֱבֵל יִאכְלֵל, וְאֵינִי דְּמִאֲרִינִי לַעֲלֵל
 10 מִסּוּף פִּרְעֵי (עֲשֵׂה) מַה בְּאִין אֲבִילִית הֶחֱבֹב
 11 מִדְּבַר תְּרִחִין עֲשֵׂה מִדְּבָר מֵאֵל כְּתִיב אֲבִילִית הֶחֱבֹב
 12 אוֹ יִאכְלֵל יִאכְלֵל כְּדִאֲמָר בִּרְשָׁה הִקְשָׁא רַבָּה (מִנְּחוּת)
 13 דְּאִי (עַתָּה) וְכִי אֵלִישׁוֹר מִקְשָׁא לִי תִּתֵּן מִשְׁרָא
 14 אֲחִירָאן נִמְשַׁק לִי חֵךְ דְּרֵשָׁא מִקְשָׁא אֲחִירָאן
 15 וְהִרְבָּה וּבִפְשֵׁי לֵךְ מִסּוּף פִּרְעֵי עַל (עַתָּה)
 16 כֹּלְחָא מִקְשָׁא (אֲחִירָאן) וְאֲרִיבָאן וְדִרְשֵׁי מִבְּשֵׁר בֹּחַ
 17 שְׁלִמָּה מִשְׁלִמִים מִפְּגִלִין מִתְּפִלִּין כִּי אֵל כְּמוֹ
 18 שְׁפִירֵשׁ שֶׁם כְּבִסְטוֹר מִתְּפִלִּין בֹּחַ שְׁלִמָּה
 19 דְּמִשְׁמַע דְּמִקְשָׁא בֹּחַ שְׁלִמָּה אֵלָּא אוֹרֵךְ בִּרְיִיתָא
 20 מִסּוּף הִקְשָׁה דִּרְזִי דְּחִים אֲמַאי שְׂבִיק לֶשֶׁן
 21 הַבְּרִייתָא דְּהוּא לֵאמֹר מִשְׁלִמִים מִשְׁלִמִים
 22 שֶׁשׁ לֶעֱשֶׂה מִתְּרִיחִין בִּין תִּרְחֹל עַל לִמְבֹּחַ עוֹד
 23 מִלְּשָׁנָא דְּמִגְמֵל מִתְּפִלִּין אֵל מִנְּעֵשׂ עַם דֶּרֶם
 24 מִגְמֵל מִתְּפִלִּין כְּדִנְיָהּ מִתְּפִלִּין דְּרִיקָה פִּתְלִי
 25 וּמִתְּפִלִּין דְּהוּא מִגְמֵל מִבְּשֵׁר מִתְּפִלִּין עַל
 26 זִיקָה אֵם עוֹד עַל מִנְּחָל לִשְׁפֹּף מִתְּפִלִּין:
 27 **וְדִנָּה** כִּכְלָל וּפְתִי, וְזִמְנָא עֲרִיבִי יִתִּירִי לַעֲלֵל
 28 דְּמִכְלָל וּפְתִי אֵל מִרְבִּי אֵל הִדּוּמָה לִפְרַע כִּבֵּל
 29 עֲדִיד:

ה. תיבין עליהם משום פגול: העולה,
עוף, דמה כותי את בשרה למוצח.
רבים ושעירים הנשרפים, דמם כותי
נת, והקטורת, ומנחת כהנים, ומנחת
השלמים מיוחדין שיש בו על מוצח
תיבין עליו משום פגול. ואלו פרים
יצין ושלמים, אין תיבין עליו משום
אכל לשני ימים ולילה אחד. כמא
מטענין סמיכה ונזכרים, ותנופת חזה
אחדדי ניהו. אמר רבא, כדאמרי
זה זה לזה, הפול פרט ביניהם, ודגים
אמרי, רבי מאיר היא, דהניא, לוג
איר. אימא ספא, ומצויא אני מנחת
עליהם משום פגול, מפני שרם הנזב
זיא את וכתיו חיים, ונכסין מין עד
עם הנזב. אמר רב יוסף, הא מני,
לית. ומדמנתתיו שרו ליה, מתנתתיו
שזירי הדם. ונור חיה, לא תנין
שאסור באכילה עד שיהי מתן שבע
בא ברב יוסף, לימא כי הא מילתא.

לכן אותו אם הזה על מנת לאכול שיריו חרץ לזמנו
לילה. לכהנים דאמר אף על פי שזנור דם האשם
תהי: ולא מועלין, דקסבר דם האשם מתירו לכהנים
בבזה הוא ודאי לא פליג רבי: ושויין, שאפילו נתן
תחת:

תוספות

סר"א מן האש בו. תימא לא תלכו מן האש ולא בעי לכל: זה גול הגר. דאע"ג דמפרש לא דהא אמינא דלדידי לכוין אלא מידי דמותר למכור ולא ממנו ובספרים ישנים גרס גול הגר בהדיא כתיב ביה בפרשת נשא ודכתיב לכוין לו ויהי ובקונטרס לא גרס ליה משום דהוא דחאטא ואשמוט ושאר אימורים בפרשה בהדיא כתיבי כל אחד ואחד במקומו וסידר לו הכתוב לאדון

כאן מפני מחלוקת של קרש:

ואפילו לקשש בו את האשה. פ' תהבולת (מתנות דף מזה) אמרין גבי שתי הלחם דערצת ערב עקבא מי תביב קודש שתי זה ולכוין לה לכוין כתיב כדכר הוא דאמר רב הוא קאזא חשש ונתנו לכוין ופי' שם ב' בקונטרס דמשולחן גובה קא וכו' ועיקר מילתא דר' הוא אנול ר' הוא איצטרב פ' הנהל עצים (ב"ק דף קט) ולא מעני דברי ר' הוא נשם אלא בהייחא דהא דתם בשילוח פירקין ובמסכת ערכין בשילוח המקדש שדף דף ד' האשה המושב לה לכוין קאזא השם נתנו לכוין שבאוהו המשמר ונראה ולא גרסין פרק תהבולת כדכר הוא אלא הכי גרסין לה לכוין קאזא השם נתנו לכוין ומיידא לא מצי לפרש לכוין שבאוהו המשמר כי הדיא גזול הגר דהתם שדרי ברל דהו' כל המשרבות שוות כדדרשינן בפ' תעשר וסוכה (דף נה) מדכתיבי כלל וכלל את פשרה ושתי אלא כמי ש' בקונטרס לענין דמשולחן גובה קא וכו' מידו משמע מתוך דבריו גזול הגר משולחן גובה קא וכו' אי אפשר לומר כי דהא אמרין הבא לו הוא ולבגין אפילו לקשש בו את האשה ובקדושתו (דף נב) אמר במקדש בחלק בין בקדשי קדשים בין בקדשים קלים אינא מקדשתם משום דמשולחן גובה קא וכו' גזול דשעא הבא דגלי קרא לו ולבגין ש' תחמי (לו) כלל הגר למע' לה דלגבי מאי נפקא מינה דקאזא השם למימר דמשולחן גובה קא וכו' **בדבר** הנעשה בפניו לא פיגול. דהא דאמר בתנאיין (גיטין דף נ"ג) כון ברל ביום הכיפורים ויזכר דמי אפילו פוגל מוחסין נהי דפיגול לא הוי פסול מיהא ודיו עיקר ודכר דאמרנו לעיל ספ"ק דף י"ד) שדור הדיו ביה שמועין לפסול מזה ומזה שלא לשמו בו דהו' חיים פני' והדיא ופגל מלא בפסול שלא לשמו ולא משמע כי שדלא לשמן לא קרי ליה פיגול כדאמר לעיל ספ"ק (דף י"ב) דיקא נמי דקתני שדלא בפסול ולא קתני שדלא מתפלג: **ובי'** מה למדנו משור זבח השלמים מעתה. נראה דלית ליה כי דרדשינן בפרק איהו מקומן (לקמן דף מט) כמאשר יורם דאיצטריך ליתורא שדור השלום ודלית ליה כי הכיפורים ומקרא אצרינא נפקא ליה להאי הנא:

הלכתא

הרי לזוג [הבא] בפני עצמו, דלכבול עקמא מתגוזו שור ליה, ולא מפגלין ליה. דחניא, לזג ששמן של מצורע, חייבין עליו משום פיגול, מפני ששם מתירו לבחנות, דברי רבי מאיר. אמרו לו לרבי מאיר, והלא אדם מכיא אשמו עקשיו, ולזג מיפן ועד עשרה ימים. אמר להן, אף אני לא אמרתי אלא כבא עם האשם. אלא אמר רבי ירמיה, לעולם רבי מאיר היא, וסמי מיפן 'נסכים', אמר אביי, איהו לא תסמי, ותנא, לזג הבא עם האשם, והוא הדין לנסכים הבאין עם הנזה. ותר' דתנא, נסכים הבאין בפני עצמן, והוא הדין ללזג הבא בפני עצמו: הפאת העוף קדמ' מתיר את בשרה לכהנים: מנא הני מילי, דתני לוי, 'כל קרבנם' לרבות לזג ששמן של מצורע. סלקא דעתך אמינא, מן האש' קתב דחניא, והאי, לאו מותר מן האש הוא. קא משמע לן: 'כלל מוחסין', לרבות מנחת עומר ומנחת הקנאות. סלקא דעתך אמינא, 'ואכלו אתם אש' כפר בהם, ומנחת העומר, להחיר אתיא. ומנחת קנאות, לברר עון קאתיא. קא משמע לן: 'ולכל הפאת', לרבות הפאת העוף. סלקא דעתך אמינא, ובליה דהו: 'לכל אשם', לרבות אשם נזיר ואשם מצורע. סלקא דעתך אמינא, להכשיר אתא. קא משמע לן. אשם מצורע, בהדיא כתיב ביה. אלא 'לרבות אשם נזיר פאשם מצורע': 'אשר ישיבו' זה גול הגר. 'לך הוא', ששך יתרה, אפילו לקדש בו את האשה. תנא, רבי אילעזר אומר משום רבי יוסי (תגלילי), פיגול בדרב הנעשה בחיין, פיגול בדרב הנעשה בפנים, לא פיגול. ביצר, תהו עומד בחיין, ואמר הריני שוחט להזית מקדמו למחר, לא פיגול. שפחשבה בחיין בדרב הנעשה בפנים, לא פיגול. היה עומד בפנים, ואמר הריני מזה על מנת להקטיר אימורים ולשפוך שירים למחר, לא פיגול. שפחשבה בפנים בדרב הנעשה בחיין. אבל היה עומד בחיין, ואמר הריני שוחט לשפוך שירים למחר, או להקטיר אימורים למחר, פיגול. שפחשבה בחיין בדרב הנעשה בחיין. אמר רבי יהושע בן לוי, מאי

[וב]

הבא בפני עצמו. מצורע שהביא אשמו דיוס ולזוג לאחר עשרה ימים דלכ"ע מתגוזו שרין ליה באבילה דהואיל ולא קדש בבלי בשוקרם דם האשם לאו שרירי דריה דהא ולא שר ליה ואפי' לא מפגלין ליה לרביי הכל דאין בו משום פיגול כדקתני אף אני לא אמרתי בו להקרב בא עם האשם נמי אצ"ע דלרביי מתגוזו שרין ליה לא מפגלין ליה שאין מפגל אלא דם או קטין לאו שרירי ששם דאיתקש מנחה לזבחים: ותנא. וישא' לזג הבא עם האשם. שם האשם מפגלו ואצ"ע שדיה לו להביא לאחר עשרה ימים וממנו אלא למד דה' לנסכים הבאים עם הזבח שם הזבח מפגלו ואצ"ע שבידו להביא לאחר זמן: ותנא סיפא נסכים הבאים בפני עצמן. כדקתני לה דמאי דקדוהו ולבנהו ומנחת חנוכה כתיב שאין לזקן מתירין לקטור דאין מתפגלין אלא כדקתני מקדש ע"מ. עי' גזול הגר לזג הבא בפני עצמו. מנתי' גבי דבר. נסכים נאכלת. כל קרבנם. גבי דבר. מתנות טעמא כשנאמר להחיר על האשם בפרשת קרש וזה יהיה לך מקדש הקדשים מן האש וגר' וכתבי בתריה בקדש הקדשים והאכלו וקדשי' זה הבא כל בו דכולתה לרבות לזג ששן, שאף הוא נאכל שדרי קרין קרב' דכתיב (ויקרא יד) והקריב אותו לאשם הוא וזה לשמן אלמנא דהא נמי בכלל והקריב והיני קרב' כש' במנחת (דף נ"ג). ע"מ. כללום דאי דאיצטריך כל קרא לרביי ולא נפקא ליה מקרבנו: סר"א מן האש כתיב. ונתרן מן האש ומה לא עלה לאשים כלל: ואכלו אתם אש' כופר בהם. דבר שיש בפרה נאכל ושאין בו כפרה איתו נאכל להחיר אלא חדש במדינה: נבילה חיה. לפי שנמלקתה לרבות אשם נזיר. ויני' שנטמא מזה בבית האש כשדור מנאמנותו ומכשירי' להחיר ולבנות נזירות טרדה ודומים דראשונים יפלו ולרבות שיהא נאכל דאי לא תביב כלל לא מריבין להו דכתיב אשר כופר בהם וזה להחשיר אתו זה להחשיר בקדשים וזה להחליל נזירות טרדה אשם מצורע בהדיא כתיב ביה. דאכל כי בהאטא האשם ואז' לקדש (דף י"ד) ומדור זה דאשם כתיב הבא להחיר פירשתי להו עשרים וארבע מתנות כדכונה אלא כל למת: אשר ישיבו זה גול הגר. דכתיב (למבדק ה) האשם מושב לה לכוין ותניא (ב"ק דף ק') אשם זה קרן המושב זה חומש או אינו אלא זה אשם משם כשדוא אומר מלכד אל הכפורים (דרי אמור אלא) אשם זה קרן שדחולתא את חבירו ונעשה לו אחיז' חודש משלם קרן וחומש בפרשה דאשם למחוב כדכתיב בפרשת אפרה קדוהי כי יחטא ואשם וגו' ואם מת נתון לחישי' ואם נ' היה ואת ואין לו יורשין להחזירי' להם נתן הנאשם בלכן ופרשת גול הגר אמורה בפרשת נזבח אף לאיש גזול להשיב האשם וגו' וכי יש לך דאש' במיראל שאין לו נאכל אלא זה גול הגר. גזול הגר בהדיא כתיב ביה לא גרסין דהא תנאית ואשמוט ושאר אימורים בפרשה בהדיא כתיב כל אחד ואחד במקומו וסידרן כל הכתוב לאחור כאן מפני מחלוקת של קרש

זבחום. פרק רביעי – בית שמאי דף מזה עמוד ב – מתוך מהדורת "אבן ישראל – (שטיינזולץ)"
תוספות

קשה מאד לזיילפן בפרק בתרא דמיעלה (דף יח) חט חט מתורמה לענין פגם ותרומה במיעלה
במזבח: קשה ומזכיר היינו קדושת דמים ולא גמרי מתורמה ויל' דהבא דוקא דוא דבענין
דומיא דתרומה משום דכתיב: לה' לרביי ולא גמריין אלא דומיא דתרומה וקדושת הגוף
עד י' לומר לר'בנא פאי' ברוך הבית גמריין מתורמה למעט גרים ב"א ר' יוסי קאמר ליה

ולא גמר דבר הבית מתורמה כון נראה מדמית
הש"ר ר' יוסי אמר מבין אני רואה לדמי' ובר
ונפרש מ"ט דומיא דתרומה וקדושת הגוף דה"ק
שכל קדשי גרים אני רואה לדמי' משום פיגול
נותר ונמצא בלא מאי דאדמי'תו אין מועילין אין
מילי בקדשי תמזבח דגמריין מתורמה (ואתני
לנא) ולא גמריין מתורמה אלא מירי דמיתא לה
אבל ברוך הבית דלא דמי לה מועילין כן פירש
רבינו דהקשה לו מה היר' אלמון דבפי' דערבי' (דף
ה) אמר אביי וערס נפן ונפן א"כ לא ימעול
וכו' הלאה תניא אבל קדשי דבר הבית מועילין
ולשני עמיה ר' יוסי אבל לרבנן אין מועילין ויל'
דשפיר משני דהם וכן הויה רבינא: **אבל** העצים
והלכותה וקדושת אין בהם משום טומאה. ואם
תאמר מאי איריא משום דאין נאכלין תיפוק לה
דאין איסור טומאה אלא עלים דהא יש בהן
מועלה ורבי שמעון דהא דאמר (בריתא כג) אין
פיגול בעלים ואין נותר בעלין לפי שאין איסור
זה על איסור ועוד תטאת הפנימות אמאי צריך
למעטיותה פיגול ל' שמעון ואמאי צריך
עליהם משום נותר ונמצא דהא אתי בהו מועלה
ואין איסור חל על איסור ומיהו בזה יש לומר
דמשתכח לה לאתר שנתה הבשר ותרין ראותה
לאביה דתנן במיעלה (דף טו.) דמועילין בהו עד
שיתור הבשר ומ"מ קשה פיגול שדרי קע
פיגול מבי משעלה בו האור אבל מעצים קשה דרבי
בן מועלה לעלים ויר' דתנא ר' שמעון דהבא
סבר כי כהונה תנא דרבי שמעון דאמר הוהם יש
פיגול בעלין יש נותר בעלין ועוד י' ל' דמשתכח
לה בהו באת כזב שחבא שתי שערות אחר
כדאשכחן ביבמות פרק ד' אחי' (דף לג.) וקשה
קצת את דאמר פ' דם שחיטה (בריתא כג) למנא
דאמר אין איסור חל על איסור כל חלב מאי עבדי
ליה ומוקי לה בכולל קרשים ולקשר בחובתי נא
שערות אחר כן דהוה ליה בת אחת ומיהו בלא
הכי שפיר קמשני דאין חל לקשטת למיר דר'
אסור חל על איסור בקדשים כל ל' ארס
למעטיו מנותר ונמצא דהא איצטריך להבאי שתי
שערות אחר כן דהי' כבת אחת כדפרישנא ומיהו
למאי דאפי' לממרא בפ' ד' אחי' (ביבמות לג.) ור'
שמעון אבוי' מן אחת לית ליה קשה: **התמוד**
לומר אשר הם מקדישים ל'. גבי נמצא כתיב ומזבחי
הבא מתיח כל דבר אחד ומתיח ליה בכריתא
דעלמי בלא פיגול הוה דייקין טומאה בעתה
ומנחתה ודרי אתי נותר דייקין חילול טומאה

ופיגול עון קע מנותר ולאחר שריבה דהבוח כל דבר טומאה חוזר ומנעת בפיוגל מכלל
ופרט וכלל: **יש** לו מתירין משקרבן מתירין. מכל טהור יאכל בשר דרשין ליה בהקומץ
רבה (מנחת כהן) בסמוך: **שכן**. גל. פירשי' למיר היינו חילול חילול וקשה על זה בחר
דבי דפרקי' אדרבה מפיגול גילף שכן הותר וכו' אמאי לא אמר גם כן שכן עון מעון ופריח
למיר דגול היינו כולו פיגול שייך בכל הבבן קולל אבל נותר וטומאה שייכי בחתיכה אחת:
דבי

דבטומאה הנוף קאמיתא שאן הציץ מרצה עליה שם טומאה מידת רצית בעיץ: טהור. שנידון טהורין ושנידון נפסלין במוח זה בנותר וחוץ למן זה במנחתה זמן ושנידון פסולין בקרב
לאפוקי טומאה הנוף שפסולין במקריב: מנין **שאף** נפסול: וכן פתוח: טהור. דאי קרי' ודמורה: ולא חיללו. דכתיב כי טומאה

במזיד, לא הורצה. בפה דברים אמורים, ביחוד.
אכל בציבור, בין בשוגג בין במזיד, הורצה. ובעוקבי
פוכבים בין בשוגג ובין במזיד, לא הורצה. אמורה
רבנן קמיה דרב פפא, במאן דלא קריי יוסי. דאי רבי
יוסי, האמר, בבבולין אני רואה להחמיר. אמר להו רב
פפא, אפילו תימא רבי יוסי, שאני התם, דאמר קרא
ל'הם', ל'הם' ולא לעוקבי פוכבים. אמר להו רב הונא
בריה דרב נחון לרב פפא, אלא משעתה, ואשר הם
מקדישים, קרי נמי, להם' ולא עוקבי פוכבים. אלא
אמר רב אשי, אמר קרא 'לרצו להם' ועוקבי פוכבים
לאו בני הרצאה ניתנו: משנה דברים שאין חייבים
עליהם משום פיגול, חייבין עליהן משום נותר, ומשום
טמא, חוץ מן הדם. רבי שמעון מתיב דברך שדרבן
לאבול, אבל העצים והלכותה והקטורת, אין חייבין
(עליו) [עליהן] משום טומאה: גמרא תנו רבנן,
יכול לא יהו חייבין משום טומאה, אלא על דבר שיש
לו מתירין בין לאדם בין למזבח. דין הוא, ומה פיגול
שחוא קבבועה ובידעה אחת, ולא הותר מקללו, אין
חייבין עליו אלא על דבר שיש לו מתירין בין לאדם
בין למזבח. טומאה, שהיא בעולה ויוזר, ובשתי
דיעות, והותרה מקללה, אינו דין שאינו חייב אלא
על דבר שיש לו מתירין בין לאדם בין למזבח, תלמוד
לומר 'אשר הם מקדישים לי'. יכול מיד, תלמוד לומר
קרב. אמר רבי אלעזר, וכי נוגע שהוא חייב, אלא,
מה תלמוד לומר 'קרב', בהוקשר לקרב, הכתוב
מדבר. הא פיצד, יש לו מתירין, משיקרבן מתירין.
אין לו מתירין, משיקרבש בפלי. אששכן טומאה, נותר
מןלן. אתי 'חילול' 'חילול' מטומאה. וילף 'עון'
'עון' מפיגול. מתקבצא, מטומאה הוי ליה למילף,
שכן גו' סימן. אדרבה, מפיגול הוה ליה למילף,
שכן, הותר, ציץ, טהור, בזמן קרב, והני נפישין.
אלא, מדהני לוי, דהני לוי, מנין שאף פסול זמן
הכתוב מדבר, תלמוד לומר 'לא יחללו את' (קדשי
בני ישראל) [שם קדשי אשר הם מקדישים ל'].
כשני

כדנים וכו' משיה נפסלין משיקדשו בכלי שהיו המבשילין לאביהו האמורה בהו: יתר
מל. דחייב (בהו) עליו אף על דבר שאין לו מתירין כדקנינא מתני' דברים שאין חייבין
עליהן משום פיגול חייבין עליהן משום נותר: שכן גיל' ספן: נותר וטומאה פסול הנוף
ופיגול פסול מחשבה נותר וטומאה אין זריקת הדם מביאתה ליה פסולן ופיגול זריקת הדם
כעכשו פסול נותר ונמצא אמר בהו חילול שכן הותר ציץ טהור ביום קרב ותי' נפיש.
נותר ופיגול לא הותר מכללן בטומאה ואין הציץ מרצה עליהו בטומאה ואע"י
שנידון טהורין ושנידון נפסלין במוח זה בנותר וחוץ למן זה במנחתה זמן ושנידון פסולין בקרב

דבטומאה הנוף קאמיתא שאן הציץ מרצה עליה שם טומאה מידת רצית בעיץ: טהור. שנידון טהורין ושנידון נפסלין במוח זה בנותר וחוץ למן זה במנחתה זמן ושנידון פסולין בקרב
לאפוקי טומאה הנוף שפסולין במקריב: מנין **שאף** נפסול: וכן פתוח: טהור. דאי קרי' ודמורה: ולא חיללו. דכתיב כי טומאה

במזיד לא הורצה. קנסא דרבנן דוא ולא שכיבא אחר דא"כ נמצאו ב"ד מתעין לעקור דבר
מן התורה ולדבא חילין לעורה אלא לא הורצה להחרי' כג' במבילה אבל בעלים
נכתפיה דהכי אמר לה שמואל במס' יבמות (דף טז.) [בסאן] דהקני' דגרים לא הורצה
דלא ר' יוסי: אלא מפתה אשר הם מקדישים ל'. דכתיב גבי נותר: הני בני ולא יום.
ותימא דקדשי גרים אין חייבין עליהם משום
טומאה דר' יוסי אמר קאמר בבלא דוא רואה
להחמיר: חילון להם. גבי ציץ כתיב: לאו בני
הרצאה. להקדי' הם שאינו מתירין להם:
מתני' דברים שאין חייבין עליהם משום
פיגול. כגון הקומץ והקטרת וכל השנשים
במשנתה: חייבין עליהן משום טומאה. ברת
האובלן בטומאת הגוף ועל שגגת טמאת
כדילף גמרא: חוץ מן הדם. דאמינשת בדיא
כדאמר בגמ': הני גמרי' ש' כדבר שדרכו לאבול
ול' עין שמעתי מביט מדרשו של רבינו יעקב
חיל' כשר פירש ר' משולם בר קלמנסון נאון
בשעת מיתתו גמרי' נמי כגון אמר ר' ש' ובספרי
דהי' כתוב הדם ועמו: דברך שדרכו לאבול.
שדרך בני אדם לאבול ואף על פי שזה מן
הנקטות כגון קומץ ומנחת כבשיו ודמיון לה
אבל לבונה ועצים וקטרת אין חייבין עליהם
משום טומאה. ורבנן פליגי על דברסבין לה
מכל הבשר יחידא לרבות עצם ולבונה: **גמ'**
וזה פניול. האובל פיגול בשוגג: כבוקי.
טמאור קבוע לעני' כלעשי' כשהו או שערות
ובדיעה אחת. שאני צריך דרי' בתחלה
שאלו בשוגג ודע שאכלו ולא הותרה מכללה
אצל ציבור: שהיא בעולה ויוזר. לעשר בהמה
ובדלות שתי תורים ובדלי' דלות עשירות האופה
גבי שמעת קל מביא ובכתי' דיעות. נמצא
ידע שטמא ועלמא בטומאה או טהור ואל
הקדש ולא ידע ומשאל ידע אבל שיש בה
דיעה בסוף אחר כן דיעה בתחלה שלפני
לאביהו לא ידע מעולם בטומאה או טהור ואל
גמרי' לה בשבועות (דף טז.) והותרה מכללה.
טומאת הנוף הותרה אצל ציבור בפסח דתנן
(פסחים דף עז.) הפסח שבא בטומאה נאכל
בטומאה: תלי' אשר הם מקדישים. ריבה כל
המקדשים וגבי נותר כתיב: יכול מיד.
משקדושתו עליו מיד אמר אבלו
בטומאה תלי' אשר הם מקדישים. ריבה כל
מפרש לה ואולי' ובי' יש טעם חייב. והלא אינו
חייב אלא אם כן אבל כדכתיב (ויקרא כב) אשר
איש מודע אחריו וגו': בהוכשר לקרב. ואקדשים
קאי והכי קאמר אשר יקריב קדשים ואח"כ
יאכלם וטומאה עליו כדמפרש אביהו בקרא
בדבריה: יש לו מתירין. כגון אמורים ובשר
שהדם מתירין ושדרי' מנחות שהקומץ מתירין
משקרבן מתירין ושאין לו מתירין כגון מנחת

כשני

זבחים. פרק רביעי – בית שמאי דף מו עמוד א – מתוך מהדורת "אבן ישראל – (שטיינזלץ)" **רלב** תוספות

הכ"ב גרסין בשני חילולין הכתוב מדבר אחד פסול נותר. תימה ל' לעיל גבי קדשי גוים אחי נותר חילול חילול מוטמאה הלא חילול מוטמא בני בנות איירי ועד תימה דבפ' הערשין (סנהדרין פ"ג) שמעמ דלא כתיב בנותר חילול דריש ודאבא משכחת לה מדרגתי ולעיל ברש פרק שני (דף טו) פירשתי:

הוא לפני כפרה בלארז כפרה. הקשה ר"ת דבמעלה פרק (ולדו) חטאת (דף יב) אמרין דמקרי דם לכתובת קדשים מועילין בו אלמא שי מעלה בדם ותיקין דהתם מחיים דלא שייכא כפרה בלא לארז כחשונה אלא לפני כפרה אין מועילין וא"ת דהתם תני (דף יב) ומייתי בפרק כל שעה דם בחילולין אין מועילין בו יצא לנחל קדרון מועילין ויל' דמעלה דהתם דהתם וא"ת אי"ב ברש מעלה (דף ב) דרוחץ לאשכחוי מי איכא מעלה דרבנן ליתוי מרח משנה ועוד קשה בסוף המורה (דף לב) גבי מקדש עולה לברק (הבט דקאמר דמועילין בה שחי מעלות ופרקי א מדרבנן אמאי ב' מעלות מאי קשה האי איכא מעלה דדם שהיא דרוב וכן בקדשים שמוט ברש מעלה (דף ב) ויל' דהתם שיש שמוט דאורייתא משום עולה בדיילי מתיבה וברב וליכא מעלה דאורייתא לא בדיילי מתיבה חקטן ורבנן מעלה דברשי מעלה אקדשים ששחטן בדרום קאי דרבנאן דהקטנן מימי ועל מילא דרוח לאותוי ראיא דתקון רבנן מעלה אע"ג דבדיילי מעידיה (בבא) בנותר ומייתי מבי ר' יוחנן דקדשים שמוט דהרי חיים היה מפרש דיוצא לנחל קדרון מועילין ודאורייתא שבי' מקדשין שחט שולא ידעו מנחו בלא פירין דרוחץ הוא ועוד אבחי אמאי לא מתיבה ברש מעלה מדאריא דסוף תהבולת (מנחות דף גב) בלא פיר מה דאמר יורי חקטן וחו מעיקרא חקטן בה מעלה ואין לומר דבמעלה גמי ויהיה מעלה דאורייתא דתקון שיהיו ב"ד מקדשין אותו אי"ב היאך דיו מוחין ועוד דבמעלה ברש שלד חטאת (דף יב) דאמר רבי' דבמקדש שמוט יצאו מידי מעלה דבר תורה אבל מדרבנן איכא מעלה ופירי מי איכא מעלה דמקרא לית ביה מעלה ולבסוף את ביה מעלה ולא דהרי דם דתקן בחילוליו בו ואי מעלה דתול שחית דין מקדשין אותו מאי קושיא: **א"ל** דך דבר שנעשית מצותו ומועילין בו. וא"ת אדרבה לא נפסע לפני כפרה דאין לך (ורבר) שלא נעשית מצותו שלא ימעל ואע"ג דאיכא קדשים קלים היינו הרשן ועגלה ערופה עד אחר ירידתה. **ולא** ודרי תרומת הדין. והא דתנן במעלה פ' ולד חטאת (דף א) דישון מנחה הפנימי העגורלה לא נתנן לך מועילין היינו מנחה חזקה מן הקטרת שנשרף עליו אחרי מנחה החיצון שזדה חותה מלא דמנחתה מן המנחות הפנימיות

ותנן במדרשו של כבש ומינו משמע הוה דאך בדיעין אין מועילין דקאמר בשלמא מנחה חיצון דכרית בה ושמוטו אלא פנימי מנח ב' משמע דמועילין דריש ואין מועילין ובשעמא אדרבה משמוטו משמע ליל' דמנחה דהתם משמע דלא מועילין בדישן הפנימי שדירשון מצינו מידי מעלה אבל קודם דישון מועילין אי"ב איכא מצוה לשרוף ועל זה קאמר בשלמא היינו דכרית ושמוט ולכן מצוה לשרוף מ"מ אף לארז דהתם איכא מעלה בדירשיןן בסוף המורה (דף לד) ושמוט בנחת ושמוט כולו ושמוט שלא יפיר אלא פנימי מנח לך דמצוה לשרוף שאתה אמר שדירשון מנחה מעלה משני דאמר קרא חטית יתור ומסקנא בדכא: **עגלה** ערופה. פי' רש"י מערופה שן ב"ל בפ"ק דבריות (דף ו) והיא דרבי' א"ב פ' אעמדין (ע"ז דף בנא) מדכתיב בה כפרה בקדשים יל' דשם צריך לאסור לארז ערופה שלא לומר אין לך דבר שנעשית מצותו ומועילין בו:

תרי מעשית כתיב. קשיא דבריו סגי וכן גבי הניסם בפרק כל הכשר (וחילין דף ק"ק) **חל** למעשית מנותר ודו למעשית מוטמאה. תימה למנותר ומוטמאה מי בחר מיעוט דילפין מהדרי חילול חילול אף לקלף בלדעיל גבי קדשי גוים ויל' דאורייתא מוטמא נותר דקאב אבל משום מוטמא וזה חייב בו מותרין כמן קומץ ומנחת כדעם אי"ב דאין בהן פיעול של

אחת

בשני חילולים. מדרל כתיב ויזרז ולא יחלה אחד פסול נותר. דאשכחן ביה חילול דכתיב (ויקרא ט) כי את קדש ה' חילול ואתחיהו קאי אשר הם מקדשים דמרביתן מנינה כל המוקדשים: **מנא הני מילי**. דדם אין חייבין עליו משום נותר אם שנג בו בדם ונותר אינו חייב שתיים אלא אחת וכן אם אכלו כסומא הגוף אינו חייב שתיים: **אמר קרא** אמר קרא ב' לה דעולה לא ארז איתמר ואלא גבי

מעלה איתמר במס' מעילה (דף יא) דקתני אין מועילין בדמים ודאבא ד"ק מנא הני מילי דמנחתין אמר עולא גבי מעילה אמר קרא לבס' ונתן דבי רבי ישמעאל לבס' בו ור' יוחנן אמר דהא ומסקנא תלתא קראי חד למעשית מנותר וחד למעשית ממעילה וחד למעשית מוטמאה וא"ת נתתי לנכס שלכס יתא. בחולין שלכס אמר בן מעלה לבס'. ואני נתתי לנכס על המנחה לבס' (ויקרא ו) לכפרה נתתי בחרות קדשים ולא למעט בו לענין מעילה אין בו דין קדשים הוא דמו נפשו הוא בדווייתו יתא: הוא לפני כפרה ב' מה לאחר כפרה אין בו מעילה. דשפוטין לן כיון דנעשית מצותו אין מועילין בו דכיון דלית ביה זו צורך גבוה לא קרינן ביה קדשי ה': אין לך דבר ב' ה' והלכך ע"כ לא תרשהו כתיב אלא איפסא: ודרי תרומת הדין. בכל יום חותה מנחתה ונותרה את הדישן של המנחה מנחה נותרה מדרשו של כבש כדכתיב ושמוט משמע שם גיזרון ושם נבלע במקומן אלמא אסור בהנאה ובגדי בהנאה. ארבעה בגדים שכחן גדול נבנסן דלפני ולפנים ביהודי שאסור לשלשמש בו עד דכרית ושפוט את גבדי דבר וגו' והניסם שם ודירשיןן מלמד ששענן עיזיה מלפנות דרבנן ודרי' דוסא במס' יומא מייתי ליה לבי' דוסא דאמר בשבין לן לבתן (ירושלמי). לעבוד בהן במקדש עד ימות המשיח ועגלה ערופה. דכתיב וערפו שם (דברים כא) והאי שם קאי ויתרא הוא לומר שחתה לא קבורתה אין מלפניו. וכוין דלא יתעלה ושם מייתי ראיא מניניה האי קרי נמא דהואל ואיכא מעלה איפסא לא דירשהו הני: פניש' בתיב'. לומר מדרשן מהן: ערופה. זו ולא ארזת כמו ושמוט. למדתי ליה למכתב שם

ובכתיב ושמוט לזה ולא לארז: תלתא קראי. לבס' לבס' הוא: למעושי מנותר. לבס' כשאר חולין ולא בקדשים לבס' לכפרה נתתיו בקדשים ולא לברב אחר בקדשים אלא בחולין ולא יתחייב עליו משום סומא דלא למעשית ממעילה בדמא: שלש' ברייתא. אמר אליהם לדורותיכם וגו' (ויקרא כב) דהפסא אשר תאכל שגו' (שם ו) נפש כי תגע בכל סומא אדם וגו' (שם)

אחת
 ותנן במדרשו של כבש ומינו משמע הוה דאך בדיעין אין מועילין דקאמר בשלמא מנחה חיצון דכרית בה ושמוטו אלא פנימי מנח ב' משמע דמועילין דריש ואין מועילין ובשעמא אדרבה משמוטו משמע ליל' דמנחה דהתם משמע דלא מועילין בדישן הפנימי שדירשון מצינו מידי מעלה אבל קודם דישון מועילין אי"ב איכא מצוה לשרוף ועל זה קאמר בשלמא היינו דכרית ושמוט ולכן מצוה לשרוף מ"מ אף לארז דהתם איכא מעלה בדירשיןן בסוף המורה (דף לד) ושמוט בנחת ושמוט כולו ושמוט שלא יפיר אלא פנימי מנח לך דמצוה לשרוף שאתה אמר שדירשון מנחה מעלה משני דאמר קרא חטית יתור ומסקנא בדכא: **עגלה** ערופה. פי' רש"י מערופה שן ב"ל בפ"ק דבריות (דף ו) והיא דרבי' א"ב פ' אעמדין (ע"ז דף בנא) מדכתיב בה כפרה בקדשים יל' דשם צריך לאסור לארז ערופה שלא לומר אין לך דבר שנעשית מצותו ומועילין בו:

תרי מעשית כתיב. קשיא דבריו סגי וכן גבי הניסם בפרק כל הכשר (וחילין דף ק"ק) **חל** למעשית מנותר ודו למעשית מוטמאה. תימה למנותר ומוטמאה מי בחר מיעוט דילפין מהדרי חילול חילול אף לקלף בלדעיל גבי קדשי גוים ויל' דאורייתא מוטמא נותר דקאב אבל משום מוטמא וזה חייב בו מותרין כמן קומץ ומנחת כדעם אי"ב דאין בהן פיעול של

אחת
 דמן אסור סומא מרביתן מואשר הם מקדשים הוה דהי מרביתן נמי לגבי דם:

אחת לכלל ואחת פרט. לאו כלל ופרט ממש המרחקים זה מזה הן אלא דבר שהיה בכלל ויצא מן הכלל ללמד על הכלל כולו יצא כדדרשינן עלה בפ"ק דייבמות (דף ז.) ומבינן כל קדשי מזבח ומעמטנין קדשי ברוך הבית וא"ת קדשי ברוך הבית גמי תיפוק לי' מיקרב דרדשי' בבשר ליקרב ויל' דוחה אמרנא כי בעינן כשר ליקרב וחי' מילי בקדשי מזבח וא"ת דאמר במקומין רבה (מנחות דף מה) כל

סודר יאכל בשר הנותר לטהורים חיובין עליו משום טומאה כי' לטעמי' בשר לפני ויהיה תיפוק לי' מיקרב דרדשינן לעיל בבשר ליקרב דא כינר יש לו מתירין משיקרב מתירין כי' ויל' דרבי' דא' כחב דרמנא כל סודר ולא כחב יקרב דוחה אמרנא דקדוש וזיקה חשיב נותר לטהורים כיון דיכול לרוקח לכתחילה ולא דוחה ממעט' אלא טמא לפני וזיקה לן ורמא ועד אגטרירי קריב לאין לו מתירין משיקרב בכלל ואי' כחב דרמנא יקרב ולא כחב כל סודר דוחה אמרנא אפילו פניולין ונותרות ולא דוחה אמרנא מזבח השלמים מיטע' כי' לאו קרא דנותר לטהורים: **אבל** בטומאת הגוף דברי הכל אינו לוקה. וא"ת דוחה אמרנן לעיל שלש כריתות בשלמים דח' דברים שאינן נאכלין לכל הפחות תפסות דר' יוחנן דאמר במחלוקת כו' כי' מחלוקת כו' ועוד תניא במעלה (ד' ק) גבי לבונה דחייבים עליה משום פיעול ונותר וטמא וירב דרוקא מלקות קאמר דאני לוקה דלא איתורב אלא לענין כרת ומיהו לא משמע דחי' מדקאמר כיון דקרינן ביה דחבשה אשר יגע קרינן ביה וטומאתו עליו משמע דאיידי גמי לענין כרת: **מחלוקת** בטומאת בשר. דף פולגתא רבנא בין לישנא בתרא לא שייכא לפולגתא דרבי יוחנן וד"ל וטמא שאכל בשר קדש לפני ויהיה פסל כל הפסולין (לעיל דף לה.) ובין לאביי ובין לרבא דהתם יש ליישב וקל:

מנין

אחת לכלל, ואחת לפרט, ואחת לדברים שאינן נאכלין. ולרבי שמעון דאמר, דברים שאינן נאכלין, אין חיובין עליהם משום טומאה, לאיתווי' מאי. לאיתווי' הקטאות הפנימיות, סלקא דעתך אמינא, הואיל ואמר רבי שמעון, כל שאינו על מזבח החיצון בשלמים, אין חיובין עליו משום פגול. משום טומאה גמי לא ליתבי', קא משמע לן: גומי רבי שמעון מחייב את שדרבו לאכול כו'. איתמר, רבי יוחנן ורבי לקיש, רבי אלעזר ורבי יוסי בברי' חנינא, חד מהאי זוזא, וחד מהאי זוזא. חד אמר, מחלוקת בטומאת בשר. אבל בטומאת הגוף, דברי הכל אינו לוקה. וחד אמר, במחלוקת בזה, קד מחלוקת בזה. מאי טעמא, כיון דקרינא ביה 'והבשר אשר יגע בכל טמא' קרינן ביה 'וטומאתו עליו'. רב מבוזימי, מתני' הכי. רב כהנא, מתני' הכי. חד מהאי זוזא, וחד מהאי זוזא אסיפא. חד אמר, מחלוקת בטומאת הגוף. אבל בטומאת בשר, דברי הכל לוקה. וחד אמר, במחלוקת בזה, קד מחלוקת בזה. אמר רבא, מסתברא כמאן דאמר, במחלוקת בזה, קד מחלוקת בזה. מאי טעמא, כיון דלא קרינא ביה 'וטומאתו עליו ונכרתה', לא קרינן ביה 'והבשר אשר יגע בכל טמא' לא יאכל'. והאמר מר, 'והבשר' לרבות עצים ולבונה. לפסולא בעלמא: **משנה לשם ששה דברים, הובח נזבח. לשם זבח,**

לשם זובח, לשם השם, לשם אשים, לשם ריח, לשם ניחוח. והתקטאות והאשם, לשם חטא. אמר רבי יוסי, אף מי שלא היה בלבו לשם אחד מכל אלו, כשר, שהוא תנאי בית דין, שאין התפשטות הולכת אלא אחר העובר: **גמרא** אמר רב יהודה אמר רב, עולה לשם עולה, לאפוקי לשם שלמים, דלא. 'אשה' לשם אשים, לאפוקי כבבא, דלא. 'ויח' לשם ריח, לאפוקי אברים שצלאן והעלה, דלא. דאמר רב יהודה אמר רב, אברים שצלאן והעלה, אין בהן משום ריח. 'ניחוח' לשם הנחת רוח. 'לח' לשם מי שאמר והיה העולם. אמר רב יהודה אמר רב, חטאת ששחטה לשם עולה, פסולה. לשם חולין, כשרה. אמר רבי אלעזר, מאי טעמא דרב, לא תהלו את קדשים גבי 'ישאל', קדשים מחללין קדשים, ואין חולין מחללין קדשים. מתיב רבה, 'אמר רבי יוסי, אף מי שלא היה בלבו לשם אחד מכל אלו, כשר, שהוא תנאי בית דין'. טעמא, שלא היה בלבו לשם. הא היה בלבו לשם חטאת, פסול. אמר רבי אבהו, דלמא, לא היה בלל, כשר ונכרצה. הא היה בלבו לשם חולין, כשר ואינו נכרצה. אמר רבי אלעזר, חטאת ששחטה לשם חולין, כשרה. משום חולין פסולה. כדכנא מנייה שמואל מרב הונא, מנין

כבבא. ע"מ לעשותו תחיכות צלוחית כרבינא י"ש בלע"ז ודוגמתו בעירובין (דף כט) וגייתי דווגא דערבא דנכבב וניכיל אין בהם משום ריח. דכיון דצלאן תחילה חולין דקדשים ונאכלין חולין לא מסקי ריחא: נחת רוח לפני הקדש ברוך הוא שאמר ונעשה רענו. ולא יחלו. אין דבר אחר מחלל את קדשים אלא מי מחלל קדשים שחללין קדשים דחייבים (לעיל דף ה.) דבמחשבתו שלא לשמו מתחללים מושות אותה לחטאת: טעמא דלא היה בלבו כלל. ששחטו סתם וממילא קרב לשמו. הא לשם חולין כשר ואינו נכרצה. ובי' אמר רב גמי כשרה אינה מרצה קמור: לשם חולין. שידע שהוא חטאת וטעם לשם חולין כשרה דאמרן שאין חולין מחללין קדשים: משום חולין. כסבור שהם חולין פסולה ודחינו מתעסק בדרבים אחרים ואינו עוסק בקדשים.

אחת לכלל ואחת לפרט דבר שהיה בכלל ויצא מן הכלל ללמד לא ללמד על עצמו יצא אלא ללמד על הכלל כולו יצא והפסד אשר האכל בשר (מזבח השלמים) (ויקרא ז) והלא שלמים בכלל כל הקדשים היו ולמה יצאו להקיש אליהם ולומר לך מה שלמים מיוחדים קדשי מזבח אף כל קדשי מזבח (בכלל כל הקדשים אל הקדשים אשר יקרישם כשריאל וטומאתו עליו (שם כב) כל

הקדשים בכלל: לדברים שאינן נאכלין. כיון עצים ולבונה שאינן דאריים לאכולם אם אבל מהם בטומאת הגוף חייב כרבת דמתניף: וליש' דמתני' ז' מהאי זוזא. אמרי רבא מילתא ואיך חרי חזא מילתא: חד אמר, חד מהאי זוזא אמר מחלוקת שחלוקת הבטים על רבי שמעון שחייב בטומאת בשר. אם אבל לעצם ולבונה נטאין לוקה משום לאו ודחבשה אשר יגע בכל טמא וגו' (ויקרא ז) דאמר מר (חולין דף לה) דחבשה ויתרא לרבות עצים ולבונה: אבל בטומאת הגוף. וכן מהאי זוזא דברי הכל אינו לוקה דלא איתורב בה: הכי גרסינן כיון דקרינן ביה והבשר אשר יגע וגו' קרינא ביה וטומאתו עליו ונכרתה. כלומר כיון דבטומאת בשר אמרנן לוקה אצעים ולבונה בטומאת הגוף גמי אינו לוד דלוקה דוחה גמי דחדי' כתיב: **אסיפא**. אמרנא דר' דחי' אמרנן מחלוקת דרבי שמעון אדרבא דלא לך בטומאת הגוף דלא רבי רחמנא אבל בטומאת עצמן דרבינו קרא דברי הכל לוקה: בין דלא קרינן ביה. בעצם ולבונה לרבי שמעון וטומאתו עליו דטומאת הגוף לא קרינן ביה והבשר אשר יגע וגו' לפסולא בעלמא. ומעלה דרבנן דא וקרא אסתמנא בעלמא דוחה דחי' בעצם ולבונה בטומאת (דכ) דאין לוקח עליה: **מתני'** לשם זבח, לאפוקי קדש כשר כגון לשם זבח אחר: לשם זבח. לאפוקי שני בעלים דוחה וליפנין לוד מקראי בפ"ק (לעיל דף ה) לשם אשים לשם ריח. כגמרא מפורש לאפוקי שני חולין לה מקרא: לשם חטא. לשם חטא שהוא מביא עליה אף מי שלא היה בלבו כי'. ששחט סתם כשר: שהוא תנאי בית דין. ששחט סתם כדאמרן בפ"ק (לעיל דף ה) חתנו בית דין דלא יסמא בטומאת ליה אור לממור שלא לשמו: שאין התפשטות הולכת אלא אחר העובר. הלכא אי' דוחה שלא לשמו אע"ז בדעלים אמר לשמו לא מיד דוחה דלאו בדידו תליא מילתא דכתיב המקריב אותו לא חושב (ויקרא ז) **גמ'** עולה לשם עולה כי'. קרא קריש עולה אשר ריח ניחוח לה' (ויקרא א) ואע"ז דלאו בשחיטה כתיב בטומאת ליה בשלמים גבי זבחה והקריב מזבח השלמים אלא שה' (שם א) שחטא ויבחה לשם שלמים לשם אשים לשם שם והאי זוזא נקט דחא דעולה משום דכתיב כולוה גביה וגבי שלמים לא כתיב כחודא קרא לריח ניחוח: **לאפוקי**

זבוחם. פרק רביעי – בית שמואי דף מז עמוד א – מתוך מהדורת "אבן ישראל – (שטיינזולץ)" רלו תוספות

למתעסק בקדשים. שש קדשים ולא בכוחה אלא במתעסק בדברים אחרים: בדינו הוא. ראה זאת כבר רד"ק ודעה אחרת ומידה מזה דנפאק לן ולא עיכוב. שפעתו שהבעלים מפלגין. בעבודת הכהן אם קבל הכהן בשתיקה ודחשו הבעלים עליה על פיגול הוי פיגול: והקריב. הקריב. קריב בפרשת נסכים תיב והקריב והקריב קרבנו לה (במדבר טו) אלמא מקריב קריב ליה הלכך הוה לזה

בכלל המקריב לא חשב: ובי אלקיעו פוסל. הנה מפרש בהדיא שהם מחשבת נזי לעבודה וזה ואע"ז דלא אידו שדעת לה פוסל: שאין בשר להצניע. במסכת שבת כגן דם גרה ואז אכר (א) הנהא ואין מצניעין במזוה. שכשר הוא להצניע אם היה שיעור אבל שיעור של זה מועט הוא ואין אדם חושב להצניע: ובא אחר והוציאו. בשבת לר"ד חייב דחשיב מלאכה מפי מחשבתו של זה שהוכשר לו להצניע ותרתייהו. רבי אליעזר ורשן כי אלעזר: השתא בחזין. בעבודה וזה ושת לא כתבא כהן מחשבה בהדיא אמרין זה מחשב זה עשה הוי מחשבה: בפנים. בקרבנות ומחשבה בזה כתבא מיבעיא: בפנים הוא דאמר. משום דיעק מחשבות בקרבנות כתבא: אבל בחזין. כגון עבודה וזה ושת לא בעבודה וזה מיבעיא. עבודה וזה דומיא ועבודת פנים חייב בה רבנא כדאמר "בארבע מיתות (מסדרין ס) זוכה לאלהים יחרם בלתי לה עבודת היראות למקום חייב בזה בעבודה וזה בין שרפה כך בין שאין דרכה בכך הלכך לעזין מחשבה נמי איכא למיגמרה מבפנים: מלאת מחשבת אסרה תורה. שנשמכה שבת למפרש המשכן ביהקדל ומלאכת מחשבת שהעשה אותה מתחבין למלאכה גמורה אלא שגג בשבת וא סבור שמלאכה זו ומחרת הוא שיעור זה חשוב בעיניו אע"ז מתחבין למלאכה

הדרן עלך בית שמואי

קדש קדשים. כולן בכלל חטאות ואשמות ועולה ושלמי ציבור ומידה משום להחליקן מנחת דמים או חקירתן דור חני לזה כל חד וחד באפי נפשיה לפרש הלכותיהן: שחיטתן בצפון. ובגמ' מפרש מיט לא תנא קובל דמן ומיש דנתן חטאות הפנימיות בירושא: ושעיר של יום הכיפורים כו'. בגמ' יליף טעמא מנא לן שחיטתן וקובל דמן בכלי שרת בצפון: בכלי שרת. דרבינא בעולה כסני וישם באגנות (שמות כד) ומנמה למזל כל חובותין בהדיקש לשעון כלי חויה על בין הדברים. עמוד בין שני בדין אור ומזה ח' למעלה ח' למטה כנגד עמידה על שפת הים וזה נגזעם בה: ועל הפית' כדכתיב וכן יעשה לאהל מועד (ויקרא טו) ועל מזה חובת. כדכתיב ויצא אל המזבח וגר באחרי מות: מתנה אחת מזה מעקבה. כדאמרין בפ' בית שמואי (לעיל דף לה): שריי חיה

מנין למתעסק בקדשים שהוא פסול. פ"ק דחולין (דף יג.) פירש בקטנות כגון מתעסק בסכניו להגביהו (ואו) לחזקו וקשה דהריג אפילו בחולין פסול לרבנן דפליגי עליה דרבי נתן ובעו כוונה ואפי' מתחבין לחתיכה כגון ורס סכין לנתעבא בביתו לחישיב מתחבין לחתיכה כדמוכח פ"ב דחולין (דף לה) אפי' פסלי רבנן דע שחיבתו לחתיכה סימנין אף על גב דאע"ז מתחבין לשחיטה לחתיב בשו ודא כדכשר בקראמר דתם ורבנן ניהו פסול אלא כעז חולין פסול לחתיכה לחתיכה בעינן פירוש לחתיכה סימנין אבל לחתיכה אחרת לא דרוק סכין לנתעבא בביתו מתחבין לחתיכה הוא ופסלי רבנן ונהא הוא מתעסק וקדשיה דהיינו מתחבין לחתיכה סימנין ולא לשם זביחה ודחולין כשר ובקדשים פסול דעתי יש מתעסק אחר כגון משום חולין דהיינו סכסור שחן חולין וכולזה מושטת את כן הבקר נפקי:

הדרן עלך בית שמואי

איוהו מקומן: קדשי קדשים שחיטתן בצפון. ה"ר אפרים היה מדרוק כמאן דלא בעינן סכין בשחיטה מולא קתני שחיטתן בכלי שרת בצפון בדתקני גבי בקלה וקובל דמן בכלי שרת בצפון ומתוך כך איתא שפיר הא דאמר בפ"ק דחולין (דף ג.) כגון שדבר קדומית של קנה לחושט בה דלא בעי כלי שרת וכן משמע קצת בפסחים פ' ואלו דברים (דף טו.) שהיה כל אחד מביא כסני מותר ביהו ואי אפשר לומר כן דבסוף התורה (מנחות פב) ובסוף דם חטאת (לקמן צז) ודרש מדכתיב וקח את תזמאלת ודעלה טענה כלי ולפנין מנינה כולוה ובסוטה פרק היה מביא (דף יד.) דשמע דסכין מקדש ליה לדם דעז בריש הוהדה (מנחות עח) איכא למיד' כן אלמא מבלי שרת דאף על גב דלית לא סכין מקדשא והואי קדומית של קנה איכא למימר שחוקה ועשאה כלי וכו' ויסי' בר' יהודה דאמר בפרק היה מביא (סוטה יד.) דעשרש ליה שרת דעז והואי דאלו דברים (פסחי טו.) אימר כל אחד הקדשי סכניו בערב שבת הואי דלא תנן הכא שחיטתן בכלי שרת בצפון כדנתן בקלה לא דמי דבקלה נמי לא חזיבי הכלי אלא משום דעבי שיהו גם הכלי בצפון לאפקי אם הברמה בצפון וחבלי כדרום ודום מקלה כתיבו דער דבכל דעזו ודעו צפון קתני שחיטה כו' וקובל דמן בכלי שרת בצפון וגבי קדשים קלים שחיטתן בכל מקום בעורה לא קתני וקובל דמן בכלי שרת אע"ז דעבי קלה בכלי שרת כון לעיל פרק שני (דף כו.) דהנהי קדשים קלים שחיטתן בפנים וקובל דמן בכלי שרת בפנים אתא לאשמועינן שדריך שחיטה הכלי בפנים לאפקי אם רוב הכלי בחוץ וימטעסה בפנים אפי' שחן דמן בפנים נפסל ביהנא דמקבל במיעוט שבפנים אי נמי משום דאיכא אשם מצרער שחוקבל כיד איצטריך למיתני

הדרן עלך בית שמואי

איוהו מקומן של זבחים. קדשי קדשים, שחיטתן בצפון. פר' ושעיר של יום הכיפורים, שחיטתן בצפון, וקובל דמן בכלי שרת בצפון, ודמן מעין הויה על בין הדברים ועל הפרוכת ועל מזבח הזהב. מתקבא אחת מהן, משפכת. שפיר היום שופך על יסוד מערכי של מזבח הויצנין, וזה לא נתן לא עכב. פרים הנשרפים ושעירים הנשרפים, שחיטתן בצפון, וקובל דמן בכלי שרת בצפון, ודמן מעין הויה על הפרוכת ועל מזבח הזהב. מנחה

לכוננה אלא שגפרין וצין לירושלים כדכתיב בזה אל שפר דהשן שירף (ויקרא ז) וילפין בסדר זמנא (דף סח.) שהוא חוץ לירושלים: ושעירים הנשרפים. שעירי עבודה וזה שהקשו לפר' העלם לכל דבריהם בפרק בית שמואי (שם): חויה על הפית' כתיב בזה אבל כן בהדיא לא כתיב בזה כדכתיב כפר יום הכיפורים והוא באצבעו על פני הכפרתו (ויקרא טז) מתנה

זבחים. פרק חמישי – איזהו מקומן דף מז עמוד ב – מתוך מהדורת "אבן ישראל – (שטיינזולץ)"

תוספות

למתינו בבולחו קדשים וקבול דמן בבלי שרת בעפון ומיודי יש לדרקדק מואז בתוספתא
דמותר חומר בקריגה מנחשטה שהקריגה טענה כלי והשחטה אינה טענה כלי אלא
אפי' קדמינו של קנה ועל כרחיך לא קאמר ולא תבעי כלי כלא דלא אמרינן מה עולה
טענה כלי כי אלא דלא בעי כלי שרת קאמר ומיודי יש לפרש דלא חיישינן לביי' פלה קאמר
דלא פסלה קדמינו של קנה משום הקריגה וא

לפחית כדפריך חש' בסוטה פירק היה מביא דף
(י) גבי בפיה מצרית ודרחור הוא שדך להביא
בבלי נאה אבל בשחטה לא חיישינן לא נמי
בפיהא מבורית וחרת מקדומית של קנה:
אלו ואלו נשרפין אבית הדרשן. פירש בקונטרס
דפר יום הכיפורים אתי מחקישא דפר
העלם כדאמר בפרק בית שמאי (לעיל ט"ז).
זה פר יום הכיפורים וזה תאמר הוא אין דבר
הלמד בדיקש חורו ומלמד בדיקש דפר העלם
בגופיה לא כתיב ביה אלא בית הדרשן ומפר כן
המשיח אתי בדכתיב בפר העלם (ויקרא ד) כאשר
שרף את הפר הראשון חדינו היקש כמו ושחט
החטאת במקום מעולה דקרי ליה היקש לקמן דף
(מח) ולפירש'י דפרק בית שמאי (לעיל מז)
דילפינן פר יום הכיפורים לאת דרם ועבילא דפר
בין משח אם כן נימא דמטענו מולף' נמי שריפת
את הדרשן אבל לפירת' דהתם הוא אין דבר
דאיכא תרי איתקש של' נמי בבולח יליפינן בפר העלם ועשה באש
עשה לפר דרדשינן מניה פרק בית שמאי (גם זה)
שם זה פר בתן משח בין קלכב בחזאת במשיח
בין לאגמוריי ויתרת ושרתי הכליות בפר העלם
מנשיח הוא דרין דנימנמ לענן שריפת בפר העלם
מנשיח וכי חדר וכתב בפר העלם וכאשר שרף

(וילכין) וזה ליה כמאן דכתיב בגופיה ועוד יש למד דא נשרפין חוץ לג' מחנות יליף לקמן בסוף טבול יום (דף קדק) מדכתיב תלת אל מחוץ למחנה שלישית אתה כתיב בבולחו ואין זה אלא
בגילוי מילתא בעלמא דלמחנה דכתיב בכל דור חור במחנה שלישית קאמר וילכין אתי שפיר פר יום הכיפורים בפר העלם וייתור לו היום מחוץ למחנה דאמר ר' יוחנן יום הכיפורים
לרבנן לומר לך כיון שירצא מחוץ למחנה אחת השורפים מטמא בגדים ולרבי שמעון ל'ש' ללמד מפרה מה כאן שלשה מחנות את להלן שלשה מחנות מה להלן למחורש של ירושלים אף
כאן למחורש של ירושלים ומיודי בית הדרשן דאי קשה נהר דרשילש מחנות ותי שפיר דמחין למחנה מבחן משח ואין לפרש דאחי מרביאיה דחזאת חזאת דכתיב בפר ושעיר של יום הכיפורים דרדשינן
מקום דרשן חדר דבר הלמד בדיקש ואינו חור ומלמד בדיקש ושמא גם זה חשוב גילוי מילתא בעלמא הוא דכל נשרפין חוץ לשלש מחנות נשרפין במקום הדרשן (אחר) השתא אתי שפיר
שעיר ית' דכ' אתאקש של' נמי בבולח יליפינן בית הדרשן בג'ש דמחין למחנה מבחן משח ואין לפרש דאחי מרביאיה דחזאת חזאת דכתיב בפר ושעיר של יום הכיפורים דרדשינן
לקמן בסוף התעורבות (דף פג) ואת פר החטאת ואת שעיר החטאת יוציא אל מחוץ למחנה ושרפו מה ה'ל חטאת חטאת שיהיה דאין לי דמטמא בגדים נשרפין בבית הדרשן אלא אלו בלבד
מנין לרבות פר כן משחי ופר העלם דבר של ציבור ושעירי עבודה וזה ליה חטאת חטאת דברי רבי יודנה דעל ברחין נשרפין אבית הדרשן כדי נסבה דהוא עיקר על שפך הדרשן בפר כן
משחי כתיב אלא משום מטמא בגדים נקט ולא כתיב ביה וכן מוכיח דר' מאיר פליג עליה וקאמר אינו צריך דהו' דא אומר לכפר שאין תלמוד לומר לכפר למד על כל התנחומים בפנים
ששורפן מטמא בגדים ושואב כי דהכי ורבי מרביאיה דחזאת חטאת חטאת סומאת בגדים בבולחו ופר ושעיר של יום הכיפורים חבי נמי דהו' יליף מניינו מחזוהו ריבואי גופיה בית דרשן מפר
השעיר של יום הכיפורים: **מה** נתינה בעצמו של כהן. פי' בקונטרס מדכתיב אעצב גבי שמן ויליף דם מניינו וחומה א"כ הו' היקשא מבנין אב לקמן (דף נא). מביעין לן אי דבר הלמד
בבנין אב חור ומלמד בדיקש ונראה לי לקיחה מנתינה נמי הו' בנין אב וילפינן מנתינה דרידה ולא מנתינה דשאר קרבנות ולקמן אמרינן וילפינן שפיר בנין אב מבנין אב. בריך: **אף** לקיחה
ולקח **מרים** האשם בעצמו של כהן. תימה דבי חזקת נמי כתיב (ויקרא ד) ולקח ותן ולא אמר מה נתינה בעצמו של כהן אף לקיחה בעצמו של כהן ושואב האב דריש משום דמייתר
דכתיב במצורע (שם יד) עשיר ועני ואע"ג דבחרות כהנים דריש מקנאי אבחרת סמיך ונראה לי דבחטאת כתיב ולקח מדם החטאת באצבעו ותן אם כן לאו בידו מקבל דבאצבע לא אפשר
לקבל אלא על כרחיך בבלי קאמר ואצבעו היינו דעבדי און לשפת מורק כדאמר לעיל פרק שני (דף כד). אבל באשם לא כתיב באצבע ותשום לא נימא ולקח באצבעו היינו וטבל דקא
ולא מיירי בקבלה לחבי איצטריך לגוריה שוה דגמרינן מוחק חצי הדם ויש באגנות בת"כ. בריך: **מה** חטאת טענה כלי כו'. פירש בקונטרס וילפינן לקיחה לקיחה לחטאת בחרות כהנים כתיב
בחטאת ולקח הבחן מדם החטאת וכתוב בעלתי סיני וקח משה חצי הדם ויש באגנות בחטאת חזמה וזה ליה דבר הלמד בגופיה שוה חור ומלמד בדיקש דחזאת חזאת ובעני אתא לקמן
(דף נג) ולא איפשטא למאן דאמר בתי מלמד אולינן ומיודי ברחם פירש בקונטרס וילפינן לקיחה לקיחה דלקמן בסוף דם חטאת (דף נז) משמע דאחיה בדיקשא דאת התורה מרובי שלמי
ציבור קאמר מה עולה טענה כלי אף כל כעון כל יאמי כלי אימיא מורק מרובי שלמי ציבור נמי כתיב וקח משה חצי הדם ויש באגנות פירוש דהו' ויחין דהו' איחשך בולחו שלשלמי
דכתיב ביה קרא וילפינן מניה דהם מה שלמיס מפגלין ומפגלין כלי נמי חילק משלמיס דהם נמי שלמיס חור בסעי ומיודי מכל מקום ערין חור ויהי דהו' ליה דבר הלמד בחטאת ואינו
חור ומלמד בדיקש יש לומר דבחרות היקשא דחזאת חזמה כתב נמי אשם ואיתקיש כמו של שלמיס וכל אשמות בכלל אפילו אשם מצורע אלא דהו' אמריא דמעטיה קרא מקבלת כלי
ונדרשיה ביד דבעצמו של כהן ולקח אתא בחטאת האשם לגלוי ולא אב הכותב לחוציא מקבלת כלי לגמור וקשה מיהו שוה דלקיחה מטניי למא לי לקיף בולחו משלמיס יש למד
דחזאת חזמה שלשלמיס דלקיחה גמריה שוה דלקיחה לקיחה איצטריך למיודי כמאן דכתיב בגופיה דחזאת חזמה וילפינן אשם מחזאת דבדיקשא דכחזאת חזמה ולא גמרינן
מעיקרא אשם משלמיס דבדיקשא דאת התורה דרילפינן לענן פיגול דאם כן גורא שוה דלקיחה לקיחה למא ולי:

מתנה אחת מהן מעקבת. כדאמרן בפי בית שמאי (לעיל ט"ז). מועשה כאשר עשה: **אלו**
ואלו. של יום הכיפורים ושאר הנשרפים: **נשרפין אבית הדרשן**. למקום שמוציאין שם את
הדרשן של מבחן החיצון דכתיב ביה ורוציא את הדרשן אל מחוץ למחנה (ויקרא ו) ובפרים
ונשרפים כתיב אל שפך הדרשן (שם ד) ושל יום הכיפורים הקדוש לפר העלם כדאמרנן
בפרק ב'ש' (לעיל ט"ז). לפר זה פר יום הכיפורים

נמי ונתינו נפי ברישא. גבי סתם של קדשי
קדשים וקבול דמן כי דהכי דחמא שחטתה: **אשם**
מצורע קיבול דמו ביד. כדיליף לקמן משמקבל
דמו בלחך נפה. שריית. משום דאין חשקא ליה
למיתנייה בחידי בבלי דשאר קדשים שכל קבול
דמו בבלי: וינין דלא שני ליה נפי. בלא קבלת
כלי כדיליף לקמן שני כהנים מקבלין את דמו
אחד ביד ואחד בבלי חור ונתינה בחריא ולא
כלל: ולקח. באשם מצורע כתיב ולקח הבחן
מדם האשם ותן על שרף וגו' (ויקרא יד) מזה
נתינה בעצמו של כהן באצבע דכתיב אעצב
גבי שמן ויליף דם מניה: **יכול אף למזהב**. דם
אשם מצורע הנורק למזבח ומרבינן ליה לקמן
ברין מתן דמים ואימורין למזבח ואע"ג דלאו
בגופיה מכתבין: כי **בחטאת האשם הוא**. באשם
מצורע כתיב כרין חטאת דין אשם זה בעבדות
הבחן מן חטאת טענה כלי מקבלת דמה
דילפינן לקיחה לקיחה בחרות כהנים כתיב
בחטאת ולקח הבחן מדם החטאת (ויקרא ד)
וכתיב בעלתי סיני וקח משה חצי הדם וישם
באגנות (שמות כד) אף אשם זה טעון כלי אף על
פי שאמרו בו קבלה ביה:

בגופיה
למתינו בבולחו קדשים וקבול דמן בבלי שרת בעפון ומיודי יש לדרקדק מואז בתוספתא
דמותר חומר בקריגה מנחשטה שהקריגה טענה כלי והשחטה אינה טענה כלי אלא
אפי' קדמינו של קנה ועל כרחיך לא קאמר ולא תבעי כלי כלא דלא אמרינן מה עולה
טענה כלי כי אלא דלא בעי כלי שרת קאמר ומיודי יש לפרש דלא חיישינן לביי' פלה קאמר
דלא פסלה קדמינו של קנה משום הקריגה וא
לפחית כדפריך חש' בסוטה פירק היה מביא דף
(י) גבי בפיה מצרית ודרחור הוא שדך להביא
בבלי נאה אבל בשחטה לא חיישינן לא נמי
בפיהא מבורית וחרת מקדומית של קנה:
אלו ואלו נשרפין אבית הדרשן. פירש בקונטרס
דפר יום הכיפורים אתי מחקישא דפר
העלם כדאמר בפרק בית שמאי (לעיל ט"ז).
זה פר יום הכיפורים וזה תאמר הוא אין דבר
הלמד בדיקש חורו ומלמד בדיקש דפר העלם
בגופיה לא כתיב ביה אלא בית הדרשן ומפר כן
המשיח אתי בדכתיב בפר העלם (ויקרא ד) כאשר
שרף את הפר הראשון חדינו היקש כמו ושחט
החטאת במקום מעולה דקרי ליה היקש לקמן דף
(מח) ולפירש'י דפרק בית שמאי (לעיל מז)
דילפינן פר יום הכיפורים לאת דרם ועבילא דפר
בין משח אם כן נימא דמטענו מולף' נמי שריפת
את הדרשן אבל לפירת' דהתם הוא אין דבר
דאיכא תרי איתקש של' נמי בבולח יליפינן בפר העלם ועשה באש
עשה לפר דרדשינן מניה פרק בית שמאי (גם זה)
שם זה פר בתן משח בין קלכב בחזאת במשיח
בין לאגמוריי ויתרת ושרתי הכליות בפר העלם
מנשיח הוא דרין דנימנמ לענן שריפת בפר העלם
מנשיח וכי חדר וכתב בפר העלם וכאשר שרף

זבחים. פרק חמישי – איזוהו מקומן דף מג עמוד א – מתוך מהדורת "אבן ישראל – (שטיינזליץ)" רמא

תוספות

בעולה כתיב. גבי עולו צאן בקריא ושטח אותו על ירך המזבח צפתה: פירשם: מזהקשא דכתיב: במקום אשר תשטח העולה (ויקרא ד: יא), פירש: בך בקר למעלה מפרשת בן צאן: הניחא למאן דאמר: למיין. עליון מתחתון על ידי ריו המוסק: ואם נפש. אבש גבי תלוי כתיב: ושטח אותם פש בן תחטא וכו' ולמעלה המזנה פירשת מעילה דאית שידע

פר וְשַׁעִיר שֶׁל יוֹם הַכִּפּוּרִים כּו': מִקֹּדֶר צִפּוֹן, בְּעוֹלָה
כְּתִיב, נִתְּנָה עוֹלָה בְּרִישָׁא. חֲטָאֹת, אִיּוֹרֵי דְאִתִּי
מִדְּרִשָּׁא, כְּתִיבָא לִיה. וְנִתְּנָה חֲטָאֹת הַחַיָּוִנוֹת. אִיּוֹרֵי
דִּבְנֹכָם דְּמִן לִפְנֵי וּלְפָנִים, כְּתִיבָא לִיה. וְצִפּוֹנָה' בְּעוֹלָה,
הִיא כְּתִיבָא. וְשִׁשְׁט אֹתוֹה עַל יֶדֶךְ הַמִּזְבֵּחַ צִפּוֹנָה'.
אֲשֶׁרְכֶּן, בֶּן צִאן. בֶּן בָּקָר, מִנָּה לָן. אִמֹר קָרָא וְאֵם
מִן הַצֹּאן, וְיָוִי מוֹסִיף עַל עֵצֵן רֵאשׁוֹן, וְלִמְדָּה עֲלִיוֹן
מִתְחַתּוֹן. וְהִנֵּחָה לְמָאן דְּאִמֵּר, לְמִדְּרִין. לְמָאן
דְּאִמֵּר, לְמִדְּרִין, מֵאֵי אִיפָא לְמִימְרָה, דְּהִנֵּחָה, וְאֵם
נֶפֶשׁ וָוִי, לְחִיב עַל סֶפֶק מַעֲלוֹת, אֲשֶׁם תְּלִי, דְּבִרִי
רְבִי עֲקִיבָא, וְכַתְּבִים פּוֹלְטִין. מֵאֵי לֹא, בְּהָא קָא
מִיפְלְגִי. מִד כֶּבֶד לְמִדְּרִין, וְיִד כֶּבֶד אִין לְמִדְּרִין. אִמֹר
רַב פָּפָא, דְּכּוּלֵּי עֲלִמָא לְמִדְּרִין, וְהִינֵי טַעְמָא דְּרַבְנָן,
נֶאֱמַר פֶּאן מִצּוֹת, וְנֶאֱמַר חֲטָאֹת חֹלֵב מִצּוֹת, מִה
לְחֵל, דְּבִר שְׁחִיבִין עַל וְדוֹנֵה כֶּרֶת וְעַל שְׁגֵגָתוֹ חֲטָאֹת.
אִף פֶּאן, שְׁחִיבִין עַל וְדוֹנֵה כֶּרֶת וְעַל שְׁגֵגָתוֹ חֲטָאֹת.
וְרְבִי עֲקִיבָא, מִה לְחֵלן בְּקַבְעוּהָ, אִף פֶּאן בְּקַבְעוּהָ,
לְאִפּוֹךְ חֲטָאֹת דְּמוֹמָא מִקְדָּשׁ יְקָדְשֵׁי, דְּעוֹלָה יוֹדֵד
הוּא. וְרַבְנָן, אִין גּוֹרֵה שְׁוֵה לְמַחְצֵה, וְרְבִי עֲקִיבָא נֶמֶר,
אִין גּוֹרֵה שְׁוֵה לְמַחְצֵה. אִין הִכִּי נֶמֶר. וְהִכָּא בְּהָא
מִיפְלְגִי, רְבִי עֲקִיבָא כֶּבֶר, וְאֵם נֶפֶשׁ כְּתִיב, וְיָוִי
מוֹסִיף עַל עֵצֵן רֵאשׁוֹן. וְרַבְנָן, נֶמֶר הִכְתִּיב, וְאֵם נֶפֶשׁ.
לִימָא, בְּהָא מִיפְלְגִי. דְּמִד כֶּבֶר, הִיפֵּשׁ עֵדִיף. וְיִד
כֶּבֶר, גּוֹרֵה שְׁוֵה עֵדִיף. לֹא, דְּכּוּלֵּי עֲלִמָא דְּהִיפֵּשׁ
עֵדִיף, וְאִמֹר לֹד רַבְנָן, תַּחְתּוֹן הוּא דְּגִמְרָה מַעֲלוֹן,
לְאִשֶּׁם בְּכֶסֶף שְׁקִלִים. שְׁלֵא תֵאֲמַר, לֹא יִהְיֶה סִפְקוֹ
חִמּוֹר מוֹדָא. מִה וְדֹאן, חֲטָאֹת בֵּת דְּנֶגָא. אִף סִפְקוֹ,
אֲשֶׁם בֵּת דְּנֶגָא. וְרְבִי עֲקִיבָא, הֵאֵי קִרְבָּא מִנָּה לִיה.
נֶפֶקָא לִיה מִצֹּאת תּוֹרַת הָאֲשֶׁם, תּוֹרָה אַחַת לְכָל
הָאֲשֻׁמוֹת. תִּינֵה, מֵאֵן דְּאִית לִיה 'תּוֹרָה'. מֵאֵן דְּלִית
לִיה 'תּוֹרָה', מוֹהִיבָא גְמֹר. גְּמֹר 'בְּעִרְכָּה' 'בְּעִרְכָּה'
תִּינֵה, תּוֹרַת דְּכִתִּיב 'בְּעִרְכָּה'. אֲשֶׁם שְׁפָחָה חִרְפָּה,
דְּלֹא כְּתִיב בֵּיה 'בְּעִרְכָּה', מֵאֵי אִיפָא לְמִימְרָה. גְּמֹר,
'בֹּאִי' 'בֹּאִי': חֲטָאֹת, מִנָּה לָן דְּכִיבְעֵי צִפּוֹן. דְּכִתִּיב
'יִשְׁחֹם אֶת הַחֲטָאֹת בְּמָקוֹם הָעוֹלָה'. אֲשֶׁרְכֶּן שְׁחִיבָה,
קִבְּלָה מִנָּה לָן דְּכִתִּיב 'לְקַח הַכֹּהֵן (מִדָּם הַחֲטָאֹת)
[מִדְּמָה בְּאַצְבָּעוֹ]. מִקְּבֵל עֲצֻמּוֹ, מִנָּה לָן. אִמֹר קָרָא
'לְקַח' לֹד קָח. אֲשֶׁרְכֶּן לְמִצּוֹה, לְעֵבֶב מִנּוֹן. קָרָא
אֲחִירָא כְּתִיב, 'יִשְׁחֹם אוֹתוֹ בְּמָקוֹם אֲשֶׁר יִשְׁחֹם אֶת
הָעוֹלָה'. וְתִינֵה, 'יִשְׁחֹם אוֹתוֹ בְּמָקוֹם אֲשֶׁר יִשְׁחֹם'
וָוִי, הִיכֵן עוֹלָה נִשְׁחָטָה, בְּצִפּוֹן, אִף יִהְיֶה בְּצִפּוֹן.

וכי

דאיתו מדרשא: חביא ליה. ואם אתא אמר כן ליתני עולה לבסוף כדפרקי
בשמיטתא קמייתא דבימות (דף ג.) גבי אחות אשה וש לומר אידי דאחתי עלה
כביבר תניא בדי חטאות דבאות כביבר וחדר תניא אשם דאינו אלא בחידי:
אשכחן כן צאן בן בקר מגיל. תימה דלעיל פרק כל הפסולין (דף קלג.) דאמרין בן דבקר
לפני ה' ואין השחוט לפני ה' צאן צאן
מגן ולכמה דרשות לא מביכין רחי קריא בל
בקי ולכן צאן ושטח אדך דרשא הוי' מסוף ממך
אין משיש דבבן צאן כתיב אותו למעשי
אינטרין הכא לרבוני מידה בהתיא בן דבקר
לפני ה' ומכיה דהפשט ניהא דלא קאמר בן צאן
מגן דפשטא דילפנין תחתון מעלין אבל עליון
מתחתון ס' דל יליף: **מה** לחל דבר שחיבין
על ודודו ברה. ואם תאמר היכי לילף מגידה שיה
מצות מצות הא חטאת חלב נופה בדקישא לפא
דאי קושטא כל תורה לעשרה וזה ור' ליה
דאי נתנא לא חשיב למד בדיקישא אלא תורה ומעמד
בדיקיש ביו דאי לאו היקשא הוה מוקמינא ליה
בכל דבר ולא אתא היקשא אלא למימר דלא
אידיא אלא בדבר שיש בו כרת: **דכּוּלֵּי** עלמא
היקשא עריפא. וא"ת האמונין פ' השולח (נטיק)
דף מא.) דכ"ע גידה שיה עריפא וי"ל אתא דקאמר
דכ"ע עריפא עריף היינו ערוב טוב על עישות
גדושה למחצתה ממו כבשול דקאמר לגמרי אבל
חתם דמקיש או תופשה דהיינו שטר להפרה דלא
נפרתה דהיינו כסף למר משחרר חצי כדבש בשטר
מעול כמו כסף קאמר גידה שיה דלא חלה
מאשה עריפא מה אשה ערוב לא מעילת דחתם
לא נתבשל דהיקש דשטא צריך למילי אחרי ועוד
י"ל דשטר בשפהא בעניית לא מקיל אלא בגידה
שיה דלא חלה מאשה לכך קאמר גידה שיה
עריפא דטוב לעשות גידה שיה דחיתו שטר
בשפה כמו ט דאשה שלא לחתול חציה
למעלותה כמו כסף שסמור לו הפרה דהא נטיק
אשה נפקא שטר משחרר ועיקר. בריה:
וחטאת בת דנקא. פי' בקונטרס לאו חזקא
אלא דמיס קלים שלא נתן קצבה דהיין עמו
דכדחיה איתא בפ' דבריות (דף כו.) גבי
מפני מה לא נתנה גידה שיעור במחסידי כהני
ופי' אלא מעתה חטאת חלב תהא לא קצבה
וא"ת אלא בפ' מחסירי כפרה (בריתות דף יג.) משמע
דחייב בסלע גבי האומר דחייב כסף למחסידי ביבא
כבש שאין לך דבר שקרב בסלע אלא כבש דהאי
סלע היינו בלא נסיכס דקאמר דחז דרמנא עליה
למיהוד וחדו' משפחותיה וי"ל דחתם
למחסידי מן ומחסידי:
תִּנֵּחַ למנא דאית ליה זאת תורת. פלוטא:
בשמיטתא קמייתא מבינות (דף ג.) דהכי
נמי היה צמי למעביד כרובן כמו אלו חשב בבסבס
שקלים בכל אשמות וי"ל דלית ליה זאת תורת:
גמֹר מביכר בעיכר. וא"ת אבנן י' אית ליה
גידה שיה דבעיכר בעיכר א' ואסון נפש למש
ל' אית ליה דא' א"כ אשם מולית בבסבס שקלים
מנא ליה ואומר ר' דאע"ג דאית ליה אינטרין
ואם נפש שלא היא ספיקו תמור מרדא דכי האי
נתנא אמר פ' דם שחיטה (בריתות כה.) דרבנן
אע"ג דכתיב את תורת אינטרין ווא פש בן
דאי מתורה אחת דני מילי לשאר אשמות אבל
אשם תלוי לא יאה תמור ספיקו מורדא וא"ת
לרבנן מגידה שיה דבעיכר נמי ניף אשם תלוי

בספק מעילות וי"ל דבעיכר לא משמע דחיקש אלא לעינן כסף כשקלים ומתאי טעמא נמי אינטרין לר"ע ואם נפש לספק מעילות:

אשם שפחה חרופה באל איל. ובתורת כתיבים יליף אשם שפחה לבסבס שקלים מגידה שיה אשם אשם יכיל אלא אשם נזיר ומצורע ב' ת"ל הוא היינו טעמא דנמעט אשם נזיר ומצורע
ספ' משאר אשמות משום דבאין כבש שחא בן שנה כדפרש רש"י:

הנה"ה

ארתו בשופט ולא שוחט בעצמו, תימה ליל קרא את אפילו לפני ה לא בעי
בדרשנין לעיל בריב כל הפסוק (דף לב) בן הבקר לפני ה ולא שוחט לפני ה
ויש לומר דהבא סובר כרש תימני דרדשי החם האי כתוב בעין אחר:

מה לבן שאן קבע לו בלי. ותימה דלא פריך דהי בפי' דקדושין (דף ו) ומה בן צאן
שלא קבע לו כחן לשוחטו קבע לו כחן

לחוארן בן עוף שקבע לו כחן בלמיתו אינו דין
שקבע לו כחן בחואתו ויש לומר דהתם רכל דיע
בבזל לא שיר למישר מבזל ול"ג וכו' ודיון ויהי
מחוארן אשר למישר מבזל מבזל דרשמו וא"ה
וליעבד הבא קל דומר ממקום ומה בן צאן שלא
קבע לו מנחה בשחטתו קבע לו מקום צופן בן עוף
שקבע לו מנחה בלמיתו בדרשנין ולקמן דף
(סד) מה להקטיר דהשקט למה לא קרא למעט צופן
דין שקבע לו צופן חזק און לומר דסד' דבן עוף
כיון דהטאת קדשה רחמנא ליעבי צופן דאורי'
תורת חטאתין דשקט דואת תורת לא דירי אלא
לנשחטות: **אלא** אין שוחט בצפון אבל מקבל
בצפון. תימה דהי נמי מדרבי אחאי נפקא
מדאיצטריך למעט שוחט מבזל ומקבל בצפון
דאי לא דאמר מקבל מנחה לו קרא למעט צופן
כדאמר רבי אחאי לפי שמצינו שמקבל בצפון
יכול אף זה כן ושמא רבי אחאי דרש ולקח לו יסוד
צבל און לא דרשנין ליה **קבלה** נמי למנחה
אשחית. פי' קיבצו כדאמר אבל מקבל בצפון
וקשה דמאותו דכתיב גבי עולה דרשנין ולא
שוחט בצפון ומאותו דכתיב גבי חטאת דרשנין
אבל מקבל צפון וא"כ מקבל מנחה למנחה מקבל
לן וגבי אשם צריכי תרי קראי למנחה לקבלה
ומקבל ועוד ועיבאב ממקבל חטאת מנח לן ולא
מצינו ששנה אלא על השחטה ועל הקבלה אבל
לא על המקבל ור"ל מבזל ראשון למנחה מקבל
בקבלה דהי לעבב וכו' האי גונא אמרין בפי'
(לעיל ד') באמרה תיבדח חטאתו ונתמרה ובידח
בשלמיה מה דהתם לא חלקת ב':
דחרי

ונפקא דתניא רבי אחאי אומר, ו'שחט אותו על ידך המזבח צפונה' מה תלמוד לומר,
לפי שמצינו עומד בצפון ומקבל בצפון, ואם עמד בדרום וקבל בצפון, פסול. יכול אף זה
בן, תלמוד לומר 'אותו', אותו בצפון, ואין השוחט בצפון. אלא 'אותו' בצפון, ואין בן עוף
בצפון. דתניא, יכול יהא בן עוף טעון צפון. ודין הוא, ומה בן צאן שלא קבע לו כחן, קבע
לו צפון. בן עוף שקבע לו כחן, אינו דין שישקבע לו צפון. תלמוד לומר, 'אותו'. מה לבן
צאן, שכן קבע לו כלי. אלא, 'אותו' בצפון, ואין פסח בצפון, דתניא, רבי אליעזר בן יעקב
אמר, יכול יהא פסח טעון צפון. ודין הוא, ומה עולה, שכן לא קבע לו זמן לשחיטתו,
קבע לו צפון. פסח שקבע לו זמן לשחיטתו, אינו דין שישקבע לו צפון. תלמוד לומר, 'אותו'.
מה לעולה, שכן כלי. מהחטאת. בן החטאת, שכן מבשרת על חזירי בירות. מהאשם. מה
לאשם. שכן קרש תרשים. מבוזל נמי, שכן קרש תרשים. לעולם כדאמרן מעיקרא, 'אותו'
בצפון, ואין שוחט בצפון. דתקשיא לך, מדרבי אחאי נפקא לך, לאו למעוטי שוחט בצפון.
אלא, אין שוחט בצפון, אבל מקבל בצפון. מקבל, [מ'ולקח' לו חן] נפקא. [ולקח' לו
חן], לא משמע ליה. אשכחן שחיטה בעולה, למנחה. קבלה נמי, למנחה. אשכחן שחיטה
בקבלה. לעבב, מנח. אמר רב אדא בר אבהו, ואימיא רבה בר שילא, קל וחומר. ומה
הטאת הבא מנח עולה, מעשבת. עולה שבא הטאת מבחה, אינו דין שמשעשבת. מה
לחטאת, שכן מבשרת על חזירי בירות. אמר רבינא, הא קשיא ליה לרב אדא בר אבהו.
כלום מצינו, טפל חמור מן העקר. אמר ליה מר וזמרא בריה דרב מרי לרבינא. ולא

וכי כסאן אהה למר, והלא כבר נאמר 'במקום
אשר תשחט העולה תשחט החטאת'. הא למר
נא, לקבוע לו מקום. שאם לא שחטה בצפון,
פסול. אהה אומר, לכך נא, או אינו אלא שיה
טעון צפון, ואין אחר טעון צפון. תלמוד לומר
ו'שחט את החטאת במקום העולה', זה פנה אב
לכל הפאות, שיהו טעונות צפון. אשכחן שעיר
נשיא, בין למנחה בין לעבב. שאר הפאות נמי,
אשכחן למנחה. לעבב, מנא לך. דכתיב בכשבה,
וכתיב בשעיריה. אלא, 'אותו' למר לך. מיבעי ליה
לכתיבא, 'אותו' בצפון, ואין שעיר נחשון בצפון.
ונתניא, ו'סכך ידו על ראש השעיר', לרבות שעיר
נחשון לסמיכה, דברי רבי יהודה. רבי שמעון אומר,
לרבות שעירי עבודת פוכבים לסמיכה. סלף דעתך
אמינא, הואיל ואיתרבו לסמיכה, איתרבו נמי לצפון,
קא משמע לן. מתקיף לה רבינא, הניחא לרבי
יהודה, לרבי שמעון מאי איכא למימר. אמר ליה
מר וזמרא בריה דרב מרי לרבינא, ולרבי יהודה מו
ניחא. למאי דאיתרבי, איתרבי. (ומאי) [למאי] דלא
איתרבי, לא איתרבי. וכי תימא, אף לא מעשהו קרא,
היה אמינא, חיתי בבנין אב. אם בן, סמיכה גופה,
חיתי בבנין אב. אלא, [שעה] מדורות, לא במזרין.
הקא נמי, [שעה] מדורות, לא במזרין. ואלא, 'אותו'
בצפון, ואין שוחט בצפון, שוחט, מדרבי אחאי
נפקא. רבי אחאי אומר, ו'שחט אותו על ידך המזבח צפונה', מה תלמוד לומר,
לפי שמצינו עומד בצפון ומקבל בצפון, ואם עמד בדרום וקבל בצפון, פסול. יכול אף זה
בן, תלמוד לומר 'אותו', אותו בצפון, ואין השוחט בצפון. אלא 'אותו' בצפון, ואין בן עוף
בצפון. דתניא, יכול יהא בן עוף טעון צפון. ודין הוא, ומה בן צאן שלא קבע לו כחן, קבע
לו צפון. בן עוף שקבע לו כחן, אינו דין שישקבע לו צפון. תלמוד לומר, 'אותו'. מה לבן
צאן, שכן קבע לו כלי. אלא, 'אותו' בצפון, ואין פסח בצפון, דתניא, רבי אליעזר בן יעקב
אמר, יכול יהא פסח טעון צפון. ודין הוא, ומה עולה, שכן לא קבע לו זמן לשחיטתו,
קבע לו צפון. פסח שקבע לו זמן לשחיטתו, אינו דין שישקבע לו צפון. תלמוד לומר, 'אותו'.
מה לעולה, שכן כלי. מהחטאת. בן החטאת, שכן מבשרת על חזירי בירות. מהאשם. מה
לאשם. שכן קרש תרשים. מבוזל נמי, שכן קרש תרשים. לעולם כדאמרן מעיקרא, 'אותו'
בצפון, ואין שוחט בצפון. דתקשיא לך, מדרבי אחאי נפקא לך, לאו למעוטי שוחט בצפון.
אלא, אין שוחט בצפון, אבל מקבל בצפון. מקבל, [מ'ולקח' לו חן] נפקא. [ולקח' לו
חן], לא משמע ליה. אשכחן שחיטה בעולה, למנחה. קבלה נמי, למנחה. אשכחן שחיטה
בקבלה. לעבב, מנח. אמר רב אדא בר אבהו, ואימיא רבה בר שילא, קל וחומר. ומה
הטאת הבא מנח עולה, מעשבת. עולה שבא הטאת מבחה, אינו דין שמשעשבת. מה
לחטאת, שכן מבשרת על חזירי בירות. אמר רבינא, הא קשיא ליה לרב אדא בר אבהו.
כלום מצינו, טפל חמור מן העקר. אמר ליה מר וזמרא בריה דרב מרי לרבינא. ולא

דחרי

וכי כסאן. צריך לומר דהכי בפני עצמו ודלא כל החטאות בכלל תורת חטאת במקום
אשר שוחט העולה וכו'. לקבוע. לשנות עליו לעבב קיבוצו כבן אב. אינו (ד) לעבב אלא
לכתוב בו אותו דהוי מעיטא וכלל זה בצפון ואין שעיר אחר בצפון כגון שעירי יחיד
ושעירי עבודה וזה ושל מוספי המעודות ומה אין מקיים תשוחט החטאת בשאר בדמות
חזן משעירים דארתו כתיב למעוטינהו. תלמוד
לומר. בשעירי יחיד (ו קרא) ד חטאת א
החטאת דהיה ליה למכתב ושוחט אותה בנן אב
הוא לכל חטאות ועיבאב מיהא לא נפקא לן
מניה דאביא למישר למנחה אצטריך לרבינא
שעירי חטאות דלא למעוטינהו מאותו דשעיר
נשיא ולקמן פריך ואלא אותו למה ליה. שאר
הפאות נמי לפניה. אשכחן מתשוחט החטאת
דכתיב בבשבה ובכתיב בשעיריה. בבזל כתיב
במקום אשר שוחט העולה וסגי ליה בשעיריה
ותכלה מניה כשבה למנחה וכו' חזר בחביה
ותכלה דהוה לבען פנמיחתי לשעוריה וברבליס
לעיבאב: ואין שעיר נחשון. שעירי תזבח
דנשיאם שלא באו על חטא: לבריתא.
דאיתרבי לסמיכה וסד' לרביי נמי לשחיטה
בצפון לרבי כתיב אותו למעוטי: על ראש
השעיר. בשעיר נשיא כתיב וזה ליה למכתב
על ראשו: לרבות שעירי עבודה וזה לסמיכה.
משום למעוטינהו ר' יהודה דלמכתב במס' מנחות
(דף צב) מהאי דשעיר המשתלח וכו' דאיתרבי וסכך
אדורן את שתי ידיו על ראש השעיר וזה (ו קרא)
(טז) החי טעון סמיכה ואין שעירי עבודה וזה
טעון סמיכה ור"ש דרש החי טעון סמיכה
באדורן ואין שעיר עבודה וזה טעון סמיכה
באדורן אלא בוקי העדה ומרבי ליה מחבא
היהא לרבי יהודה. דמרבי ליה לסמיכה
איצטריך למעוטי צפון. לפאי אלא איתרבי לא
איתרבי. דהא רביא גבי סמיכה כתיב וצפון
מחבא חיות: וכו' גרסין לרבי סוגיא במנחות
(דף נה) וכו' תימא אי לא מעשהו קרא דהא
אמינא חיתי בבנין אב א"כ סמיכה גופה לשחוק
קא מניה וחיתי בבנין אב בבנין אב. משיחש
את החטאת סמיכה טעון נמי חיתי בבנין אב.
דכתיב וסכך על ראש השחט ומצי למכתב על
ראשו אלא בנן אב דהא לכל ששמו חטאת
שחטתו סמיכה אלא א"כ. כנסתא דקדשיא דהא
סמיכה נמי טעמא איצטריך לרביי משום דאין
לא רבויא לא דהא גמירין קדשי שעה בבנין אב
מקדשי דורות וכו' נמי משחטת צפון למה ליה
אותו למעוטי כל כמה דלא לימא קרא לא גמיר
בבנין אב. וכן שוחט בצפון. אין צריך שימנח
בצפון שאם רצה עומד בדרום אצל צפון ויחיש
ידו בצפון ושחטה: לפי ששכניו שמקבל חי.
מלקח ולקח בדלעיל: ו'הי אלא אותו בצפון ואין
בן עוף דתניא יכול יהא בן עוף טעון צפון
ודין הוא חי' חיל אותו מה לבן צאן כו': ואין
בן עוף. מליקת תורין ובני יונה: שלא קבע לו
כחן. דשחטה כו' בשחטה בן עוף. קבע לו כחן.
ודכתיב והקריבו הבזן אל המזבח ומלק את
ראשו וכו' (ו קרא) א' שכן קבע לו כלי. סכך
לשחיטה מויקח את המזבלת (לקמן דף צז)
והתם עולה דהוא וכן מורק קדש חמור בן עוף
שנמלק בצפון. ולא פסח בצפון. דלא תתייה
קבל דחומר הואיל וקבע נמי לשחיטתו בן
עוף

העריבין יקבע לו מקום נמי לצפון: מדרבי אליעזר בן יעקב נפקא לא גרס אלא דהי גרסין ולא פסח בצפון דהניא רבי אליעזר בן יעקב אומר בן וכן מאתריה בספרי דהאשחית: אינו
דין שישקבע לו צפון תלמוד לומר אותו גרסין: מהחטאת. אי לא דמעשה הוה מייחתי ליה מחטאת שאינה כליל וטענה צפון: פסולו נמי שכן קרש קרש. כלומר ואי בעי לאתוי
נמי ממלוה מנח הדא איכא למיפריה: דהא פיראט שכן קרש קרש: דהא לענין שוחט בצפון: אותו דגבי שעיר לאו למעוטי שוחט בצפון קאמר דהיא מאתו דרבי אחאי נפקא
אלא לרביא מדרקא דמעטא דשוחט בצפון ומקבל בצפון דהי דרשנין אותו בצפון ואין שוחט בצפון אבל מקבל בצפון: קבלה נמי אשכחן. כדאמרן אבל מקבל בצפון: קראי אש
לית. כלומר מחאי טעם דיק דחומר דיהי: פסל חמור מן העקר. למד חמור מן המלמד כגון חטאת אשכא חמור עולה דקריק צפון בעולה כתיב:

פרק ראשון

[דף א' ע"א]

הלכה א' מתניתין: כל פנויי נדרים – פגדדים. וחרמים – פחרמים. ושבועות – פשבועות. ונזירות – פנזירות.

האומר לחבירו: מודר אני מפה, מופרש אני מפה, מרוחק אני מפה, שאיני אוכל לך, שאיני טועם לך – אסור. מנודה אני לך – רבי עקיבא היה חוכך בזה להחמיר. פגדרי רשעים – נדר פגזיר בקרבן ובשבועה. פגדרי כשרים – לא אומר כלום. פגדבותם – נדר פגזיר ובקרבן.

גמרא: כתיב (במדבר ל) "איש כי ידר" מה תלמוד לומר "נדר"? אלא מיפן שפינויי נדרים – פגדדים. (שם) "או השבע" מה תלמוד לומר שבועה? אלא מיפן שפינויי שבועות – פשבועות. (ויקרא כז) "אף כל חרם" מה תלמוד לומר "יהרים"? אלא מיפן שפינויי חרמים – פחרמים. (במדבר ו) "נדר נזיר" מה תלמוד לומר "להזיר"? אלא מיפן שפינויי נזירות – פנזירות.

עד דדון פרי עקיבא, דאמר, לשונות – ריבויין הן. פרי ישמעאל, דאמר, לשונות – פפולין הן, וחתורה דיברה פדרבה, (בראשית לא) "הלך חלכת" (שם) "נכסף נכספתה" (שם מ) "גב גבתי" מנלן? "איש כי ידר נדר לה" או השבע שבועה לאסור אפר על נפשו לא יחל דברו" מה תלמוד לומר "ככל היצא מפיו יעשה"? אלא מיפן שפינויי נדרים – פגדדים, וכינויי שבועה – פשבועה. ומניין שפינויי נזירות – פנזירות? נדר נדר פנויי נדרים פגדדים, אף נדר שגאמר פאן כינוי נזירות פנזירות.

מה מקיים רבי עקיבא (במדבר ל) ככל היצא מפיו יעשה? מיפן לנדר שפטרל מקצתו פטרל בולו. ולית ליה לרבי ישמעאל פן? בולוה מן תמן, אית ליה מיפן שפינויי נדרים פגדדים, וכינויי שבועות פשבועות. אית ליה מיפן לנדר שפטרל מקצתו פטרל בולו.

מה מקיים רבי ישמעאל נדר נזיר להזיר? מיפן – שאדם קובע עליו נזירות בתוך נזירותו.

[דף א' ע"ב]

ולית לרבי עקיבא פן? אית ליה בולוה מתמן. אית ליה מיפן שאדם קובע עליו נזירות בתוך נזירותו.

והלא הערכין, והחרמין, והתמורות, והקדושות – בפרשה היו, ולא תנינן בינוי ערכין וכינוי תמורות והקדושות? ואילו תנינן, מה הוינן מיתני? ערפין? ערצין? ערקין? תמופה? תמרנה? תמוקה? הנדר? הנזר? הנזר?

ניחא כמאן דאמר: סתם חרמים – לבדק חבית. ברם, כמאן דאמר: סתם חרמים – לכהנים, ולמה לא תנינן בינוי תרוקה? ואילין תנינן, מה הוינן מיתני? תרופה? תרוצה? תרוקה?

רבי יעקב בר אבא אמר: איתפלגון רבי יוחנן ורבי אלעזר. דרבי יוחנן אמר: לוקין על האיסרות, רבי אלעזר אומר: אין לוקין.

אמר רבי יעקב בר אבא: כך במשיב רבי יוחנן את רבי אלעזר. על דעתך דאת אמר לוקין על האיסרות. והא תנינן תמוזר הנזיה מחבירו ונכנס לבקרו לא יכנס! אמר רבי ירמיה: שנייה היא תמן – מפני דרכי שלום. רבי יוסי בעי: אם מפני דרכי שלום, אפילו בשבועות יהא מותר? ותנינן, נדרים – אסור, ובשבועות – מותר.

אי זה איסור? כפר זה עלי – כיום שמת בו אבא. כיום שנהרג בו פלוני. כיום שראיתי ירושלים חריבה – זהו איסור שאמרה התורה.

רבי בא בשם רבי יוחנן ורב, תריהון אמרין: והוא שיהא נדור באתו היום! רבי יוסי בעי: אם בשיהא נדור באתו היום, למה לי איסור? וימר באתו היום!

איסור – זו שבועה. מבטא – זו שבועה. אם אומר את איסור זו שבועה – חייב על כל איסור ואיסור ועל כל שבועה ושבועה. אם את אומר אין איסור זה מין שבועה, זה בפני עצמו – חייב על זה בפני עצמו ועל זה בפני עצמו.

איסור – זו שבועה, ותמר אם אומר את כן? אמר רבי אלעזר: תרין תניין אינון! אמר רבי ירמיה: חד תניי הוא, אמרו בלשון נדר – את תופסו בלשון נדר. אמרו בלשון שבועה – את תופסו בלשון שבועה.

[דף ב' ע"א]

"אסר חרי הוא על ידי" – את תופסו בלשון נדר. "אסר ואיני טועמו" – את תופסו במקום שבועה.

אם אומר את, אסר מין שבועה – חייב על כל איסור ואיסור ועל כל שבועה ושבועה.

אמר רבי יוסי: לא אתייתא אלא בהמשה בפרין. אבל בכפר אחד, מפנין שהזכיר עליו שבועה – עשאון בנבילה. מיכן ואילך – במחיל שבועות על האיסרין. ואין שבועות חלות על האיסרין.

אמר רבי חנניה: אפילו בכפר אחד אתייתא היא, בהדא דתני, זה חומר לשעבר מלכא, שאם אמר לא אכלתי לא אכלתי – חב על כל אחת ואחת. לא אוכל לא אוכל – אינו חב אלא אחת. אם אמר את, אין אסר מין שבועה – חב על זה בפני עצמו ועל זה בפני עצמו.

אמר רבי יודן: והוא – שהזכיר נדר ואחר כך הזכיר שבועה. אבל אם הזכיר שבועה ואחר כך הזכיר נדר – נדרין חלין על האיסרין ואין שבועות חלות על האיסרין.

רבי יוסי פתר: (במדבר ל) "לאאסור אסר". "הרי הוא עלי" – אסור, "הרי עלי אסור" – אסור. "שבועה הרי הוא עלי" – אסור. "הרי עלי שבועה" – אסור. אמר רבי יודן: בנדרים – אסור, ובשבועות – מותר. "אסר הרי עלי" – אסור. "הרי עלי" – אסור. "שבועה הרי עלי" – אסור. "שבועה הרי עלי" – מותר.

מודר אני ממך, רבי יוסי בן חנניה אמר: שניהן אסורין זה בזה, כמאן דאמר: ואנא מינך.

אמר: הכפר הזה נדור ממני ואנא מינך. הריני נדור מכפר זה והוא ממני. היא תימך היא ממך. אמר: היא הרי אני לך, היא הרי אני עליך, היא הרי את לי, היא הרי את עלי.

תני, כלוי אני ממך. פרוש אני ממך.

רבי ירמיה בעי: ולמה לא תנינן "נמול"? אמר רבי יוסי: ותינתה בסופה, ונמולה אני מן היהודים.

שאיני אוכל לך, שאיני מועם לך. רבי לעזר בשם רבי הושעיה: תופשין אותו משם יד לקרבן. רבי בון בר חייא בעי: אם אמר לא אוכל לך, תופשין אותו משם יד לשבועה? אמר רבי יוסה:

[דף ב' ע"ב]

אורחיה דבר נשא מימר, שבועה לא אוכל לך, דילמא לא אוכל לך שבועה?

מנודה אני לך, רבי עקיבה היה חבוך בזה לחתמיר. לומר את כל נכסיו, פתח דאת אמר (עזרא י) "יתרם כל רכושו והוא יבדל מקהל הגולה".

מה עבדין לה רבנן? חומר הוא בנדידי בית דין.

בגדר רשעים - נדר בגזיר בקרבן ובשבועה. שמואל אומר: לצדדין היא מתניתין, או בגזיר, או בקרבן, או בשבועה.

רבי זעירא אומר: גזיר בשלשתן.

אמר רבי אבין: מאן דבעי מיפתור הדא דרבי זעירא, כיני, הנה לפניו אשכול אחד, ובא אחד ואמר: "הריני גזיר ממנו" - הרי זה גזיר. ובא אחר ואמר: "הרי עלי קרבן" - הרי עליו קרבן. ובא אחר ואמר: "הרי עלי שבועה" - הרי עליו שבועה. ובא אחר ואמר: "מה שאמרו שלשתן עלי" - לא נמצא זה נדר בגזיר ובקרבן ובשבועה?

תני: ובגבולתם - לא אמר כלום. הדא אמרה, שהרשעים מתנדבין? מכיון שהתנדב, אין זה רשע! מתניתין - דרבי יודן. דתני בשם רבי יודן: (קהלת ה) "טוב אשר לא תדור משתדור ולא תשלם". טוב מזה ומזה - שלא תדור. רבי מאיר אומר: טוב אשר לא תדור משתדור ולא תשלם. טוב מזה ומזה - נודר ומשלם. וכן הוא אומר (תהלים עו) "נדרו ושלמו לח' אלהיכם".

ביצד הוא עושה? על נדבה מביא בשבתו לעזרה, ואומר: הרי זה עולה.

רבי אבין אומר: רבי יהודה פתח, אילו היית יודע שהנודר נקרא רשע, נודר הייתה? אמר רבי ינאי: (משלי כ) "מוקש אדם ילע קדש ואחר נדרים לבקר". התחיל לנדור - פינקסו נפתחת. דבר אחר, מוקש אדם ילע קדש ואחר נדרים לבקר. איחור נדרים. איחר אדם את נדרו - פינקסו נפתחת. מעשה באחד שאמר: הרי עלי עולה, ושהא להביאה ושמעה ספינתו בים.

בגדר רשעים לא אמר כלום. הדא אמרה שהרשעים נודרין? ומכיון

[דף ג' ע"א]

שנדר - אין זה פשר!

מתניתא - דרבי יודה. דתני בשם רבי יודה: חסידים הראשונים מתאווין להביא קרבן חטאת, לא היה המקום מספיק בידם חטא, והיו נודרים בגזיר בשביל להביא קרבן חטאת. רבי שמעון אומר: חוטאים היו שהיו נודרים בגזיר שנאמר (במדבר ו) "וכפר עליו מאשר חטא על הנפש". חטא זה על נפשו, שמנע עצמו מן היותו.

ואתנייא דשמעון הצדיק – כרבי שמעון. דתני, אמר שמעון הצדיק: מימי לא אכלתי אשם נזיר – אלא אחד. פעם אחד עלה אלי אדם אחד מדרום, וראיתיו אדמוני עם יפה עינים וטוב רואי, וקוצותיו מסודרות תילי תילים, ואמרתי לו: בני, מה ראיתך להשחית את השיער הנאחז הזה? וגם לי: רבי, רועה הייתי בעירי, והלכתי למלאות את השאוב מים, וראיתי את הבוכייה שלי בתוך המים ופחו יצרי עלי וביקש לאבדני מן העולם. אמרתי לו: רשע! אתה מפחו בדבר שאינו שלך! עלי להקדישך לשמים. והרבנתי בראשי, ואמרתי לו: בני, כמותך ירבו עושי רצון המקום בישאל! עליך הכתוב אומר (שם) איש או אשה כי יפלא לנדר נדר נזיר להזיר לה'.

רבי מנא בעי: למה לי, בשמעון הצדיק, אפילו כרבי שמעון, לא אכל שמעון הצדיק הטאת חלב מימיו? לא אכל שמעון הצדיק הטאת דם מימיו? סבר שמעון הצדיק, בני אדם – מתוך הקפדה הם נזירין. מפיו שנוזרין מתוך הקפדה, סופו לתהות. מפיו שהוא תוקא – נעשו קרבנותיו בשוחט חולין בעזרה. וזה – מתוך ישוב נדר, ופיו ולבו שווין.

הלכה ב' מתניתין: האומר: קונם. קונת. קונם – הרי אילו כינויין לקרבן.

חרק. חרף. חרף – הרי אילו כינויין לחרם.

נזיק. נזית. פזית – הרי אלו כינויים לנזירות.

שבותה. שקוקה. נדר כמותי – הרי אלו כינויים לשבועה.

גמרא: עד כדון, עצמו. מהו שיקדיש לשמים בלשון קונם? נישמענה מן הדא, אמר לו: השאיליני קרדומך. אמר: קונם קרדום יש לי. קונם נכסיה עלי אם יש לי קרדום – נכסיו אסורין בידיע שאין לזה קרדום! אמר רבי תחליפא קיסרייא:

[דף ג' ע"ב]

שנניא היא, שבו בלשון שהתפס את הקרדום, בו בלשון התפס בו את הנכסים! מה נפשך! קדש קרדום – קדשו נכסים. לא קדש קרדום – אפילו נכסים לא קדשו! אילו אמר קונם קרדום יש לי, וחרז ואמר קונם נכסיי עליה, ויש לו קרדום, נכסיו אסורין, יאות!

אמר רבי יושע בן חנניה: אילו אמר נכסיי מותרין וקם ליה, יאות! לא אמר, אלא שאין לזה קרדום. הא אם יש לו קרדום – נכסיו אסורין! הדא אמרה: שקדש קרדום. הדא אמרה: שקדשו נכסים. הדא אמרה: שאדם מקדיש לשמים בלשון קונם.

רבי ירמיה בעי: דבר שהוא משמש לשם חולין ולשם קרבן, מהו לוסר עצמו בו? והא תנינן, קונס! קונסה שמה. והא תנינן שבותה! שפוטתה שמה. והא תני בר קפרא: הרים! לא חספא הוא? אמר רבי יעירא, לשון גבוה הוא, (איוב ט) "האמר להרים ולא יזרח".

רבי שמעון בן לקיש אמר: לשון אומות הוא! כגון אילין ניוותאי דינון קריין לחספא – כספא. אמר רבי יוסי: נראין הדברים – במקומות אחרים. אבל במקום שקוראין לנזיר – נזיק, כן אני אומר, נזיר פסילים – לא יהא נזיר?

מיתני, שבותה, שקוקה. תני רבי חייה: שבוקה, שקועה, שקודה.

גדר דגדר במוהי – במומי דגדר משה (שמות ב) "ויאל משה".

רבי יונה בעי: ולמה לינן אמרין במומי דגדר שאול (שמואל א יד) "ויאל שאול".

ימינא – הרי זו שבועה! שמואלא – הרי זו שבועה! אמר רבי מתניה: דכתיב (דניאל יב) "וירם ימינו ושמאלו אל השמים וישבע בחי העולם".

[דף ד' ע"א]

הלכה ג' מתניתין: לא חולין לא אוכל לה. לא בשר. לא דכי. טהור וטמא. נותר ופגול – אסור.

באימרא. בדיריים. בעצים. באשים. במזבח. בהיכל. בירושלים. גדר באחד מקל משמשי המזבח, אף על פי שלא תזכיר קרבן – הרי זה גדר בקרבן. רבי יהודה אומר: האומר ירושלים – לא אסור בלום.

גמרא: הא מה דנא אכיל מן דידך, לא יהו חולין אלא קרבן. לא בשר לי, אלא למזבח. לא דכי לי, אלא למזבח. טהור למזבח ולא לי. טמא לי ולא למזבח. בשר ודכי מטהור וטמא. לא בשר לא דכי מליטהור וטמא.

פיגול: לא שנייה, היא פיגול של עולה, היא פגול של שלמים; נותר: של עולה – לא היה לו שעת בשר. נותר של שלמים – היה לו שעת בשר.

אמר: הרי עלי כנותר של שלמים, מהו?

באימרה: רבי יוחנן אמר: באימרה תמידא. תמן אמרין: כוולד חטאת. כן לקיש אומר: באילו של אברהם אבינו. תני רבי חייה: מסייע לרבי שמעון בן לקיש, באימרה – דלא ינכ מן יומיה.

על דעתין דרבנן דתמן, ניתני "פעורה" אמר רבי אבין: על דעתיה דרבי שמעון בן לקיש, ניתני "בקרבתות המזבח"? אמר רבי יוסי בי רבי בון: על דעתיה דרבי יוחנן, ניתני "בדישון מזבח הפנימי והמזרח"? ו

בדיריים – בדיריים של עצים,

[דף ד' ע"ב]

בדיריים של קרבנות. בעצים – בשני גזירי עצים. באישים – בשלהביות של אש. במזבח – בקרבנות המזבח. בהיכל – בקרבנות ההיכל. בירושלים – בקרבנות ירושלים.

נדר באחד מקל משמשי מזבח – בגזן בה ומחתה ומזרק.

רבי יודה אומר: האומר בירושלים – לא אומר כלום, שלא נתפזן זה אלא לעצים ולאבנים שבה.

"פתורה" – הרי זה מותר, בקדושת תורה. "כפתוב בה" – הרי זה אסור, בקרבנות הכתובין שבה. אית תניי תני: בתורה וכפתוב בה – הרי זה מותר.

רבי אבין בר כהנא אומר: דרבי שמעון היא! אמר רבי יוחנן: דברי רבי שמעון, נמצא שאין בידו היטין ופטור על השאר.

אמר רבי יוסי: דברי הכל היא! פתורה – בקדושת תורה. כפתוב בה – בקדושת כתוביא.

הלכה ד' מתניתין: האומר קרבן. עולה ומנחת. חטאת. תודה ושלמים, שאיני אוכל לה – אסור. ורבי יהודה מתיר.

הקרבן. בקרבן. קרבן, שאוכל לה – אסור.

לא קרבן לא אוכל לה – רבי מאיר אומר.

האומר לחבירו: קזם פי מדבר עמו, וידי עושה עמו, ורגלי מהלכת לה – אסור.

גמרא: כל עמא מודיי: תקרבן – מותר. בקרבן – אסור. מה פליגין? קרבן. רבי יודה אומר: האומר קרבן – באומר הקרבן, והוא מותר. ורבנן אמרי: קרבן – באומר בקרבן, והוא אסור.

אמר להן רבי יודה, אין אתם מודין לי באומר שבועה – באומר השבועה, והוא אסור! וכא, האומר קרבן – באומר הקרבן, והוא מותר!

ורבנן, מטילין אותו לחומרי. האומר שבועה – באומר השבועה, והוא אסור. וכא, האומר קרבן – באומר בקרבן, והוא אסור.

חליל. החליל. בחליל. בין שאוכל לה בין שלא אוכל לה – מותר.

לחולין שאוכל לה – אסור. חולין שאוכל לה – מותר.

רבי יסא בשם רבי יוחנן: דברי רבי מאיר, ממשמע לאו את שומע הין, לא קרבן מזה (דל נא) דלא אכיל מן דילה, הא מה דאנא אכיל מן דידך – לית הוא חולין אלא הוא קרבן.

הילוכי עליה. דיבורי עליה – לא אומר כלום. למה? שמתפס את הנדר בדבר שאין בו ממש. "נדר" "נדר" מה נדר שנאמר לחלן – דבר שיש בו ממש

[דף ה' ע"א]

אף נדר שנאמר כאן – דבר שיש בו ממש.

עיני רואה לה. אזני שומעת לה – אסור. את אומר, ידי עושה עמו – אסור.

חרש עמו בקרקע, עד כמה הוא אסור עמו? כדי שכתו, או עד כדי הנזית קרקע? נדר עמו בתנור, עד כמה הוא אסור? עד כדי שכתו או עד כדי הנזית תנור?

הדרן עלה פל פינזי נדרים

פרק ב'

הלכה א' מתניתין: אלו נדרים מותרין, חולין שאוכל לה. כבשר חזיר. כעבודה זרה. בעורות לבובין. כנבילות. כמריפות, כשקצים, כרמשים, כחלת אחרן וכתרומתו – מותר.

האומר לאשתו: הרי את עלי באימא – הותרין לו פתח במקום אחר, שלא יקל את ראשו לכה. קונם שאני ישן, שאני מדבר, שאני מהלך. האומר לאשתו, קונם שאני משמשך – הרי זה כ'לא יחל דברו'.

שבועה שאיני יושן, שאיני מדבר, שאיני מהלך – אסור.

גמרא: (במדבר ל) "לה" אין אדם אסר עליו דבר – אלא שהוא לה'. תני, דבית רב פליגי: מניין לנדרים שהן מותרין לה מן השמים ובני אדם נוהגין בהן באיסור – שלא תהא נודר ומבטל? תלמוד לומר (שם) "לא יחל דברו" – שלא יעשה דבריו חולין. הוון בעיי מימר בגון הקרבן בשבועה, הא בשאר כל הדברים, לא! אתא מימר לה, אפילו בשאר כל הדברים.

(שם) "לאסר אסר על נפשו" אית תניי תני, אפילו על אחרים. הוון בעי מימר, מאן דמר על נפשו, לא על אחרים, שלא לזר נכסיו על אחרים. ומאן דמר אפילו על אחרים, לזר נכסיו על אחרים, הא

[דף ה' ע"ב]

ניכסיו אחרים עליו – לא.

האומר לאשתו: הרי את עלי באימא, ביאתך עלי כביאת אימא, כבשר אימא – לא אסר כלום.

אמר: הכפר הנה עלי כביאת אימא, מהו? נישמעניה מן הדא, האומר לאשתו קונם איני משמשוך, רב אמר: אסור. ושמואל אמר: מותר. מה מקיים שמואל בלא יחל דברו? באילו כל יחל דברו. רב בדרעתייה, תניי דבית רב פליגי. מניין לנדרים שהן מותרין לה מן השמים ובני אדם נוהגין בהן באיסור כדי שלא תהא נודר ומבטל? תלמוד לומר (במדבר ל) לא יחל דברו, שלא יעשו דבריו חולין.

שבועה שלא אישן ג' ימים – מלקין אותו, וישן מיד. שבועה שלא אוכל ג' ימים – ממתנים אותו עד שיאכל, ומלקין אותו.

הלכה ב' מתניתין: קרבן לא אוכל לה, וקרבן שאוכל לה, לא קרבן לא אוכל לה – מותר. שבועה לא אוכל לה, שבועה שאוכל לה, לא שבועה לא אוכל לה – אסור. זה חמור בשבועות מבנדרים.

וחומר בנדרים מבשבועות, כיצד? אמר, קונם סופה שאיני עושה, לזלב שאיני נוטל, תפילין שאני מניח; בנדרים – אסור, ובשבועות – מותר, שאין נשבעין לעבור על המצות.

גמרא: ולמה לא תנינן "שבועה שלא אוכל לה" – מותר? אלא בגין דתנינן חומר בשבועות מבנדרים.

[דף ו' ע"א]

וסברנן מימר, שבועה לא אוכל לך, דברי חכמים – אסור, לפום כן, לא תנינן.

"הרי הוא קרבן", "הרי הוא לקרבן", "הרי הוא כקרבן" – מותר. "הרי הוא שבועה", "הרי הוא לשבועה", "הרי הוא פשבועה" – אסור.

זה חומר בשבועות מבגדרים. וחומר בגדרים מבשבועות ביצד? "או נפש כי תשבע לבטא בשפתים, להרע או להיטיב" (ויקרא ח). מה הטבה – רשות, אף הרעה – רשות. יצא דבר של איסור, בגדר של מצוה.

הוון בעיי מימר: שונג. הא המזיד – לא. אשפח תני, רבי ישמעאל אומר: "ככל היצא מפיו יעשה" (במדבר ל), לא היצא מפי שמים.

ומר, אף בהקדש כן? רבי יוסה בשם רבי הילא: שכן אדם מקדיש סוכתו לשמים.

הלכה ג' מתניתין יש נדר בתוך נדר, ואין שבועה בתוך שבועה. ביצד? אמר: הריני נזיר אם אוכל, הריני נזיר אם אוכל, ואכל – חייב על כל אחת ואחת. שבועה שלא אוכל, שבועה שלא אוכל, ואכל – אינו חייב אלא אחת.

גמרא רבי יוסי בעי: שבועה שבועה שבועה שלא אוכל, ואכל? אמר רבי יוסי בי רבי בון: נישמענה מן תדא, שבועה שלא אוכל כפר זה, שבועה שלא אוכל, שבועה שלא אוכל, ואכל – אינו חייב אלא אחת. מפני שאמר "זו", הא אם לא אמר "זו" – חייב על כל אחת ואחת.

אבימי אחוי דחיפה אמר: שמשית בגדרים, שמשית בשבועות! בעי חיפה מיבדקניה; היו לפניו ה' כפרים ואמר: שבועה שלא אוכל כפר זו, והזור ואמר: שנים אלו, והזור ואמר: ד' אלו, והזור ואמר: ד' אלו, והזור ואמר: חמשה אלו, ואכל את הראשון. מהו? אמר ליה: חייב על כל אחת ואחת. אמר ליה: אינו חייב אלא אחת, מפיו שהזכיר עליו שבועה – עשאו כגבילה, מיכן ואילך – במיחל שבועות על האיסורין, ואין שבועות חלות על האיסורין.

[דף ו' ע"ב]

חזר ובדקיה; היו חמשה כפרים, ואמר: שבועה חמשה כפרים האלו, והזור ואמר: ד' אלו, והזור ואמר: ג' אלו, והזור ואמר: שנים אלו, והזור ואמר: אחד זה. ואכל את כולן? אמר ליה: אינו חייב אלא אחת.

אמר ליה: חייב על כל אחת ואחת! אילו מי שאמר שבועה שלא אוכל חמשה ואכל ארבעה, שפא אינו פטור? אמר רבי יוסי: מסתברא באיחו דהויא – באחרייתה, ודהויא – בקדמיתה.

הלכה ד' מתניתין סתם נדרים – להחמיר. ופירושן – להקל. כיצד? אמר: הרי עלי כבשר מליח, וכיין נסד; אם של שמנים נדר – אסור. ואם של עבודה זרה – מותר. ואם סתם – אסור.

הרי עלי בהרם; אם בהרם של שמנים נדר – אסור. ואם של פהנים – מותר. ואם סתם – אסור.

הרי עלי במעשר; אם במעשר בהמה נדר – אסור. ואם של דגן – מותר. ואם סתם – אסור.

הרי עלי בתרומה; אם בתרומת חלשפה נדר – הרי זה אסור. ואם של גורן – מותר. ואם סתם – אסור; דברי רבי מאיר. וחכמים אומרים: סתם תרומה ביהודה – אסורה. ובגליל – מותרת; שאין אנשי גליל מכירין את תרומת חלשפה.

סתם תרמים ביהודה – מותרין. ובגליל – אסורין; שאין אנשי גליל מכירין תרמי הפהנים.

[דף ז' ע"א]

גמרא הוון בעיי מימר: מליח – לעולם. הא לשעה – לא. אמר רבי יודן: מן מה דתנינן, הרי עלי כבשר מלוח, וכיין נסד, הדיא אמרה: מליח לשעה – מלוח הוא.

אי זהו מלוח לשעה? כיי דתני (בבלי מנחות כא.) כיצד הוא עושא? נותן את האיברים על גבי המלח, והופקן. אמר רבי אבא כרי: שנייא היא, שאם משקה הוא אותן שהן נמלחין! ויידא אמרה דא? דמר רבי חייא בר אבא: הנוטל זיתים מן המעטן – מובל אחד אחד במלח ואוכל. הדיא אמרה: מלוח הוא לשעה – מלוח הוא.

הרי עלי בתרומה; אם בתרומת חלשפה נדר – אסור, הא בתרומת תודה – מותר. ואם של גורן – מותר, הא בתרומת תודה אסור. הכא את אמר: אסור, והכא את אמר: מותר! נישמענה מן הדיא: פחלת אהרן וכתרומתו – מותר, הא בתרומת תודה – אסור.

וחכמים אומרים: סתם תרומה ביהודה – אסורה, ובגליל – מותרת, שאין אנשי גליל מכירין תרומת חלשפה. אבל אם היו מכירין – סתם אסור. סתם תרמין ביהודה – מותרין, ובגליל – אסורין, שאין בני גליל מכירין תרמי פהנים. אבל אם היו מכירין – סתמן מותר! הכא את אמר: מותר, וכא את אמר: אסור!

אמר רבי אלעזר: תרין תניין אינון.

אמר רבי ירמיה:

[דף ז' ע"ב]

חד תניי הוא. כמאן דמר: סתם תרמין – לבדק תפית. כרם כמאן דמר: סתם תרמין – לכהנים, אפילו בגליל יהא מותר.

רבי יוסי בשם רבי הילא: בגליל על ידי שרגילין בחרם עכו, את אמר, אסור. וביהודה על שאינן רגילין בחרם עכו, את אמר מותר.

הלכה ה' מתניתין נדר בחרם, ואמר: לא נדרתי אלא כחרמו של ים. נדר בקרבן ואמר: לא נדרתי אלא בקרבנות מלכים. הרי עצמי קרבן, ואמר: לא נדרתי אלא בעצם שהינחתי לי להיות נדר בו. קונם אשתי נהנית לי, ואמר: לא נדרתי אלא מאשתי הראשונה שגירשתי. על בולן – אין נשאלין עליהן. ואם נשאלו, עונשין ומחמירין עליהן; דברי רבי מאיר. וחכמים אומרים: פותחין להם פתח ממקום אחר, ומלמדים אותן, כדי שלא ינחגו קלות ראש בנדרים.

גמרא חד פר נש נדר באילין מיליא, אתא לגבי רבי מאיר, ושלחיה לגבי רבי יודה. אמר ליה: אודעיה, דאתית לגביי, ושלחתיה לגביה. אתא לגבי רבי יודה, ושלחיה לגביה רבי יוסי. אמר ליה: הודעיה דשלחך רבי מאיר לגביי ושלחתיה לגביה. אתא לגביה רבי יוסי, אמר ליה: אין לית קדמאח מישרי לך, לית חורן מישרי לך. דאית ליה: אם נשאלו – עונשין אותן ומחמירין עליהן.

חזר ואתא קומי רבי מאיר. אמר ליה: תויתיה ידע דהוא כן, לפה לא אמרת לי בדקמיתא? אמר ליה: תמיתך מיכל וחמריה עליך.

הדרן עלך אלו נדרים

פרק ג'

הלכה א' מתניתין ארבעה נדרים התיירו חכמים: נידרי זירוזין. ונדרי תבאי. נידרי שגגות. ונדרי אונסין.

גדריו זירוזין; היה מוכר חפץ. אמר: קונם שאיני פוחדת לך מן הפלע. והלה אומר: קונם שאיני מוסיף לך על השקל – שניהן רוצין בשלשה דינרין.

רבי אליעזר בן יעקב אומר: אף הרוצה להדיר את חבירו שיאכל אצלו, יאמר: כל גדר שאיני עתיד לידור – הוא בטל. ובכלבד, שיהא זכור בשעת הנדר.

גמרא וכל הנדרים, לאו חכמים הן שהן מתירין? כתיב (במדבר ל) "וידבר משה אל ראשי המטות",

[דף ח' ע"א]

תלה הפרשה בראשי המטות, שיהא מתירין גדריו העם! רב יהודה בשם שמואל: "לא יחל דברו" (במדבר ל), הוא – אינו מיחל דברו, הא אחר – עושה דברו חולין. ואי זה זה? זה חכם שמתיר גדרו! חנינה בן אחי רבי יהושע אומר: "נשבעתי ואקמה" (תהלים קיט), פעמים – שאינו מקיים. רבי יהושע אומר: "אשר נשבעתי באפי" (שם צח). באפי נשבעתי – חוזר אני בי.

וכל הנדרים, חכמים הם שהם מתירין? ותנינן ארבבא נדרים התירו חכמים! רבי לעזר בשם רבי יהיה רובה: אלו – אינן צריכין היתר חכם! רב ושמואל תריהון אמרי: אלו – הן צריכין היתר חכם!

התיב איסי; והרי לא מצינו פתח לנדרים אלא מיפן, אמר ליה שמואל: חגר עליה מותנא. מתניתא פליגי על איסי; אף זה יכול להפר גדרו שלא על פי חכם! פתר לה: כל נדרים – צריכין פתח ממקום אחר, ואלו – פתחן בצידן.

אמר רבי זעירא, הדא דאת אמר – בשאינן מעמידים. אבל אם היו מעמידין – צריכין היתר חכם. הרי, זה מעמיד וזה אינו מעמיד? מאחר שבטל אצל זה, ובטל זה.

תלמידיו דרבי חייא בר לולייני אמר רבי יודן: שאילו היה אומר זה: בסלע, וזה אומר: ליתן לו בשלש, וזה אומר: בשקל – מעמיד. מאחר שביטל דינר זה על זה, ובטל עוד דינר אחר אצלו ויתנו לו בשנים.

אמר רבי אמי: מאן תני גדריו זירוזין? רבי טרפון, דו פתר לה – במעמידין.

[דף ח' ע"ב]

אמר רבי בא: תיפתר, דברי הכל, שאין מעמידין. אין תימר במעמידו, ניתני רבי אליעזר בן יעקב ורבי טרפון שניהן אמרו דבר אחד.

מסכת פלים בתרא פרק שלישי

א. כר שהפכו, נעשה אחריו - תוכו, ותוכו - אחריו. קפה שהפכה, נעשה אחריה - תוכה, ותוכה - אחריה. רבי מאיר אומר: כל שיש לה תפראות - יש לה אחרים ותך. וכל שאין לה תפראות - אין לה אחרים ותך. רבי יהודה אומר: כל שיש לו פנים - פניו תוכו. המזנין שנפלו משקין על מקצתו - כלו טמא; דברי רבי מאיר. רבי יהודה אומר: נפלו על תוכו - כלו טמא. על אחריו - אין טמא אלא אחריו בלבד. נפלו על גבי הרחב שלו - מנגבו והוא טהור. טרפס חלק וטבלא חלקה שנפלו משקין על מקצתו - כלו טמא; דברי רבי מאיר. רבי יהודה אומר: נפלו על תוכו - כלו טמא. על אחריו - אינו טמא, אלא אחריו בלבד, נפלו על גבי הרחב שלו - מנגבו והוא טהור. שלחן שנפלו משקין על מקצתו - כלו טמא. נפלו על אחריו - אינו טמא אלא אחריו. נפלו על גבי הרגל שלו - מנגבו והיא טהורה. אמר רבי יהודה: אני אומר, הלכה, מימיהם של כהנים לא נמנעו מלהיות נותנין על גבי רגלו של שלחן משקין טמאין. ואמרו משקין שעל גבי רגליו - מנגבה והיא טהורה.

ב. המרדע שנפלו משקין על מקצתו - כלו טמא. (נפלו לאחריו - אין טמא אלא אחריו); דברי רבי מאיר. וחכמים אומרים: נפלו על התרחור - אינו טמא אלא שבעה. ועל הדרבן - אין טמא אלא ארבעה. זומא ליסטרון שנפלו משקין על תוכה - טמאה כלה. נפלו על אחריה - אינו טמאה אלא אחריה. תוכה והמזלג והיד - טהורין. נפלו על גבי המזלג - חולקין את היד. המשמש את הטמא - טמא. והמשמש את הטהור - טהור. נפלו על גבי היד - מנגבה והיא טהורה. קפה שנפלו משקין לתוכה - כלה טמאה. נפלו על אחריה - אחריה טמאין. תוכה והאזן - טהורין. נפלו על גבי האזן - מנגבה והיא טהורה. אלא שנהגו

כהנים, שלא יהו מקימים את הגבים טמאין, מפני התקלה. הרבע וחצי הרבע, חקק את הרבע, ועתיד לחוק את חצי הרבע, חקק את חצי הרבע, ועתיד לחוק את הרבע. עד שיחוק את שניהם. נטמאו אחריו הרבע במשקין - אחריו חצי הרבע טמאין. וכשהוא מטביל את הרבע - צריך להטביל את חצי הרבע. היה עליו דבר חוצץ והטבילו - לא עשה כלום.

ג. הרבע שמלאוהו עצים ותקעו; רבן שמעון בן גמליאל ורבי מטמאין עד שיקבענו במסמר. אמר רבי עקיבה: לא הזכרו בית הצביטה אלא לכוסות, שלא יהיה שותה, וראשון ראשון מטמא. משקין טמאין שהיו נתונין אבית צביטתו של כוס, ונגע בהן כפר טהור - נטמא הכפר. משקין טהורין שהיו נתונין אבית צביטתו של כוס, ונגע בהן כפר טמא - נטמאו המשקין. משקין טמאין שהיו נתונין על גבי הארץ, ונגע בהן כוס, שאחריו טהורין בבית צביטתו - נטמאו אחריו הכוס. משקין טהורין שהיו נתונין על גבי הארץ, ונגע בהן כוס שאחריו טמאים בבית צביטתו - נטמאו המשקין. רבי מאיר אומר: לידים הטמאות, כיצד? אי אפשר לומר בנגוב, שאין הידים מטמאות הנגוב. אי אפשר לומר במלא משקין, שעד שלא יגע בהן נטמאו המשקין, אמור מעתה, היו ידיו טמאות ואחריו הכוס היו טהורין, ומשקה טופח באחריו הכוס - אוחזו בבית צביטתו, ואינו חושש שטמא נטמאו המשקין שבאחריו הכוס, מחמת ידיו, ויחזרו ויטמאו את הכוס.

ד. רבי יוסי אומר: לידים טהורות כיצד? היו ידיו טהורות ועליהן משקה טופח, ואחריו הכוס טמאין - אוחזו בבית צביטתו, ואינו חושש שטמא נטמאו משקין שעל גבי ידיו מחמת הכוס, ויחזרו ויטמאו את ידיו. רבי טרפון אומר: ערכה גדולה של עץ - יש לה בית הצביטה. זה הפלל, נטילתו באחת - צביעתו באחת. נטילתו

בשמים - צביטתו בשמים. מקום אחיזתו - שם צביעתו. רבי יהודה אומר: כלי שיש לה אגן ואזן, ואזן ויד, ואין לו בית הצביעה. כלי הקדש - אין להם אחורים ותך ובית הצביעה, ואין מטבילין כלים בתוך כלים לקדש. אומר רבי יוסי: מה זה לשון כפול, כל שיש לו אחורים ותך - יש לו בית הצביעה. וכל שאין לו אחורים ותך - אין לו בית הצביעה. אחד קדשי המקדש ואחד קדשי הגבול לכך. כל הכלים יורדין לידי טמאתן במחשבה, ואין עולין מידי טמאתן אלא בשנוי מעשה. רבי יהודה אומר: אין שנוי מעשה אלא לקלקול.

מסכת כלים בתרא פרק רביעי

א. תפלה, אימתי מקבלת טמאה? משתגמר מלאכתה. קצעה, אף על פי שהוא עתיד לתן בה את הרצועה - טמאה. ומאימתי טהרתה? של יד - משיתיר משלש רוחות. ושל ראש - משיתיר שלש רוחות ובין קציצה לחברתה. כים בתוך כים שנטמא אחד מהם במשקה - הוא טמא וחברו טהור. במה דברים אמורים? בזמן שהיו שניהן שוין. אבל אם היה חיצון על הפנימי, נטמא פנימי - נטמא חיצון. נטמא חיצון - לא נטמא פנימי. במה דברים אמורים? במשקה, אבל בשרץ - שניהן שוין. אומר רבי נתן: לא נחלקו רבי אליעזר וחכמים על צרור המעות שהוא טהור, על מה נחלקו? על צרור המרגליות, שרבי אליעזר מטמא, וחכמים מטהרין. צרור המרגליות, תוכה - טמא, פשוטו - טהור. מטמא ומטהר, אפלו עשרה פעמים ביום. עור שעשאו להיות נותנו על לבו, בשעת הקציר, מפני השרב, אם יש בו חמשה על חמשה - טמא. ואם לאו - טהור. ולפרסתו, אם חופה את רב הרגל - טמא. ואם לאו - טהור.

ב. סנדל של קש, רבי עקיבה מטמא. והאשה חולצת בו ויוצאין בו בשבת, ולא הודו לו. סנדל שנפסק שתי אוניו, או שתי

תרסיותיו, או שנשל כל הכף שלו - טהור. נפסקה אחת מאזנו או אחת מתרסיותיו, או שפרשה ממנו רב הכף שלו - טמא. רבי יהודה אומר: הפנימית - טמא. החיצונה - טהור. סנדל שנפחת, ומקבל את רב הרגל, מנעל שנפרס וחופה את רב הרגל, ונתפסקו רצועותיו או שנשלו האונטלים שלו - טמא. נפחת ואינו מקבל את רב הרגל, נפרס ואינו חופה את רב הרגל, ונתפסקו אוניו - טהור. מנעל שעל האימום. רבי אליעזר מטהר וחכמים מטמאין. אומר רבי שמעון שזורי: לא נחלקו רבי אליעזר וחכמים על מנעל שעל האימום שהוא טהור, על מה נחלקו? על שנשל מן האימום, שרבי אליעזר מטהר וחכמים מטמאין, מפני שהאשה ננעלת בו, ומחזירתו לאימום.

ג. עור החמור¹, ועור החמר², ועור הכתן³, ועור הרופא, ועור הלב של קטן, ועור שהבנות טוות עליה, אם יש בו חמשה על חמשה - טמא. ואם לאו - טהור. עור השטיח, ועור העריסה, ועור הקטבליא, ועור הפר, ועור הכסת, אף על פי שאין בו חמשה על חמשה - טמא. רבי שמעון בן גמליאל אומר: אם יש בו חמשה על חמשה - טמא. ואם לאו - טהור, שאין עור טמא פחות מחמשה על חמשה. עור שעשאו לתכריך⁴, אפלו כל שהוא - טמא. אומר רבי אלעזר ברבי יוסי: לא נחלקו בית שמאי ובית הלל על עבי ארגמן, ועל עבי תכריך ארגמן שהן טמאין טמא-מת, על מה נחלקו? על עבי כסות ועל תכריך כסות, שבית שמאי מטמאין מדרס. ובית הלל אומרים: טמא טמא-מת. תכריך

¹ שמוניהן תחת משא החמור.

² המוליך את החמור.

³ אומני פשתן.

⁴ לכרך בו דבר.

הרכינס אומר: טמא-מת. וחכמים אומרים: טמא מדרס.

מסכת פלים בתרא פרק חמישי

א. חלוק של בד, מאימתי מקבל טמאה? משתגמר מלאכתה. ואיוזו היא גמר מלאכתה? משיפתח את פיה. הגדול לפי גדלו, והקטן לפי קטנו. ומאימתי טהרתו? משבילה, ואינו משמש מעין מלאכתו. בלה, ונשתיר בו רבו מלמעלה - טמא. רבו מלמטה - טהור. ואם נקרע מבית פיו - טהור. חלוק של עור, מאימתי מקבל טמאה? משתגמר מלאכתו. איזוהי גמר מלאכתו? משיפתח את פיו. הגדול לפי גדלו, והקטן לפי קטנו. ומאימתי טהרתו? משבילה, ואינו משמש מעין מלאכתו. בלה, ונשתיר בו רבו, מלמעלה - טמא. רבו מלמטה - טהור. ואם נקרע מבית פיו - טהור. העושה לתכריך, אפלו כל שהוא - טמאה. העושה חלוק מן הלכד, אם יש בו שלשה על שלשה - טמא. ואם לאו - טהור, שאין בלכדין פחות משלשה על שלשה. חלוק של לכד שבילה, אם משמש מעין מלאכתו ראשונה - טמא. ואם לאו - טהור. העושה מעטפת מן הלכד אינה מקבלת טמאה, עד שתגמר מלאכתה. בלטה, אם יש בה שלשה על שלשה - טמאה. ואם לאו - טהורה.

ב. כף של עור, שהתקינה לחגור בה את מתניו - טמאה. כף של סיב, שהתקינה לחגור בה את מתניו - טהורה. שתי כפין של סיב, שתפרן זו בזו, והתקינם לחגור בהן את מתניו - טמאות. אמר רבי יוסי, שאל יונתן בן חרסא איש גנוסר לפני רבנן, מה בין שני כפין של סיב שתפרן זו בזו והתקינם לחגור בהן את מתניו, מה הן? אמרו לו: טמאות. נקורי רטב באביהן, מה הן? אמרו לו: אפלו כל הדקל כלו - אסור.

ארגמן, תוכו - טמא. פשוטו - טהור. מטמא ומטהר אפלו עשרה פעמים ביום. עבי הצמר ואוירטיו⁵ הבאין ממדינת הים, אף על פי שהן באין במדה - טמאין.

ד. השדה והתבה והמגדל של עצם ושל גמי; רבי מטמא ורבי יוסי ברבי יהודה מטהר. רבי שמעון בן מנסיא אומר: אצבע שהוא עתיד לקצצה ולטול זנבה - טהורה. וכלן שהן מחסרין לשלך, למתח ולנגב - טהורין. מחסרין סיכה - טמאין. מחצלת, בין בית הגנב ובין בית הגזלן - מחשבה טמאה, מפני שהבעלים מתיאשין ממנה. חפוי בית הלגנין ובית הכסות, אף על פי שיש בו חמשה על חמשה - טהור, שאינו אלא חפוי, ומשום חבורי פלים - טמא. עור שבפני החמור, אף על פי שיש בו חמשה על חמשה - טהור, שאינו אלא חפוי. הכסת שלו - טהורה. היתה תפורה לאכף - טמאה. ומקבלת כל שהוא - טמאה. העושה פסיקיא לשפיר, וללב, ולצדדי בהמה - טהורה. לתחת כרסו של חמור - טמאה. שירי פסיקיא - ארבעה טפחים, כדי לתן תחת כרסו של חמור. העושה פסיקיא כל שהוא, לחזק בה שקין ומרצופין - טהורה. להלך בה ממקום למקום - טמאה. כל הגדלות⁶ באדם - טהורין, חוץ משל שק ושל בגד. ובבהמה - כלן טהורין. הקלע שבית קבול שלה של משוחות; רבי דוסא בן הרכינס מטהר, וחכמים אומרים: שלש - טמאה. ושתיים - טהורה. נפסקה אמצעית - טמאה. והחיצונה - טהורה. נשתיר בה טפח - טמאה. נפסק בית הפקוע שלה - טמאה. כל החוצלות, בין של שעם, ובין של שק, ובין של צפירה; רבי דוסא בן

⁵ פלים גדולים שמוליכין בתוכן סהורה על הספינה - טמאין, הואיל ואין להם שולים.

⁶ הגר"א גורם - עור.

⁷ מקולעין, והוא אריג.

בגד - שעורה בשמרים. של שעם ושל צפירה ושל חבלים - שעורן ברמונים.

ד. משפך של גתות, אף על פי שהוא עשוי ככברה - טמא. חוט שפרש מן הבגד, אפלו מאה אמה - כלו חבור אחד. וזה שהוא תופר בו, כל שהוא צרך התפירה - חבור. וכל שאינו צרך התפירה - אינו חבור. חלוק של יוצאת-החוזן, שהוא עשוי כשבכה, עשה לו שפה שלש אצבעות, בין מלמעלה ובין מלמטה ובין מן הצדדין - טמא. רבי אליעזר בן יעקב אומר: העושה בגד מן החרס, ומן המצודה, וכפלו ותפרו, ואין בשרו נראה מתוכו - טמא. שבים של סבכה - טמא בפני עצמו, מפני שהוא מתקנו לשבכה אחרת. וכמה יהיה שעורו? כדי שיהא מקיף מאזן לאזן. הטסין, והצפירין, והחליות שבו - טהורין. ומשום חבורי שבים - טמאין. והרצועות שבו, תפורות - חבור. קשורות - אינן חבור. אחרים אומרים: שבכה של זקנה שנקרע, ונתנה על הכסא, ובשרה נוגע בכסא - טהורה. ואם לאו - טמאה. שירי פסיקא - כדי לחגור על מתניה של קטנה. שירי הקלקן ופוזמאות - כדי לכוף על אצבע קטנה.

מסכת פלים בתרא פרק שישי

א. המשנה בכלי עור, מן הפשוט לפשוט - טמא. מן הפשוט לקבול, מן הקבול לפשוט, מן הקבול לקבול - טהור. ובבגד - הכל טמא. אומר רבי יהודה, חברי היו אומרים: השק, והעור, והמפץ, שטלאן זה על זה - לא בטלו זה את זה. השק, והעור, והמפץ שנקרעו, אם נותנן על הכסא, ובשרו נוגע בכסא - טהור, ואם לאו - טמא. השק, והעור, והמפץ, שזרקן לאשפה - טמאין. מטלית שטלאה על הקפה - צריכה מחשבה אחר פרישתה. טלית של עני שבלתה, אם היו רב שפתותיה קימות, אף-על-פי שאין בה שלש על שלש - טמאה. אין רב שפתותיה

מותר הפיפירות* כמה הן? אמרו לו: עד מקום שהחדש יכול להלך כל אותה שנה. העושה חגור מצדו של בגד, ומצדו של סדין; בית שמאי מטמאין, ובית הלל מטהרין, עד שימול*. מאמצעיתו של בגד ומאמצעיתו של סדין, ומל מרוח אחת; בית שמאי מטמאין ובית הלל מטהרין, עד שימול מצדו השני. רבי שמעון בן יהודה אומר משום רבי שמעון: לא נחלקו בית שמאי ובית הלל על העושה חגור מאמצעיתו של בגד ומאמצעיתו של סדין, ומל מרוח אחת - שהוא טהור, עד שימול מצדו השני, על מה נחלקו? על העושה חגור מצדו של בגד ומצדו של סדין, שבית שמאי מטמאין ובית הלל מטהרין, עד שעה שימול. רבי שמעון בן גמליאל אומר: חגור שבלו צדדיו ואמצעיתו קימת - טמא משום שירי חגור. שפה שפרשה מן הבגד, והתקינה לחגר בה מתניו - טמאה, מפני שהיא כגלגלין.

ג. טלית שהתחיל בה לקרוע, עד שלא נקרע רבה, הנוגע אפלו במפרש מכאן ומכאן - חבור. משנקרע רבה, הנוגע אפלו במקור - אינו חבור. אלו הן העבין ואלו הן הדקין: כגון הבורצין, והברתצים, והפמליאות, והחמילות, והלכדים, והסגוסין - אלו הן העבים. השיראין, והסריקים, והפלך, והפילין של ראש - הן הרקין - אין בהן משום שלש על שלש, אבל יש בהן משום שלשה על שלשה. העושה חלוק מן המשמרת, אם יש בה שלשה על שלשה - טמא. אם לאו - טהור. משמרת של יין שבלתה, אם משמשת מעין מלאכתה - טמאה. ואם לאו - טהורה. רבי אלעזר בן רבי שמעון אומר: של שק ושל

* עצים התקועים בארץ ומדלה עליהם את

הגוף.

⁹ שיעשה אימרא גם מצדו השני.

המוכן ובין שאינו מן המוכן - טמא. רבי יהושע אומר: בין מן המוכן ובין שאינו מן המוכן - טהור. רבי עקיבא אומר: מן המוכן - טמא. שלא מן המוכן - טהור.

ד. שלש על שלש שעשאא לאספגלנית, מלוגמא ורטיה - טהורה. שלשה על שלשה שעשאא לאספגלנית, מלוגמא ורטיה - טמאה. וחכמים אומרים: בין כך ובין כך - טהורה. רבי שמעון בן גמליאל אומר: אספגלנית - טהורה, מלוגמא ורטיה - טמאה. וכן היה רבי שמעון בן גמליאל אומר: העושה אספגלנית מן הסממנין - טהורה, ומן העשבים - טמאה, מפני שהיא ננערת. ובכור, אספגלנית - טהורה. מלוגמא ורטיה - טמאה. רבי יוסי ורבי שמעון אומרים: גראין דברי רבן גמליאל במטפחות ספרים, וכדבריו אנו מורים. רבי יהודה אומר: אף של קלתית¹² פיוצא בהן. רבי אליעזר ברבי צדוק אומר: אנגילין¹³ של ספר - טהור. והתיק שלו - טמא. והעמוד שבו - חבור לטמאה ולהזאה.

ה. כפה של זקנה שהוא טמא מדרס, ונתנו לספר; רבי מאיר מטהר ורבי יוסי מטמא. כל הכלים יורדין לידי טמאתן במחשבה, ואין עולין מידי טמאתן אלא בשנוי מעשה. רבי יהודה אומר: שנוי מעשה אינו אלא לקלקול.

מסכת פלים בתרא פקק שביעי

א. נימי פסיקא ומקטורן - כל שהן. נימי של אפוקרסין - עשר. ואם יש בהן סבך - כל שהן. רבי שמעון בן גמליאל אומר: סבך עולה למדת שלשה על שלשה, ואינו עולה למדת שלש על שלש. היה רחב ונתנו על הכסא, אם נותנו על הכסא ובשרו נוגע בכסא - טהור. ואם לאו - טמא. נימי הברסין, והפמליאות, והחמילות, והלבדין,

קומות, אם יש בה שלש על שלש - טמאה, ואם לאו - טהורה. רבי שמעון בן גמליאל אומר: בין כך ובין כך, אם יש בה שלש על שלש - טמאה. ואם לאו - טהורה. היו דברולין¹⁰ יוצאין הימנה, כל שכנגד השפה - חבור. וכל שאינו כנגד השפה - אינו חבור.

ב. החמת שפחתה הכהן להיות רודה בה כפר תרומה - טהורה. עור שעשאא לשלחן, להיות אוכל עליו - טמא, ושעורו בטפח. בית יד וחפת של חלוק - הרי אלו נמדדין כפולין. זה הכלל, הבא כפול - נמדד כפול. הבא פשוט - נמדד פשוט. אמר רבי יוסי: [וכי באיזה מדרס נגע זה? מודה רבי יוסי¹¹], שאם היו שנים זה על גבי זה - לא בטלו זה את זה. שלש על שלש שנמצא בתוך הבית - הרי זו טמאה, שכל הבית מן המצנע. מצאה אחר הדלת, או כסוהה, או פונדיון צורו בה, או מחט תחוב בה, או שהיתה פקוקה בסל ובקפה - טהורה. ולעולם אינה טמאה, עד שיצניענה לבגד. רבי שמעון אומר: לדבר שהוא מקבל טמאה - טמאה. ולדבר שאין מקבל טמאה - טהורה.

ג. שלש על שלש שהיה בה חוט של תאומות - טמאה. רבי יוסי ברבי יהודה אומר: אם היתה כלה של תאומות - טמאה. אם יש בה אימרא - טהורה. פחות משלשה על שלשה שהתקינו לפוק בו את המרחץ, ולנער בו את הקדרה, ולקנח בו את הרחים, מן המוכן - טמא, ושאינו מוכן - טהור; דברי רבי אליעזר. רבי יהושע אומר: בין שהוא מן המוכן ובין שאינו מן המוכן - טהור; דברי רבי מאיר. רבי יהודה אומר, רבי אליעזר אומר: בין שהוא מן

¹⁰ מקום שנקרע - יוצאים שם חוטים.

¹¹ הוספה זו על פי הגהה של גירסת 'אור הגנוז'

על התוספתא.

¹² סלים.

¹³ ספסל ששמים עליו את הספר.

הקדרם - טפח. ואת שדרכו לאחז בשתי ידיו כגון יד [המקור] המגרפה - טפחים.

ג. כלי זכוכית - טמאתן מדברי סופרים. פשוטיהן - טהורין. ומקבליהן - טמאין. השדה, והתבה, והמגדל של זכוכית, הבאין במדה - טהורין. ושאר כל כלי זכוכית, אף על פי שבאין במדה - טמאים. וזה חמר בכלי זכוכית מכלי עץ. כלי זכוכית - אין מקבלין טמאה עד שתגמר מלאכתה, ורבי שמעון בן גמליאל אומר: משניטלו מן הספות. תמחוי שעשאו אספקלריא, אף על פי שמשתמש בו - טהור. הנה טמא ועשאו אספקלריא - טמא, עד שיקבענו במסמר. תרוד של מתכת, בין שיש לו יד ובין שאין לו יד, בין מקבל כל שהוא ובין שאין מקבל כל שהוא - טמא. ושל עץ, ושל עצם, ושל זכוכית מקבל כל שהוא - טמא, שאין מקבל כל שהוא אלא ממגמג ושופך. רבי אליעזר אומר: טמא, ורבי יוחנן בן נורי מטהר.

ד. כוס של זכוכית שנקב והטיף לתוכו אבר, רבי יוסי אומר משום רבי יוחנן בן נורי: טמא משום כלי זכוכית. רבי שמעון בן גמליאל אומר: יהודה בן שמוע היה מטמא משום רבי מאיר משום כלי מתכות, וחכמים מטהרין. קתון של זכוכית שניטלו שוליו, אם יכול לישיב כדרכו, רבי מטמא וחכמים מטהרין. ואם מתחלה עשאה שלא שולים - הכל מודים שהוא טמא. הכוס והצלוחית שנקבו, בין מלמעלה ובין מלמטה - טהורין. תמחוי וקערה שנקבו מלמעלה - טמאין. מלמטה - טהורין. נסדקו, אם יכולין לקבל את החמין כצונן - טמאין. ואם לאו - טהורין. רבי אליעזר בן רבי צדוק אומר: הכוסות, הצידונים, החתוכין - טהורין, מפני שסורחין את הפה, וחכמים מטמאין. צלוחית של שמן, ושל יין, שנטל פיה, אם נטלת ביד אחת - טמאה. ואם בשתי ידיו - טהורה. פנס של זכוכית שיש בו בית קבול שמן - טמא. בית קבול נר - טהור. ואינו טמא אלא המשמש

והסגוסין, והכרים, והכסות - שלש אצבעות. חוט המשקלת - שנים עשר. ושל חרשים - שמנה עשר. ועביו כעבי כלינו. חוט של בנאין ושל סידין - חמשים אמה. רבי שמעון בן גמליאל אומר: אף של משוחות - חמשים אמה. חוט המאזנים של שוקלי מתכות - טפחים, מפני שהוא תופס בשתי ידיו ומגביה.

ב. יד הסכין - טפח, ושיירי הסכין - טפח, ושיירי הכוש - טפח, ושיירי השפוד - טפח, ושיירי המזרה - טפח, ויד הקדרם מאחוריו - שלש אצבעות. ורבי יוסי אומר: טפח מאחוריו - טהור כלו. יד הכילוף וכן הכילוף - חמשה. יד הפוחת וכן הפוחת - חמשה. יד בן חולף - חמשה, ושל חולף - ששה. יד מגרפה של בעלי בתים, בית שמאי אומרים: שבעה. ובית הלל אומרים: שמנה. של סידין, בית שמאי אומרים: תשעה. ובית הלל אומרים: עשרה. יותר מכאן, אינו חבור, לא לטמאה ולא להזאה. כמה דברים אמורים? בזמן שעתיד לגוד, אבל בזמן שאינו עתיד לגוד - חבור לטמאה ואין חבור להזאה; דברי רבי מאיר. ורבי יוסי אומר: אף לא לטמאה. אמר רבי יוסי: אני אמרתי דבר אחד, והם אמרו דבר אחד, אני אמרתי להם - אי אתם מודים בחוט של בנאים, ושל סידין, חמשים אמה, שאם רוצה לקים יותר מכאן - שהוא טהור. והם אמרו לי: אי אתה מודה בנימי הסדין והסודרין, והטרטין, והפליון של ראש - ששה אצבעות. ושל אפקרסות - עשר. שאם רוצה לקים יותר מכאן - שהוא טמא. ורואה אני את דברי מדבריהן, שאני משיבן מדבר שאינו חבור לטמאה ולהזאה על דבר שאינו חבור לטמאה ולהזאה, והן משיבין אותי מדבר שהוא חבור לטמאה ולהזאה על דבר שמודים שאינו חבור להזאה. כל אלו שאמרו שיירי - וידות ידותיהן מלפניהם. את שדרכו לאחז בידו אחת, כגון יד

המגנן. חסר שאין בו אלא מאתים ויתיר, שיש בו מאתים ושמונים ואחד - כלם מצטרפים למגנן מאה עשרים וחמש, החי אין בו ממנן, ואין בו רבע עצמות.

מסכת אהלות פרק שני

א. ישראל ששחט בהמה טמאה לעובד כוכבים, שחט בה שנים או רב שנים, ועדין מפרקט - מטמא טמאת אוכלין, אבל לא טמאת נבלות. אבל הפורש ממנה - כפורש מן החי. ובשר הפורש ממנה - כבשר הפורש מן החי ואסורה לבני נח. ואפלו מתה הבהמה - אינה מטמאה טמאת אוכלין. ועובד כוכבים ששחט בהמה טהורה לישראל, שחט בה שנים, או רוב שנים, ועדין היא מפרקט - מטמאה טמאת אוכלים, אבל לא טמאת נבלות. ואבר הפורש ממנה - כפורש מן החי. ובשר הפורש ממנה - כפורש מן החי. ואסורה לבני נח. ואפלו מתה הבהמה. נחרה - אינה מטמא טמאת אוכלין. שחט בה אחד או רב אחד - אין בה טמאה של כלום. שחט עובד כוכבים במקום שאין לישראל עושה אותה טרפה, ובא לישראל וגמרה - מתרת באכילה. שחט ישראל, בין במקום שעושה אותה טרפה, ובין במקום שאין עושה אותה טרפה, ובא עובד כוכבים וגמרה - שחיטתו פסולה. שחט בה ישראל שנים או רב שנים, אחד עובד כוכבים ואחד לישראל, חותך ממנה בשר וממתין לה עד שתמות, ומתיר באכילה.

ב. מלא תרוד רקב¹⁴ שאמרו - ישנו מעקר אצבעותיו ולמעלה; דברי רבי מאיר. וחכמים אומרים: מלא חפניו. ואיזהו מת שיש לו רקב? הנקבר צרום בארון של אבן, על גבי הרצפה, ועל גבי הטבלא של שיש. אבל הנקבר בכסותו, ובארון של עץ, על גבי עפר - אין לו רקב. והנוטל עפר מתחתיו - זהו עפר קברות, מלא תרוד

את הצרף. המטה, והכסא, והספסל, והקתדרא, ועריסה של זכוכית, וכל מדרס כלי זכוכית - טהורין. האולר, והקולמס, והמטוטלת, והמשקלות, והעכירין, והכז, והפנה של זכוכית - טהורין.

מסכת אהלות פרק ראשון

א. אחד הנוגע, ואחד המאחיל, ואחד המסיט - כלן מוניין במת. אין לך שמטמא במשא אלא אדם בלבד. האוכלין והמשקין והכלים - אין מטמאין במשא. אמר רבי יוסי: בדרך זו אתה יכול לומר בזב, כל הטמא במת טמאת שבועה - טמא בזב טמאת ערב. וכל הטמא במת טמאת ערב - טהור בזב מכלום. כיצד? אדם באדם - שנים במת ואחד בזב. כלים בכלים - שלשה במת ושנים בזב. כלים אדם וכלים - ארבעה במת ושלשה בזב. במה דברים אמורים? בתרומה ובקדשים, אבל אין הנזיר מגלח אלא על המת בלבד, ואין חבבים על טמאת מקדש וקדשיו אלא על המת בלבד. אמר רבי עקיבא: יש לי חמשה: השפור התחוב באהל, או הנוגע באהל. אמרו לו: האהל והשפור - שם אחד הן.

ב. העובד כוכבים והבהמה, וכן שמנה, וכלי חרס, והאוכלים והמשקין הנוגעים במת. כלים הנוגעים בהן - טהורין. וכשם שאבר מן החי שחסר עצם באדם - טהור, כך בנבלות ובשרצים - טהור. המוח: בין באדם, ובין בבהמה, ובין בחיה, ובין בעופות, ובין בנבלות, ובין בטרפות, ובין בשקצים, ובין ברמשים - טמא. וחיבין עליו משם פגול נותר וטמא, ומטמא כזית במשא וכעדרשה במגע. כללו של דבר: מח הרי הוא כבשר לכל דבר.

ג. תשעה בראש והלחין עמהן, חמשה בארובה, שנים מכאן ושנים מכאן, והפיקה באמצע. כל שיש בו גידים ועצמות - הרי זה אבר. ושאין בו גידים ועצמות - אינו אבר, והיותה עולה מן

¹⁴ תרוד - בף. רקב - עפרורית המת שנקרב.

במגע ובמשא, והאבר יהא טהור? אמר רבי שמעון: תמה אני, אם טמא רבי נחוניא, לא טמא אלא בזמן שיש באבר עצם כשעורה, שיהא זה וזה מטמא במגע ובמשא. השיב רבי יהושע על דברי שניהן, ומה החי שיש בו רמ"ח אברים עצם ובשר, הפורשין ממנו טהורין, אבר שאין רמ"ח, אינו דין שיהא העצם ובשר הפורשין ממנו טהורים? השיב רבי על דברי רבי יהושע: לא! אם אמרת בפורשין מן החי, שכן פרשו מדבר טהור, תאמר בפורשין מן האבר שכן פרשו מדבר טמא?

ועוד. תבוסה שנמצאת בקבר ואין יודע מה טיבה, פרש רבי אלעזר ברבי צדוק: בורר את הצורות ואת הקיסמין, נוטל את הודאין ומניח את הספק. וזהו עפר קברות מלא תרוד ועוד.

ג. שדרה שגורה רב חליות ממנה¹⁵, אף על פי ששלדה קימת - טהורה. בזמן שהיא בתוך הקבר, אפלו משכרת ואפלו מכתרת - טמאה, מפני שהקבר מצרפה.

ד. הגלגלת שהיה בה נקב אחד ארוך, או נקבים הרבה - מצטרפין למלא מקדח. אמר רבי יוסי בן המשלם: מעשה בעין בול באחד שנחתכה גלגלתו, ותלה עליה הרופא מטלת של קרויה, וחיה. אמר לו רבי שמעון בן אלעזר: משם ראיה? אף על פי שחיה כל ימות החמה, וכיון שעברו עליו ימות הצנה - מיד מת.

ה. כזית בשר הפורש מאבר מן החי; רבי אליעזר מטמא. השיבו את רבי אליעזר שתי תשובות: לא! אם אמרת במת שיש לו רב רבע ורקב, תאמר באבר מן החי שאין לו רב רבע ורקב? דבר אחר, מי תלוי במי? אבר תלוי בבשר או בשר תלוי באבר? הבשר תלוי באבר, אפשר שהבשר מטמא במגע ובמשא ובאהל, והאבר יהיה טהור? אמר רבי שמעון: תמה אני, אם טמא רבי אליעזר, לא טמא אלא בזמן שיש באבר בשר כראוי, שיהא זה וזה מטמא במגע ובמשא ובאהל.

ו. עצם כשעורה, הפורש מן האבר מן החי. רבי נחוניא מטמא. השיבו את רבי נחוניא שלש תשובות: לא! אם אמרת במת שיש בו רבע רקב, תאמר באבר מן החי, שאין בו רב רבע רקב? דבר אחר: מי תלוי במי? אבר תלוי בעצם או עצם תלוי באבר? העצם תלוי באבר! אפשר שהעצם מטמא

¹⁵ שעקר את רוב החוליות ממה, ואף על פי

שמנחות בצדה - טהורה.

26 OCT	ראשון Sunday	ד 4	בבלי: זבחים מב ירושלמי: נדרים א תוספתא: כלים בתרא ג נ"ך: חבקוק ב רמב"ם: טוען ונטען ט	נץ החמה..... 6:07 סו"ז קרי"ש - גר"א..... 9:23 סו"ז תפלה - גר"א..... 10:28 צה"כ לשיטת ר"ת..... 5:59	עלות השחר סו"ז קרי"ש - בג"א סו"ז תפלה - בג"א שקיעה
27 OCT	שני Monday	ה 5	בבלי: זבחים מג ירושלמי: נדרים ב תוספתא: כלים בתרא ד נ"ך: חבקוק ג רמב"ם: טוען ונטען י	נץ החמה..... 7:21 סו"ז קרי"ש - גר"א..... 10:00 סו"ז תפלה - גר"א..... 10:53 צה"כ לשיטת ר"ת..... 7:11	תענית שני קבא עלות השחר סו"ז קרי"ש - בג"א סו"ז תפלה - בג"א שקיעה
28 OCT	שלישי Tuesday	ו 6	בבלי: זבחים מד ירושלמי: נדרים ג תוספתא: כלים בתרא ה נ"ך: צפניה א רמב"ם: טוען ונטען יא	נץ החמה..... 7:22 סו"ז קרי"ש - גר"א..... 10:00 סו"ז תפלה - גר"א..... 10:53 צה"כ לשיטת ר"ת..... 7:09	עלות השחר סו"ז קרי"ש - בג"א סו"ז תפלה - בג"א שקיעה
29 OCT	רביעי Wednesday	ז 7	בבלי: זבחים מה ירושלמי: נדרים ד תוספתא: כלים בתרא ו נ"ך: צפניה ב רמב"ם: טוען ונטען יב	נץ החמה..... 7:23 סו"ז קרי"ש - גר"א..... 10:01 סו"ז תפלה - גר"א..... 10:53 צה"כ לשיטת ר"ת..... 7:08	עלות השחר סו"ז קרי"ש - בג"א סו"ז תפלה - בג"א שקיעה
30 OCT	המישי Thursday	ח 8	בבלי: זבחים מו ירושלמי: נדרים ה תוספתא: כלים בתרא ז נ"ך: צפניה ג רמב"ם: טוען ונטען יג	נץ החמה..... 7:25 סו"ז קרי"ש - גר"א..... 10:01 סו"ז תפלה - גר"א..... 10:54 צה"כ לשיטת ר"ת..... 7:07	תענית חפשי עלות השחר סו"ז קרי"ש - בג"א סו"ז תפלה - בג"א שקיעה
31 OCT	ששי Friday	ט 9	בבלי: זבחים מז ירושלמי: נדרים ו תוספתא: אהלות א נ"ך: חגי א רמב"ם: טוען ונטען יד	נץ החמה..... 7:26 סו"ז קרי"ש - גר"א..... 10:02 סו"ז תפלה - גר"א..... 10:54 צה"כ לשיטת ר"ת..... 7:06	עלות השחר סו"ז קרי"ש - בג"א סו"ז תפלה - בג"א שקיעה
Candle Lighting 5:35 הדלקת הנרות					
1 NOV	שב"ק Shabbos	י 10	בבלי: זבחים מח ירושלמי: נדרים ז תוספתא: אהלות ב נ"ך: חגי ב רמב"ם: טוען ונטען טו	נץ החמה..... 7:27 סו"ז קרי"ש - גר"א..... 10:02 סו"ז תפלה - גר"א..... 10:54 צה"כ לשיטת ר"ת..... 7:04	לך לך עלות השחר סו"ז קרי"ש - בג"א סו"ז תפלה - בג"א שקיעה
Shabbos Ends 7:04 זמן מוצש"ק					

ויען א מענטש שמועסט זיך אויס מיט'ן אייבערשטן, וועט דאס שפּעטער העלפֿן און אויסלייזן
זיינע קינדער.

ספר המדות אות התבוננות חלק ב' סימן א